

Croatian Civil Aviation Agency

REPUBLIKA HRVATSKA
HRVATSKA AGENCIJA ZA CIVILNO ZRAKOPLOVSTVO

GODIŠNJI PROGRAM RADA
ZA 2014. GODINU

Zagreb, prosinac 2013.

SADRŽAJ

1.	UVOD	1
2.	MISIJA, VIZIJA I TEMELJNE ODREDNICE STRATEGIJE	3
3.	OSNOVNI CILJEVI AGENCIJE U 2014. GODINI	5
4.	TEŽIŠNE AKTIVNOSTI AGENCIJE U 2014. GODINI	7
4.1	Provedba nadzora, certificiranja i licenciranja	7
4.2	Neprekidno održavanje i unaprjeđenje Sustava upravljanja kvalitetom	26
4.3	Stručni poslovi za potrebe Nacionalnog povjerenstva za upravljanje zračnim prostorom	27
4.4	Implementacija Nacionalnog programa sigurnosti u zračnom prometu	28
4.5	Školovanje i stručno usavršavanje kadrova	29
4.6	Sudjelovanje u Funkcionalnom bloku zračnog prostora Središnje Europe (FAB CE)	31
4.7	Lokalni plan implementacije Jedinstvenog europskog neba - LSSIP	33
4.8	Projekt suradnje s Europskom organizacijom za sigurnost zračne plovidbe – EUROCONTROL	34
4.9	Aktivnosti vezane uz generalnu avijaciju	35
4.10	Komunikacija sa zrakoplovnom industrijom/zrakoplovnim subjektima	36
4.11	Rad na izradi nacрта prijedloga podzakonskih propisa	36
4.12	Vođenje Hrvatskog registra civilnih zrakoplova	38
4.13	Rješavanje o pritužbama za zaštitu prava putnika	38
4.14	Odobranje letova	39
4.15	Aktivnosti u području zaštite civilnog zračnog prometa	40
4.16	Projekt informacijske sigurnosti	44
4.17	Suradnja s domaćim i inozemnim nadležnim tijelima	45
4.18	Provedba organizacijskog preustroja	46
5.	RESURSI POTREBNI ZA OSTVARENJE PLANIRANIH CILJEVA	48
5.1	Ljudski resursi	48
5.2	Financijski resursi	49
5.3	Materijalni resursi	49
6.	RAZVOJNI PROJEKTI	50
6.1	Projekt EMPIC	50
6.2	Projekt za nabavu aviona (Special Mission Aircraft)	53
6.3	Projekt za nabavu poslovnog prostora	56
6.4	Daljnji koraci vezano uz razvojne projekte	57
7.	ZAKLJUČAK	58

Croatian Civil Aviation Agency

HRVATSKA AGENCIJA ZA CIVILNO ZRAKOPLOVSTVO
GODIŠNJI PROGRAM RADA ZA 2014. GODINU

PRILOZI

Prilog 1. Organizacijska karta

Prilog 2. Strateški ciljevi (Strategic Objectives - STO) i Ciljevi srednje razine (Medium Level Objectives - MLO)

Prilog 3. Planovi nadzora u 2014. godini

Prilog 4. Plan školovanja u 2014. godini

Prilog 5. Plan sudjelovanja u radu međunarodnih organizacija i institucija u 2014. godini

Prilog 6. Plan održavanja radionica i osposobljavanja za zrakoplovnu industriju/zrakoplovne subjekte u 2014. godini

Prilog 7. Obrazloženje Plana zapošljavanja u 2014. godini

TIJELA AGENCIJE

VIJEĆE AGENCIJE

PREDSJEDNICA

Diana Božić

ZAMJENIK PREDSJEDNICE

Tino Bucak

ČLANOVI

Josip Čuletić

Roman Gebauer

DIREKTOR AGENCIJE

Omer Pita

1. UVOD

Temeljem članka 5. stavka 4. Zakona o zračnom prometu («Narodne novine» broj 69/09, 84/11, 54/13 i 127/13 – u daljnjem tekstu: Zakon) i članka 9. stavka 2. Statuta, Hrvatska agencija za civilno zrakoplovstvo (u daljnjem tekstu: Agencija ili HACZ) podnosi Vladi Republike Hrvatske Godišnji program rada za 2014. godinu na odobrenje.

Godišnji program rada Agencije za 2014. godinu (u daljnjem tekstu: Program rada) donijelo je Vijeće Agencije, temeljem članka 8. stavka 6. podstavka 2. Zakona i članka 16. stavka 1. točke 3. Statuta Agencije, na 27. sjednici održanoj 27. studenog 2013. godine.

Program rada Agencije proizlazi iz obaveza koje Agencija ima po Zakonu, Zakonu o obveznim i stvarnopravnim odnosima u zračnom prometu («Narodne novine» broj 132/98, 63/08, 134/09 i 94/13), Zakonu o zračnim lukama («Narodne novine» broj 19/98 i 14/11), Zakonu o osnutku Hrvatske kontrole zračne plovidbe («Narodne novine» broj 19/98, 20/00 i 51A/13) i brojnim podzakonskim propisima koji su u skladu s rješenjima, normama i preporukama predviđenim u međunarodnim ugovorima kojima je Republika Hrvatska pristupila, kao i s propisima Europske unije.

Ovim Programom rada utvrđuju se osnovni ciljevi i aktivnosti Agencije u 2014. godini, u skladu sa Zakonom i Statutom Agencije.

Agencija je osnovana Zakonom o izmjenama i dopunama Zakona o zračnom prometu («Narodne novine» broj 46/07), kao prikladna i praktična organizacija izvan sustava državne uprave koja autonomno provodi u okviru svoje djelatnosti upravne i druge poslove koji se odnose na nadzor sigurnosti civilnog zračnog prometa. Zakonom o zračnom prometu («Narodne novine» broj 69/09) utvrđen je kontinuitet rada Agencije te pridodane inspeksijske ovlasti u obavljanju nadzora sigurnosti civilnog zračnog prometa i nadzora nad provođenjem mjera zaštite civilnog zračnog prometa u Republici Hrvatskoj. Time je primjenjen ICAO standard za uspostavu i upravljanje sustavom sigurnosti zračnog prometa (ICAO Doc 9734-AN/959, Safety Oversight Manual) te sukladnost s temeljnim propisom EU iz područja civilnog zrakoplovstva: Uredbom (EZ) br. 216/2008 Europskog Parlamenta i Vijeća od 20. veljače 2008. o zajedničkim pravilima u području civilnog zrakoplovstva i kojom se osniva Europska agencija za sigurnost zračnog prometa (Basic Regulation) kojom se daje opći pravni okvir sustava civilnog zrakoplovstva Europske unije.

Agencija je pravna osoba, koja na temelju javne ovlasti obavlja poslove određene Zakonom o zračnom prometu, kao djelatnost od interesa za Republiku Hrvatsku, te obavlja i druge poslove u skladu s propisima donesenim na temelju Zakona. Osnivač Agencije je Republika Hrvatska, a osnivačka prava u skladu s odredbama Zakona obavlja Vlada Republike Hrvatske. Agencija je samostalna u obavljanju poslova iz svojeg djelokruga, a za svoj rad odgovara Vladi. Agencija predstavlja stručnu organizaciju koja sukladno brzom tehničko-tehnološkom razvoju u području civilnog zrakoplovstva omogućava praćenje i provođenje međunarodnih standarda nužnih za ispunjenje obaveza Republike Hrvatske u području sigurnosti i zaštite civilnog zračnog prometa.

Djelatnost Agencije obuhvaća poslove vezane za sigurnost civilnog zračnog prometa, a osobito certificiranje, nadzor i inspekciju u cilju osiguravanja kontinuiranog udovoljavanja zahtjevima za obavljanje zračnog prijevoza i drugih djelatnosti u zračnom prometu, vođenje propisanih registara i evidencija te obavljanje drugih poslova utvrđenih Zakonom.

Zakonom o izmjenama i dopunama Zakona o zračnom prometu («Narodne novine» broj 84/11) proširena je nadležnost Agencije na dodatna područja civilnog zračnog prometa (certificiranje organizacija za projektiranje, proizvodnju i održavanje zrakoplova, certificiranje organizacija za osposobljavanje zrakoplovnog osoblja, prikupljanje, analiziranje i distribuiranje statističkih podataka vezanih uz Plan mjerenja učinkovitosti, nadzor, inspekciju, mirenje te poduzimanje drugih aktivnosti u svezi sa zaštitom prava putnika, osoba s invaliditetom i

Croatian Civil Aviation Agency

HRVATSKA AGENCIJA ZA CIVILNO ZRAKOPLOVSTVO GODIŠNJI PROGRAM RADA ZA 2014. GODINU

osoba smanjene pokretljivosti, te pripremanje podloge za izradu propisanih izvješća nadležnim tijelima Europske unije), čime je povećan opseg poslova koje obavlja Agencija. Agencija djeluje kao Nacionalno nadzorno tijelo i obavlja poslove koji su propisani odgovarajućim EU propisima. Ti poslovi se odnose na izradu, praćenje i nadzor provedbe Plana mjerenja učinkovitosti u skladu s propisima kojima se regulira Jedinствeno europsko nebo, certificiranje pružatelja usluga u zračnoj plovidbi, obavljanje kontinuiranog nadzora nad pružanjem usluga u zračnoj plovidbi radi osiguravanja kontinuiranog udovoljavanja zajedničkim zahtjevima, kao i druge poslove s tim u svezi, u skladu s propisima donesenim na temelju Zakona i odgovarajućim EU propisima. Agencija je, uz nadzor u području zaštite civilnog zračnog prometa u skladu s Nacionalnim programom zaštite civilnog zračnog prometa i Nacionalnim programom kontrole kvalitete zaštite civilnog zračnog prometa, postala i nadležno tijelo odgovorno za usklađivanje i koordinaciju rada subjekata zaštite civilnog zračnog prometa. Proširena je i regulatorna uloga Agencije na način da, osim što priprema nacрте prijedloga podzakonskih propisa iz svoje nadležnosti koje donosi ministar na temelju Zakona, Agencija može, radi provedbe svojih nadležnosti, izdavati obvezujuće naredbe o zrakoplovnoj sigurnosti, sigurnosne direktive, direktive o plovidbenosti u područjima za koja nije propisana nadležnost EASA-e i direktive u području zaštite civilnog zračnog prometa. Pored toga, Agencija obavlja i poslove vezane uz ekonomsku regulaciju naknada za pružene usluge u zračnom prometu i zračnoj plovidbi, na način da odobrava cjenike aerodromskih naknada i visinu naknade za zaštitni pregled, te utvrđuje baze troškova rutnih i terminalnih naknada i izračun jedinične cijene istih u skladu s odgovarajućim EU propisima. U cilju osiguravanja nadzora nad vojnim objektima i vojnom opremom u dijelu u kojem se koriste za civilni zračni promet propisano je da se taj nadzor uređuje sporazumom između Agencije i ministarstva nadležnog za poslove obrane.

Zakonom o izmjenama i dopunama Zakona o zračnom prometu («Narodne novine» broj 127/13) dodana je nova nadležnost Agencije da predlaže Ministarstvu pomorstva, prometa i infrastrukture odgodu početka primjene propisa Europske unije kada je ta mogućnost predviđena tim propisom.

Unutarnje ustrojstvo Agencije te način rada i rukovođenja Agencijom utvrđuju se tako da se osigura zakonito, stručno, efikasno i racionalno obavljanje poslova i zadataka, pravodobno i efikasno provođenje poslova iz nadležnosti Agencije, prava i obveze radnika uz potpuno korištenje njihovih stručnih sposobnosti, koordinacija i nadzor nad izvršavanjem poslova, kao i suradnja s nadležnim subjektima u svezi organiziranog, planskog i efikasnog izvršavanja svih poslova i zadataka iz nadležnosti Agencije. Unutarnje ustrojstvo Agencije prikazano je u Prilogu 1. ovog Programa rada.

Resorno ministarstvo za područje rada Agencije je Ministarstvo pomorstva, prometa i infrastrukture (u daljnjem tekstu: Ministarstvo).

2. MISIJA, VIZIJA I TEMELJNE ODREDNICE STRATEGIJE

Agencija je od samog početka svog postojanja strateški fokusirana organizacija. U cilju daljnjeg razvoja i unaprjeđenja svoje djelatnosti, Agencija prepoznaje važnost strateškog planiranja za sustavno donošenje temeljnih odluka i provođenje aktivnosti koje će oblikovati i upućivati na to što je Agencija, što radi, kako to radi i zašto to radi, sa usmjerenjem na budućnost. Temelj za godišnje planiranje poslovanja predstavlja strateški okvir za rad i razvoj Agencije u narednom razdoblju koji je usvojilo Vijeće Agencije. Strateškim okvirom utvrđena je misija, vizija i temeljne odrednice strategije. Strateški okvir proizlazi iz nadležnosti Agencije za obavljanje poslova utvrđenih Zakonom i propisima donesenima na temelju Zakona i u skladu s odgovarajućim EU propisima. Strateškim okvirom postavljaju se i strateški ciljevi, te ciljevi srednje razine koji u najvećoj mogućoj mjeri doprinose ispunjenju misije i ostvarenju vizije Agencije, primjenom temeljnih odrednica strategija. Popis strateških ciljeva, te ciljeva srednje razine nalazi se u Prilogu 2. ovog Programa rada.

Misija

Temeljna zadaća Agencije je definiranje i implementiranje potrebne regulative te kontinuirani nadzor nad primjenom zakonskih i podzakonskih propisa u cilju osiguranja visokih standarda sigurnosti i zaštite civilnog zračnog prometa.

Agencija skrbi o javnom interesu i interesu putnika u zračnom prometu. Ujedno je servis svim subjektima u civilnom zračnom prometu koji im osigurava ispunjenje potrebnih standarda operacija te pozitivno i poticajno djeluje na razvoj zrakoplovne djelatnosti u Republici Hrvatskoj.

Vizija

Agencija treba biti prepoznata kao vrlo učinkovita organizacija koja kontinuirano uči i prilagođava se promjenama u okruženju. Na nacionalnoj razini, Agencija je prepoznata kao društveno odgovorna institucija.

U svojem radu, u cilju povećanja učinkovitosti, Agencija koristi suvremene tehnologije, a nesvrhovito administriranje svodi na minimum. Svi procesi po kojima radi Agencija su optimizirani i dokumentirani, sudionici u procesu odškolorani i upoznati sa svojim zadaćama, ovlaštenjima i odgovornostima. Agencija mjeri učinak svakog pojedinca, ustrojstvene jedinice i cijele Agencije te se aktivno i kontinuirano poboljšava na bazi spoznaja o nedostacima u radu.

Temeljne odrednice strategije

Kontinuirana i sustavna komunikacija sa zrakoplovnom industrijom;

Kontinuirano i sustavno školovanje menadžmenta i kadrova po specijalnostima te u tom smislu intenzivna komunikacija s drugim etabliranim zrakoplovnim vlastima i organizacijama u Europskoj uniji, prikupljanje tuđih iskustava i znanja, školovanje kadrova u drugim istovrsnim organizacijama te učenje na tuđim pogreškama;

Zapošljavanje najkvalitetnijih kadrova koji postoje na tržištu rada;

Croatian Civil Aviation Agency

HRVATSKA AGENCIJA ZA CIVILNO ZRAKOPLOVSTVO GODIŠNJI PROGRAM RADA ZA 2014. GODINU

Jasno definiranje djelokruga rada i odgovornosti Agencije, unutarnjih ustrojstvenih jedinica i svakog pojedinca;

Sustav upravljanja kvalitetom je temelj na kojem se gradi poslovanje i kontinuirano unaprjeđenje rada Agencije;

U postupcima izrade propisa sustavno uključiti obveznike primjene propisa;

Mora biti osigurana transparentnost u radu Agencije u svim aspektima poslovanja;

U maksimalnoj mogućoj mjeri, Agencija obavlja svoje aktivnosti bazirano na procjeni rizika;

Za djelatnosti za koje nema ekonomskog opravdanja obavljati ih vlastitim resursima, Agencija će koristiti vanjske usluge;

Pored redovitih prihoda propisanih Zakonom, koristiti sve dostupne vanjske (bespovratne ili vrlo povoljne) izvore financiranja za realizaciju pojedinih projekata važnih za rad i razvoj Agencije.

3. OSNOVNI CILJEVI AGENCIJE U 2014. GODINI

Odredbama članka 5. stavka 4. Zakona te odredbama članka 9. stavka 2. i članka 37. stavka 2. Statuta Agencije propisana je obaveza godišnjeg planiranja poslovanja. Godišnje planiranje poslovanja ostvaruje se izradom godišnjeg programa rada i financijskog plana za sljedeću kalendarsku godinu koje donosi Vijeće Agencije uz prethodno odobrenje Vlade Republike Hrvatske. U skladu sa strateškim okvirom utvrđuju se osnovni ciljevi za narednu poslovnu godinu.

Osnovni ciljevi Agencije u 2014. godini, koji se postavljaju ovim Programom rada, predstavljaju nastavak nastojanja Agencije za kontinuiranim povećanjem sposobnosti i kapaciteta za obavljanje poslova iz svoje nadležnosti.

Slijedom gore navedenog, Agencija u 2014. godini, planira težište svojih aktivnosti usmjeriti na ostvarenje sljedećih osnovnih ciljeva:

R.br.	Osnovni ciljevi Agencije u 2014. godini	Opis cilja	Ključni pokazatelji uspješnosti
1.	Kontinuirana provedba nadzora, certificiranja i licenciranja	Planirati i realizirati nadzor sukladno zakonskim obvezama i obvezama koje proizlaze iz međunarodnih sporazuma. Provoditi certifikaciju i licenciranje sukladno zahtjevima stranaka.	Realizacija nadzora na 100% zakonskog minimuma u svakom pojedinačnom sektoru/odjelu.
2.	Održavanje potrebne razine stručnosti i inspektorskih ovlaštenja	Realizirati plan školovanja osoblja	Realizacija plana školovanja minimalno 80%.
3.	Otklanjanje ICAO i EASA nalaza	Prema Planu korektivnih mjera rješavati nalaze čije je rješavanje u nadležnosti Agencije.	Status nalaza ICAO za koje je nadležna HACZ sukladno Planu korektivnih mjera. Poštivati rokove za otklanjanje nalaza u nadležnosti HACZ koji slijede iz EASA procesa standardizacije, bez EASA Supplementary Report-a.
4.	Provedba projekta EMPIC	Provesti projekt implementacije LIC/MED modula sukladno odobrenom projektu implementacije.	Izvršanje o realizaciji projekta bez neopravdanih kašnjenja.
5.	Provedba projekta implementacije upravljanja procesima	Provesti projekt implementacije upravljanja procesima.	Projekt završen i procesni pristup dokumentiran i operativan.
6.	Provedba FAB CE aktivnosti	Aktivno učešće u tijelima FAB CE, posebice u PRWG.	HACZ uspostaviti kao središte za operativnu izradu i nadzor provedbe FAB CE Performance Plan-a.
7.	Donošenje i usklađivanje regulative	Izraditi nedostajuću nacionalnu regulativu i unaprijediti postojeću, te osigurati kontroliranu implementaciju nacionalnih i EU propisa	Plan donošenja regulative proveden 90%.

Croatian Civil Aviation Agency

HRVATSKA AGENCIJA ZA CIVILNO ZRAKOPLOVSTVO
GODIŠNJI PROGRAM RADA ZA 2014. GODINU

R.br.	Osnovni ciljevi Agencije u 2014. godini	Opis cilja	Ključni pokazatelji uspješnosti
8.	Provesti organizacijske promjene	Savršeno izvršiti planirane implementacije organizacijskih promjena i optimizaciju poslovanja, razvijati i provesti strategiju Agencije i čiji izvršavanje predstavlja povećanje učinkovitosti rada Agencije	Prilagoditi novog organizacijskog plana Agencije i pratiti izvršavanje istih na pravi način
9.	Jačanje edukativne funkcije	Kontinuirano održavati besplatne radionice i tečajeve za industriju. Angažirati kvalitetne domaće i međunarodne predavače	Realizirati plan održavanja radionica i školovanja za industriju na 100%.
10.	Uspostavljanje i održavanje dobrih odnosa s javnošću	Uspostavljanje dobrih odnosa s javnošću, održavanje publikacija i brošura	Uspostavljanje dobrih odnosa s javnošću, održavanje publikacija i brošura, a tako i na području civilnog zrakoplovstva

Croatian Civil Aviation Agency

HRVATSKA AGENCIJA ZA CIVILNO ZRAKOPLOVSTVO
GODIŠNJI PROGRAM RADA ZA 2014. GODINU

4. TEŽIŠNE AKTIVNOSTI AGENCIJE U 2014. GODINI

Agencija će u 2014. godini raditi primarno na sljedećim težišnim aktivnostima, odnosno projektima:

4.1 Provedba nadzora, certificiranja i licenciranja

Temeljna zadaća Agencije je nadzor, certificiranje i licenciranje subjekata u civilnom zrakoplovstvu, u cilju osiguravanja kontinuiranog udovoljavanja zahtjevima za obavljanje zračnog prijevoza i drugih djelatnosti u zračnom prometu. U 2014. godini, aktivnosti Agencije na provedbi nadzora, certificiranja i licenciranja zrakoplovnih subjekata će, i nadalje, biti poduzimane s najvišim prioritetom.

Tijekom izrade planova nadzora, korišteni su podaci i iskustva prikupljena tijekom nadzora iz prethodnih godina, a koja su se reflektirala na broj i učestalost, te opseg i trajanje pojedinih nadzora/inspekcija. Pri izradi planova nadzora vođeno je računa da se osigura ispunjavanje propisanih zahtjeva koji su ili će biti primjenjivi na ulogu Agencije u smislu ispunjavanja obveza nadležnog tijela u dijelu nadležnosti za nadzor (npr. nacionalni propisi, EU propisi, ICAO standardi i FAA zahtjevi).

Certificiranje i licenciranje zrakoplovnih subjekata provodit će se u 2014. godini, kao i prethodnih godina, sukladno zahtjevima stranaka.

Detaljni planovi nadzora izrađeni su na razini svakog sektora, odnosno odjela/odsjeka, sukladno odgovarajućem području nadzora, i nalaze se u Prilogu 3. ovog Programa rada. Tijekom 2014. godine, Agencija će provoditi sljedeći Plan nadzora:

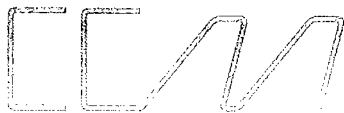
Sektor letačkih operacija, plovidbenosti, školstva i licenciranja i generalne avijacije

Sektor letačkih operacija, plovidbenosti, školstva i licenciranja i generalne avijacije obavlja poslove nadzora sigurnosti u skladu s člankom 129. i 131. Zakona. Odjeli/odsjeci Sektora letačkih operacija, plovidbenosti, školstva i licenciranja i generalne avijacije provode nadzor sigurnosti prema odobrenim godišnjim planovima nadzora za 2014. godinu koji se utvrđuju na razini svakoga odjela/odsjeka u skladu s njegovim djelokrugom.

U plan nadzora za 2014. godinu, uključeni su dodatni resursi za eventualno certificiranje i nadzor novih ovlaštenih organizacija i operatora zrakoplova. Naime, kako se Republika Hrvatska pridružila EU, a nema propisanih tarifa za ishođenje odobrenja i certifikata, za očekivati je da će se u sljedećoj godini pojaviti veći broj inozemnih zahtjeva za ishođenje istih.

Nadzor sigurnosti se obavlja u svrhu utvrđivanja udovoljavanja propisanim zahtjevima fizičkih i pravnih osoba koje podliježu nadzoru u skladu s propisima donesenima na temelju Zakona. Pod pojmom nadzora obuhvaćene su aktivnosti certificiranja i kontinuiranog udovoljavanja propisanim zahtjevima od strane ovlaštenih organizacija, operatora zrakoplova i ispitivača. Pod nadležnošću Sektora je trenutno 168 ovlaštenih organizacija, operatora zrakoplova i ispitivača kako slijedi:

Vrsta subjekta	Broj certificiranih subjekata
Operatori zrakoplova	17 od čega: 8 operatora koji obavljaju CAT (A-B) 2 operatora koji obavljaju CAT (A-A) 5 operatora koji obavljaju COM koje nisu CAT 2 operatora složenih zrakoplova koji obavljaju nekomercijalne operacije

HRVATSKA AGENCIJA ZA CIVILNO ZRAKOPLOVSTVO
GODIŠNJI PROGRAM RADA ZA 2014. GODINU

Vrsta subjekta	Broj certificiranih subjekata
Organizacije za održavanje zrakoplova	14
Organizacije za održavanje Annex II zrakoplova	3
Organizacije za vođenje kontinuirane plovdbenosti zrakoplova	15
Organizacije za osposobljavanje pilota aviona i helikoptera	12 od čega: 10 PPL RF 1 FTO 1 TRTO
Organizacije za utvrđivanje zdravstvene sposobnosti zrakoplovnoga osoblja	2
Certifikat kvalifikacije uređaja za osposobljavanje koji simuliraju let koji posjeduju operatori simulatora	2
Organizacije za utvrđivanje razine jezične sposobnosti pilota i kontrolora zračnog prometa	3
Zrakoplovno medicinski ispitivači	25
Ispitivači pilota	46
Organizacije za osposobljavanje osoba za održavanje zrakoplova	1
Organizacije za osposobljavanje padobranaca	11
Organizacije za osposobljavanje jedriličara	7
Organizacija za osposobljavanje ovjesnih jedriličara	1
Organizacija za osposobljavanje ovjesnih parajedriličara	5
Organizacije za osposobljavanje pilota mikrolakih zrakoplova	3
Organizacija za osposobljavanje pilota balona	1
Ukupno	168

Tablica 1.: Pregled ovlaštenih organizacija

Na temelju odobrenja i certifikata koje posjeduju ovlaštene organizacije, operatori zrakoplova i ispitivači, a u cilju njihovog kontinuiranog udovoljavanja propisanim zahtjevima, izrađen je sljedeći Plan nadzora za 2014. godinu:

Plan nadzora u 2014. godini			
Sektor	Odjel / Odsjek	Područje nadzora	Broj nadzora
Sektor letačkih operacija, plovdbenosti, školstva i licenciranja i generalne avijacije	Odjel letačkih operacija	Nadzor certificiranih operatora zrakoplova	34
		Nadzor operatora u nekomercijalnim operacijama (NCO i NCC)	12

Plan nadzora u 2014. godini			
Sektor	Odjel / Odsjek	Područje nadzora	Broj nadzora
Sektor letačkih operacija, plovibenosti, školstva i licenciranja i generalne avijacije	Odjel plovibenosti zrakoplova	Nadzor prijevoza opasnih roba (DG)	57
		Nadzor osposobljavanja operatora koji obavljaju komercijalni zračni prijevoz (CAT)	21
		Nadzor operatora koji obavljaju komercijalni zračni prijevoz (CAT) - INO	11
		Nadzor Part M i Part 145 organizacija	39
		Nadzor kontinuirane plovibenosti zrakoplova (ACAM)	17
		Plan obavljanja provjera plovibenosti zrakoplova (ARW)	113
		ACAM i ARW - INO	4
	Odjel školstva i licenciranja	Nadzor ovlaštenih organizacija (ATO, FSTD, 147, LPAB)	23
		Nadzor ovlaštenih ispitivača pilota (pilot examiners)	15
		Nadzor ovlaštenih ispitivača pilota (pilot examiners) - INO	10
	Odsjek zrakoplovne medicine	Nadzor certificiranih centara i ispitivača za utvrđivanje zdravstvene sposobnosti zrakoplovnog osoblja (AeMC/AME)	19
	Odjel generalne avijacije	Nadzor ovlaštenih organizacija	30
		Nadzor zrakoplovnih priredbi	5
		Nadzor operacija GEND	5
		Nadzor u svrhu odobrenja poletišta i sletišta	2
	Odsjek SAFA/SANA inspekcija	Nadzor sigurnosti stranih zrakoplova (SAFA/SACA)	126
Ukupno			543

Tablica 2.: Broj planiranih nadzora u 2014. godini u Sektoru letačkih operacija, plovibenosti, školstva i licenciranja i generalne avijacije

Croatian Civil Aviation Agency

HRVATSKA AGENCIJA ZA CIVILNO ZRAKOPLOVSTVO
GODIŠNJI PROGRAM RADA ZA 2014. GODINU

Odjel letačkih operacija:

Odjel letačkih operacija razvio je u skladu s djelokrugom rada sljedeće planove nadzora:

- nadzor certificiranih operatora zrakoplova;
- nadzor operatora u nekomercijalnim operacijama (NCO i NCC);
- nadzor prijevoza opasnih roba (DG);
- nadzor osposobljavanja operatora koji obavljaju komercijalni zračni prijevoz (CAT);
- nadzor operatora koji obavljaju komercijalni zračni prijevoz (CAT) – INO.

Operatori zrakoplova koji izvode letačke operacije komercijalnog zračnog prijevoza certificirani su i nadzirani prema odredbama Uredbe (EU) 3922/1991 i njenim izmjenama i dopunama. Ti operatori imaju obvezu uskladiti se s novom Uredbom (EU) 965/2012 najkasnije do 28. listopada 2014. godine. Operatori koji se usklade s Uredbom (EU) broj 965/2012 prije tog datuma, bit će nadzirani prema njenim odredbama od dana usklađivanja, pa nadalje. Odjel letačkih operacija ima spreman sustav certifikacije i nadzora prema novoj Uredbi.

Operatori zrakoplova koji izvode komercijalne letačke operacije koje nisu komercijalni zračni prijevoz i operatori zrakoplova koji izvode nekomercijalne letačke operacije, certificiraju se i nadziru prema odredbama nacionalnog propisa, Pravilnika o zahtjevima za izvođenje operacija zrakoplovima i o organizacijskim zahtjevima kojima moraju udovoljavati operatori zrakoplova («Narodne novine» broj 54/10, 34/11 i 39/12). Europska komisija je objavila Uredbu (EU) broj 800/2013, koja će u Republici Hrvatskoj biti primjenjiva od 25. kolovoza 2016. godine. Uredba nadopunjuje Uredbu (EU) broj 965/2012 na način da njenu primjenjivost proširuje na nekomercijalne letačke operacije složenim zrakoplovima na motorni pogon i nekomercijalne letačke operacije zrakoplova koji nisu složeni zrakoplovi na motorni pogon. Sukladno tome, operatori zrakoplova koji izvode navedene letačke operacije će od 25. kolovoza 2016. godine biti certificirani i nadzirani prema odredbama te Uredbe. Odjel letačkih operacija će tijekom 2014. godine početi provoditi aktivnosti usklađivanja s odredbama te Uredbe i upoznavanja operatora zrakoplova s procesom i nužnim aktivnostima koje oni moraju provesti kako bi se uskladili.

U ovome trenutku područja nadzora gore navedenih operatora zrakoplova su, kako je primjenjivo: organizacija, sustav upravljanja sigurnošću i kvalitetom, infrastruktura, oprema, operativna kontrola, održavanje standarda postupaka letačke i kabinske posade, prijevoz opasnih roba, zaštita, zapisi, osposobljavanja, priručnici i financijska sposobnost.

Operatori zrakoplova koji izvode nekomercijalne letačke operacije zrakoplovima koji nisu složeni zrakoplovi na motorni pogon nadziru se na nasumičnoj bazi, nadzorima na zračnim lukama i aerodromima gdje se takav promet očekuje i u periodu u kojem je on najizgledniji. Operatori zrakoplova koji izvode ove letačke operacije nadziru se prema odredbama Pravilnika o letenju («Narodne novine» broj 30/13), a od 25. kolovoza 2016. godine bit će nadzirani prema odredbama Uredbe (EU) broj 965/2012, kako je izmijenjena i dopunjena Uredbom (EU) broj 800/2013.

Uslijed činjenice da u Odjelu nema inspektora pilota s ovlaštenjem na tipovima zrakoplova Dash 8 Q400 i F100, Odjel planira angažman vanjskih suradnika u području nadzora, procjene relevantne dokumentacije i certifikacije koje se tiču tih tipova zrakoplova.

Osim već navedenog rada Odjela na procesu usklađivanja s Uredbom (EU) broj 965/2012 i njene dopune, Uredba (EU) broj 800/2013, za 2014. godinu planiran je i rad na prijedlogu pravilnika za Anneks II zrakoplove (zrakoplove koji su u nacionalnoj nadležnosti tj. nisu pod nadležnošću Europske agencije za sigurnost zračnog prometa) u svim vrstama letačkih operacija, pa su i za to planirani odgovarajući resursi.

Croatian Civil Aviation Agency

HRVATSKA AGENCIJA ZA CIVILNO ZRAKOPLOVSTVO GODIŠNJI PROGRAM RADA ZA 2014. GODINU

Odjel školstva i licenciranja:

Odjel školstva i licenciranja razvio je u skladu s djelokrugom rada sljedeće planove nadzora:

- Nadzor organizacija za osposobljavanje pilota (ATO), operatora simulatora (FSTD), organizacija za testiranje jezične sposobnosti (LPAB) i organizacija za osposobljavanje osoba za održavanje zrakoplova (Part 147);
- Nadzor certificiranih centara i ispitivača za utvrđivanje zdravstvene sposobnosti zrakoplovnog osoblja (AeMC i AME);
- Nadzor ispitivača pilota (Pilot Examiners) koje je certificirala Agencija i koji provode stručne provjere pilota na teritoriju Republike Hrvatske;
- Nadzor ispitivača pilota - (Pilot Examiners -INO) koje je certificirala Agencija i koji provode stručne provjere pilota na teritoriju drugih država članica Europske unije.

Novost u planiranju nadzora Odjela školstva i licenciranja je proširenje opsega aktivnosti nadzora na organizacije i osobe koji su certificirani od zrakoplovnih vlasti drugih država članica Europske unije i koji provode aktivnosti na teritoriju Republike Hrvatske.

Područja stručnosti svakog pojedinog nadležnog tijela države članice Europske unije jasno su definirani u smislu odgovornosti i geografskih ograničenja, a između tih tijela uspostavlja se koordinacija kako bi se osigurao učinkovit nadzor svih organizacija i osoba koji su predmet Uredbe (EZ) broj 216/2008 i njezinih provedbenih pravila prepoznat pod nazivom „cooperative oversight“ sukladno zahtjevima Uredbe Komisije (EU) broj 1178/2011 o utvrđivanju tehničkih zahtjeva i administrativnih postupaka vezano za članove posade zrakoplova u civilnom zrakoplovstvu u skladu s Uredbom (EZ) broj 216/2008 Europskog parlamenta i Vijeća.

U tom smislu, u Odjelu školstva i licenciranja dodatno je predviđen:

- Nadzor ispitivača pilota - (Pilot Examiners) koje su certificirale nadležne zrakoplovne vlasti drugih država članica Europske Unije i koji provode provjere pilota na teritoriju Republike Hrvatske; i
- Nadzor organizacija za osposobljavanje pilota (ATO), operatora simulatora (FSTD, certificiranih centara i ispitivača za utvrđivanje zdravstvene sposobnosti zrakoplovnog osoblja (AeMC i AME), a koje su certificirale nadležne zrakoplovne vlasti drugih država članica Europske Unije i koji provode svoje aktivnosti na teritoriju Republike Hrvatske.

Dodatno, planovi nadzora Odjela školstva i licenciranja uključuju certifikaciju i nadzor organizacija za osposobljavanje pilota jedrilica i pilota balona obzirom na proširenje djelokruga rada Odjela na to područje od 01. siječnja 2014. godine.

U planovima nadzora došlo je do promjena u načinu planiranja nadzora u odnosu na prošlogodišnji sustav nadzora. Novi set propisa predviđa ciklus nadzora ovlaštenih organizacija od 24, 36 i 48 mjeseci.

U godišnjem planu rada Odjela predviđeni su značajni resursi za rad na izradi i implementaciji propisa. Poseban izazov predstavlja proces implementacije revidiranih EU propisa koji će imati utjecaja na rad Odjela krajem 2014. godine. Jednak izazov predstavlja donošenje nacionalnih propisa i rad na njihovom usklađivanju i poboljšavanju.

U Odjelu školstva i licenciranja planira se rad na nacionalnim pravilnicima koji bi regulirali:

- Organizacije za osposobljavanje osoba za održavanje Annex II zrakoplova;
- Organizacije za osposobljavanje pilota Annex II zrakoplova.

U nastavku daje se pregled dozvola zrakoplovnog osoblja koje su u nadležnosti Agencije/Odjela školstva i licenciranja.

VRSTA DOZVOLE	VAŽEĆE DOZVOLE		UKUPNO
JAR/PART-FCL DOZVOLA PILOTA – AVION	PPL(A)	226/71	297
	CPL(A)	67/60	127
	ATPL(A)	146/123	269
JAR/PART-FCL DOZVOLA PILOTA – HELIKOPTER	PPL(H)	0	22
	CPL(H)	13/7	
	ATPL(H)	2	
KONTROLA ZRAČNOG PROMETA	ATC	159	189
	ATC - student	30	
DOZVOLA ODRŽAVANJA ZRAKOPLOVA	PART 66	308	308
ZDRAVSTVENA SPOSOBNOST	Kategorija 1/2/LAPL	Do 31.06.2013. - 842 Od 01.07.2013. - 290	1758
	Kategorija 3	209	
	Kategorija 2 nacionalna	417	
UKUPNO			2948

Tablica 3.: Pregled dozvola zrakoplovnog osoblja u 2014. godini

Djelokrug rada Odjel školstva i licenciranja se od 01. siječnja 2014. godine, sukladno „Projektu – plan implementacije Uredbe Komisije (EU) broj 1178/2011 i Uredbe Komisije (EU) broj 290/2012“ proširuje na:

- Part-FCL dozvole pilota jedrilica i dozvole pilota balona;
- Provođenje teorijskih ispita za stjecanje dozvole pilota jedrilice i dozvole pilota balona; i
- Certifikaciju organizacija za osposobljavanje pilota jedrilica i pilota balona.

Također, važno je naglasiti važnost informiranja zrakoplovne industrije s područja jedriličarstva i balonarstva o zahtjevima i udovoljavanju istim primjenom odredbi Uredbe Komisije (EU) broj 1178/2011 i Uredbe Komisije (EU) broj 290/2012.

Croatian Civil Aviation Agency

HRVATSKA AGENCIJA ZA CIVILNO ZRAKOPLOVSTVO
GODIŠNJI PROGRAM RADA ZA 2014. GODINU

Odsjek zrakoplovne medicine

Odsjek zrakoplovne medicine razvio je u skladu s djelokrugom rada sljedeći plan nadzora:

- Nadzor certificiranih zrakoplovno-medicinskih centara i zrakoplovno-medicinskih ispitivača za utvrđivanje zdravstvene sposobnosti zrakoplovnog osoblja (AeMC/AME).

Zahtjevi nad nadležnim tijelom države članice Europske unije jasno su definirani u smislu odgovornosti i geografskih ograničenja, sukladno zahtjevima Uredbe Komisije (EU) broj 1178/2011 o utvrđivanju tehničkih zahtjeva i administrativnih postupaka vezano za članove posade zrakoplova u civilnom zrakoplovstvu u skladu s Uredbom (EZ) broj 216/2008 Europskog parlamenta i Vijeća i njezinim dopunama i izmjenama, poglavito Uredba Komisije (EU) broj 290/2012.

Nadzori (auditi, inspekcije i nenajavljene inspekcije) se planiraju temeljem odredbi ARA.GEN.300 i ARA.GEN.305, vodeći računa o sigurnosnim prioritetima, kao i rezultatima prijašnjih nadzora. U planovima nadzora došlo je do promjena u načinu planiranja nadzora u odnosu na prošlogodišnji sustav nadzora. Novi set propisa predviđa ciklus nadzora organizacija od 24 mjeseci za Zrakoplovno-medicinske centre (AeMC). Za Zrakoplovno-medicinske ispitivače nije propisan ciklus, ali je obaveza nadležnog tijela da uspostavi i održava program nadzora. Kod planiranja nadzora za zrakoplovno-medicinske ispitivače određen je ciklus od 36 mjeseci za redovni nadzor.

U ovome trenutku područja nadzora su, kako je primjenjivo, za AeMC: organizacija, sustav upravljanja sigurnošću, infrastruktura, oprema, održavanje standarda zrakoplovno-medicinskih pregleda, zapisi, osposobljavanja, priručnici, ili za AME: organizacija, infrastruktura, oprema, održavanje standarda zrakoplovno-medicinskih pregleda, zapisi, osposobljavanja, procedure.

Stupanjem na snagu Uredbe Komisije (EU) broj 1178/2011 moguće je proširenje opsega aktivnosti nadzora na zrakoplovno-medicinske ispitivače koji mogu biti certificirani od Agencije, a aktivnosti provode izvan teritorija Republike Hrvatske, u trećim zemljama (nečlanicama EU).

Odjel plovidbenosti zrakoplova:

Odjel plovidbenosti zrakoplova razvio je u skladu s djelokrugom rada sljedeće planove nadzora:

- Nadzor organizacija održavanja (Part-145) i organizacija za vođenje kontinuirane plovidbenosti zrakoplova (Part-M, Subpart G organizacije);
- Nadzor kontinuirane plovidbenosti zrakoplova (ACAM); i
- Provjera plovidbenosti zrakoplova (ARW) koji nisu obuhvaćeni provjerama plovidbenosti od strane ovlaštenih CAMO organizacija ili ovlaštenog osoblja.

Nadzorom organizacija (Part-M.G. i Part-145) sukladno Uredbi (EU) 2042/2003 obuhvaćeno je 15 postojećih CAMO organizacija i 14 postojećih Part-145 organizacija, čemu su pridodata i četiri *ad hoc* nadzora organizacija te dva certifikacijska nadzora potencijalnih novih organizacija. Ovim spomenutim nadzorima potrebno je pridodati i dva planirana *ad hoc* nadzora organizacija („Subcontracted“ i „Line station“ - za slučaj potrebe) u inozemstvu, što u konačnici iznosi ukupno 41 planirani nadzor organizacija u 2014. godini.

Nadzorom kontinuirane plovidbenosti zrakoplova (ACAM), kao „in depth audit“ i kao „product audit“, obuhvaćeno je 17 zrakoplova različitih veličina, stupnja složenosti i namjene u Republici Hrvatskoj, i tri nadzora zrakoplova koji se trenutno nalaze u inozemstvu, što u konačnici iznosi 20 planiranih ACAM nadzora u 2014. godini.

Planom provjere plovidbenosti zrakoplova (ARW) obuhvaćeno je ukupno 113 zrakoplova koji nisu obuhvaćeni provjerama plovidbenosti od strane ovlaštenih CAMO organizacija i ovlaštenog osoblja te jedan zrakoplov koji se trenutno nalazi u inozemstvu.

Pregledi tih 114 zrakoplova grupirani prema lokaciji matičnog aerodroma i prema mjesecu u kojem im istječe važnost potvrde o provjeri plovidbenosti (ARC) odnosno dozvola za letenje (Permit to Fly), tako da je u cilju realizacije ovog plana predviđeno ukupno 48 izlazaka inspektora na teren. U svezi ovog plana, potrebno je napomenuti da on ima više orijentacijski karakter iz razloga što njegova realizacija u praksi ovisi o tome da li će vlasnici/operatori stvarno i podnijeti zahtjev za provjeru plovidbenosti svojeg zrakoplova. Plan je izrađen na osnovi realizacije planova provjere plovidbenosti za prethodne godine uz neke korekcije, te je dosadašnje iskustvo u izradi planova na ovaj način pokazalo da su oni točni na razini cca 90%.

U izradi tri navedena plana nadzora korišteni su: ažurirani popisi organizacija, trenutna saznanja o potencijalnim aplikacijama u 2014. godini, aktualno stanje u Hrvatskom registru civilnih zrakoplova, rezultati do kojih se je došlo na osnovu godišnje analize ACAM-a, saznanja do kojih se je došlo na temelju do sadašnjih nalaza EASA standardizacijskog audita, preporuke dobivene od predstavnika Austrocontrol-a tijekom provođenja Twinning programa te stečena iskustva u izradi planova u prethodnim godinama.

Odjel generalne avijacije

Odjel generalne avijacije razvio je u skladu s djelokrugom rada sljedeće planove nadzora:

- Nadzor ovlaštenih organizacija;
- Nadzor zrakoplovnih priredbi;
- Nadzor operacija GEND;
- Nadzor u svrhu odobrenja poletišta i sletišta.

U 2013. godini odobreno je dodatno 5 novih organizacija koje provode osposobljavanje pilota jedrilica, pilota balona, pilota mikrolakih zrakoplova i padobranaca, tako da će u 2014. godini biti 30 nadzora organizacija koje provode osposobljavanje.

U plan nadzora za 2014. godinu predviđeni su dodatni resursi Odjela generalne avijacije za eventualno odobrenje novih organizacija koje provode osposobljavanje koje očekujemo implementacijom Pravilnika o sportsko rekreativnim zrakoplovima. Predmetni Pravilnik je u finalnoj fazi i očekuje se njegova objava početkom 2014. godine.

U 2014. godini planirana je izmjena i objava Pravilnika o uvjetima kojima moraju udovoljavati pravne osobe koje obavljaju stručno osposobljavanje zrakoplovnog osoblja – pilota zrakoplovno sportske letjelice te će se odobrene organizacije koje provode osposobljavanje morati uskladiti s novim Pravilnikom.

Redovnim aktivnostima Odjela generalne avijacije predviđeni su nadzori nad odobrenim organizacijama za osposobljavanje za stjecanje dozvola padobranaca, pilota jedrilica, pilota balona, pilota ovjesne jedrilice, pilota parajedrilice i pilota mikrolakih (objavom novog Pravilnika o sportsko rekreativnim zrakoplovima), te odobrenja novih organizacija za osposobljavanje. Odjel generalne avijacije zadužen je sukladno ASO-2012-005 za izdavanje odobrenja te posljedično nadzor nad zrakoplovnim priredbama.

Odjel generalne avijacije je u 2013. godini preuzeo od Odjela aerodroma odobravanje poletišta i sletišta za parajedrilice i ovjesne jedrilice te je planiran nadzor u svrhu odobrenja istih. Uslijed toga, za 2014. godinu planirane su i inspekcije na aerodromima te poletištim i sletištim za parajedrilice i ovjesne jedrilice na kojima se odvijaju operacije generalne avijacije. Cilj inspekcija je obuhvatiti sve vrste operacija i zrakoplova, budući operacije generalne avijacije nisu obuhvaćene redovnim planovima nadzora organizacija.

U nastavku daje se pregled dozvola i ovlaštenja u području generalne avijacije koje su u nadležnosti Agencije/Odjela generalne avijacije.

Croatian Civil Aviation Agency

HRVATSKA AGENCIJA ZA CIVILNO ZRAKOPLOVSTVO
GODIŠNJI PROGRAM RADA ZA 2014. GODINU

PODRUČJE	VRSTA DOZVOLE / OVLAŠTENJA	BROJ IZDANIH DOZVOLA / OVLAŠTENJA	VAŽEĆE DOZVOLE / OVLAŠTENJA	ISTEKLE DOZVOLE / OVLAŠTENJA
PADOBRANCI	Dozvola padobranca	572	249	323
	Ovlaštenje - Nastavnik padobranstva	74	51	23
JEDRILICE	Dozvola pilota jedrilice	203	79	124
	Ovlaštenje - Nastavnik pilota jedrilice	48	23	25
	Ovlaštenje - IMC Flying	40	23	17
	Ovlaštenje - Acrobatic Flying	4	2	2
BALONI	Dozvola pilota balona	5	3	2
	Ovlaštenje - Nastavnik pilota balona	1	1	0
PARAJEDRILICE	Dozvola pilota parajedrilice	288	276	12
	Ovlaštenje - Učitelj pilota parajedrilice	39	39	0
	Ovlaštenje - Tandem pilot	32	32	0
	Ovlaštenje - Pokusni pilot	0	0	0
OVJESNE JEDRILICE	Dozvola pilota ovjesne jedrilice	71	70	1
	Ovlaštenje - Učitelj pilota ovjesne jedrilice	2	1	1
	Ovlaštenje - Tandem pilot	0	0	0
	Ovlaštenje - Pokusni pilot	0	0	0

PODRUČJE	VRSTA DOZVOLE / OVLAŠTENJA	BROJ IZDANIH DOZVOLA / OVLAŠTENJA	VAŽEĆE DOZVOLE / OVLAŠTENJA	ISTEKLE DOZVOLE / OVLAŠTENJA
MIKROLAKI ZRAKOPLOVI	Dozvola pilota MLZ klase I	28	28	0
	Dozvola pilota MLZ klase II	60	60	0
	Ovlaštenje - Učitelj pilota MLZ klase I	8	8	0
	Ovlaštenje - Učitelj pilota MLZ klase II	10	9	1
UKUPNO		1.227 dozvola 258 ovlaštenja	765 dozvola 189 ovlaštenja	462 dozvola 69 ovlaštenja

Tablica 4.: Pregled evidentiranih dozvola i ovlaštenja pilota generalne avijacije u 2014. godini

Odsjek SAFA inspekcija

Republika Hrvatska, kao punopravna članica EU, obvezna je obavljati nadzor stranih zrakoplova koji slijeću/polijeću sa zračnih luka u Republici Hrvatskoj, temeljem Zakona, Pravilnika o obavljanju pregleda inozemnih zrakoplova na stajanci i zahtjevima za potrebnim kvalifikacijama osoblja koje ih obavlja («Narodne novine» broj 57/2013) i međunarodnih propisa koji obvezuju Republiku Hrvatsku. Ta obaveza je posebno naglašena Direktivom broj 2004/36/EZ Europskog Parlamenta i Vijeća od 21. travnja 2004. godine i Direktivom Komisije broj 2008/49/EZ kojom se izmjenjuje i dopunjuje Prilog II. Direktivi broj 2004/36/EZ od 16. travnja 2008. godine. Tijekom 2014. godine planira se 126 inspekcijskih pregleda stranih zrakoplova po zračnim lukama u Republici Hrvatskoj. Broj potrebnih inspekcija određen je na temelju kvote koja uzima u obzir broj stranih operatora koji slijeću na zračne luke u Republici Hrvatskoj, kao i broj slijetanja tih operatora u razdoblju od godine dana. Za izračun potrebnog broja inspekcija u 2014. godini korišteni su podaci dobiveni od zračnih luka u Republici Hrvatskoj u razdoblju od 01. srpnja 2012. – 01. srpnja 2013. godine.

Inspekcije će se prema Godišnjem planu SAFA inspekcija za 2014. godinu provoditi najmanje po 2 vikenda u mjesecu (od petka do subote) po zračnim lukama u Republici Hrvatskoj, ovisno o predviđenom prometu i planu dolaska stranih zrakoplova na zračne luke. Inspekcije na stajanci zračne luke obavljat će se:

- Na zrakoplovima za koje postoji sumnja da nisu usklađeni s međunarodnim standardima;
- Na bilo kojim drugim zrakoplovima ("neplanirane inspekcije"), u skladu s procjenom rizika.

Prilikom određivanja postojanja sumnje u neusklađenost zrakoplova s međunarodnim standardima, biti će uzeto u obzir sljedeće:

1. Informacije o neadekvatnom održavanju, ili o očiglednom oštećenju i kvarovima;
2. Izvještaji o postojanju nepravilnih manevara prilikom ulaska u zračni prostor RH;
3. Prethodne inspekcije zrakoplova na stajanci iz EASA SAFA baze podataka za koje su uočeni nedostaci i za koje se pretpostavlja da nisu otklonjeni;
4. Dokazi da ne postoji adekvatan nadzor države registra ili operatora (npr. rezultati ICAO USOAP, FAA IASA itd);

5. Prethodne inspekcije drugih zrakoplova istog operatora u kojima je uočeno odstupanje od međunarodnih standarda.

Uzimajući u obzir Uredbu (EU) 965/2012 i činjenicu da odgoda njezine primjene ističe 28. listopada 2014. godine te da je za 11. mjesec 2014. godine najavljen standardizacijski audit EASA-e po području SAFA inspekcija, odlučeno je da se krene s izradom novog SAFA priručnika prema zahtjevima Uredbe (EU) broj 965/2012 Subpart RAMP-ARO.RAMP.

Sektor nadzora usluga u zračnoj plovidbi

Sektor nadzora usluga u zračnoj plovidbi provodit će poslove nadzora sigurnosti pružatelja usluga u zračnoj plovidbi (članak 132. Zakona).

Sektor je izradio Godišnji program nadzora za 2014. godinu (*ANS Oversight Programme*) nad pružateljem usluga u zračnoj plovidbi u Republici Hrvatskoj (Hrvatska kontrola zračne plovidbe d.o.o. – HKZP), a uz konzultacije s pružateljem usluga vezano za vremenske okvire, te uzimajući u obzir sezonski karakter pružanja usluga. Godišnjim programom nadzora obuhvaćen je nadzor udovoljavanja zahtjeva certifikacije te nadzor obavljanja funkcija upravljanja protokom zračnog prometa i upravljanja zračnim prostorom pružatelja usluga u zračnoj plovidbi, kao i nadzor certificiranih organizacija za osposobljavanje kontrolora zračnog prometa. U cilju planiranja ljudskih resursa potrebnih za provedbu nadzora u dvogodišnjem ciklusu, a u skladu s Uredbom (EU) broj 1034/2011 i provjerom udovoljavanja zajedničkim zahtjevima pružatelja usluga u zračnoj plovidbi u skladu s Uredbom (EU) broj 1035/2011, Sektor je napravio dvogodišnji plan potrebnih ljudskih resursa i radnih sati.

Godišnjim programom nadzora planirana su dva sveobuhvatna (*comprehensive*) nadzora po zajedničkim zahtjevima (*Common Requirements - CR*) sukladno Uredbi (EU) broj 1035/2011. Godišnji sveobuhvatni nadzor udovoljavanja zajedničkim zahtjevima podijeljen je u dva dijela u trajanju po tjedan dana svaki. Nadzori su planirani sukladno dogovoru Agencije i HKZP-a prije ljetne sezone – proljetni nadzor (*spring audit*) i nakon ljetne sezone – jesenski nadzor (*autumn audit*). Termini nadzora dogovaraju se s *focal point*-om HKZP-a za nadzore, voditeljem Ureda za sigurnost i kvalitetu. Prema Godišnjem programu nadzora, planirano je da se dva godišnja sveobuhvatna nadzora dopune u travnju, svibnju i lipnju, te rujnu, listopadu i studenom, i to kraćim komplementarnim inspekcijskim nadzorima izdvojenih lokacija/podružnica HKZP-a. U 2013. godini Sektor je završio drugi dvogodišnji ciklus provjere udovoljavanja zajedničkim zahtjevima, te u 2014. godini započinje s novim dvogodišnjim ciklusom provjere.

Subjekt nadzora (Hrvatska kontrola zračne plovidbe d.o.o.) jedini je pružatelj usluga u zračnoj plovidbi u zračnom prostoru Republike Hrvatske i pruža operativne usluge u zračnom prometu (ATS), usluge komunikacije, navigacije i nadzora (CNS), usluge zrakoplovnog informiranja (AIS) i usluge zrakoplovne meteorologije (MET).

Odjel operativnih usluga u zračnom prometu obavlja će nadzor sigurnosti u području pružanja operativnih usluga u zračnom prometu i u području organizacija za osposobljavanje kontrolora zračnog prometa. Nadzor će obuhvatiti područje ljudskih potencijala, sustava upravljanja sigurnošću, usluge uzbunjivanja (alerting), otvoreno i transparentno pružanje usluga, zaštite, procedure za slučaj posebnih okolnosti, sustava upravljanja kvalitetom te radnih metoda i operativnih procedura.

Odjel upravljanja zračnim prostorom i protokom zračnog prometa obavlja će nadzor sigurnosti u području upravljanja zračnim prostorom (ASM), u području protoka zračnog prometa (ATFM), te u području utvrđivanja i odobravanja instrumentalnih letnih procedura (PANS-OPS).

Odjel usluga zrakoplovnog informiranja i zrakoplovne meteorologije obavljat će nadzor usluga zrakoplovnog informiranja i zrakoplovne meteorologije u ispunjavanju zajedničkih zahtjeva Uredbe (EU) broj 1035/2011 s težištem na provedbi korektivnih mjera iz proteklog razdoblja.

Odjel usluga komunikacija, navigacije i nadzora obavljat će nadzor sigurnosti u području pružanja usluga komunikacije, navigacije i nadzora, te će kontinuirano provoditi nadzor interoperabilnosti u mreži upravljanja civilnim zračnim prometom i odobravanje programa osposobljavanja pomoćnog zrakoplovnog osoblja koje obavlja poslove upravljanja i održavanja ATM opreme. U suradnji s Uredom upravljanja kvalitetom i sigurnosti zračnog prometa, Odjel će sudjelovati u analizi događaja povezanih sa sigurnošću iz područja usluga komunikacije, navigacije i nadzora.

Plan nadzora u 2014. godini			
Sektor	Odjel / Odsjek	Područje nadzora	Broj nadzora
Sektor nadzora usluga u zračnoj plovidbi	Sektorski nadzor pružanja usluga u zračnoj plovidbi - NSA		2
	Odjel operativnih usluga u zračnom prometu	Operativne usluge u zračnom prometu	16
		Organizacije za osposobljavanje kontrolora zračnog prometa	2
	Odjel upravljanja zračnim prostorom i protokom zračnog prometa	Upravljanje zračnim prostorom i protokom zračnog prometa	14
		Utvrđivanje letnih procedura	4
	Odjel usluga zrakoplovnog informiranja i zrakoplovne meteorologije	Usluge zrakoplovnog informiranja	8
		Usluge zrakoplovne meteorologije	6
	Odjel usluga komunikacije, navigacije i nadzora	Usluge komunikacije, navigacije i nadzora	14
		Interoperabilnost u mreži upravljanja europskim zračnim prometom	4
	Ukupno		70

Tablica 5.: Broj planiranih nadzora u 2014. godini u Sektoru nadzora usluga u zračnoj plovidbi

Sektor aerodroma i zaštite zračnog prometa
Odjel aerodroma

Odjel aerodroma obavlja poslove nadzora sigurnosti aerodroma i aerodromskih usluga (članak 130. Zakona). Prema Zakonu o zračnom prometu, aerodrom (*aerodrome*) je određeno područje na zemlji ili vodi (uključujući sve objekte, instalacije i opremu) namijenjeno u potpunosti ili djelomično za kretanje, uzlijetanje, slijetanje i boravak zrakoplova. Prema istom izvoru, ali i Zakonu o zračnim lukama, zračna luka (*airport*) je aerodrom posebno prilagođen za usluge u zračnom prijevozu. Prema navedenom, svaka zračna luka je aerodrom, ali svaki aerodrom nije nužno zračna luka.

Krajem 2013. godine, ukupno je bilo registrirano 25 aerodroma, od čega 11 aerodroma sa Svjedodžbom aerodroma, na kojima su dozvoljene sve vrste prometa. Na temelju članka 75. Zakona o zračnom prometu na tim aerodromima dozvoljeno je obavljanje usluga u javnom zračnom prijevozu i školovanje letačkog osoblja za stjecanje dozvola i ovlaštenja.

R. br.	Naziv aerodroma	Operator aerodroma	Vrsta svjedodžbe	Dozvoljene vrste prometa
1.	Zračna luka Dubrovnik	Zračna luka Dubrovnik d.o.o.	trajna	IFR/VFR; komercijalni prijevoz putnika i školovanje letačkog osoblja za stjecanje dozvola i ovlaštenja
2.	Zračna luka Pula	Zračna luka Pula d.o.o.	trajna	IFR/VFR; komercijalni prijevoz putnika i letačkog osoblja za stjecanje dozvola i ovlaštenja
3.	Zračna luka Split	Zračna luka Split d.o.o.	trajna	IFR/VFR; komercijalni prijevoz putnika i školovanje letačkog osoblja za stjecanje dozvola i ovlaštenja
4.	Zračna luka Zadar	Zračna luka Zadar d.o.o.	trajna	IFR/VFR; komercijalni prijevoz putnika i školovanje letačkog osoblja za stjecanje dozvola i ovlaštenja
5.	Zračna luka Zagreb	Zračna luka Zagreb d.o.o.	trajna	IFR/VFR; komercijalni prijevoz putnika i školovanje letačkog osoblja za stjecanje dozvola i ovlaštenja
6.	Zračna luka Osijek	Zračna luka Osijek d.o.o.	trajna	VFR; komercijalni prijevoz putnika i školovanje letačkog osoblja za stjecanje dozvola i ovlaštenja
7.	Zračna luka Mali Lošinj	Zračno pristanište Mali Lošinj d.d.	privremena do 20.04.2013.	VFR; Gen. Av. i školovanje letačkog osoblja za stjecanje dozvola i ovlaštenja
8.	Zračna luka Rijeka	Zračna luka Rijeka d.o.o.	privremena do 01.02.2014.	IFR/VFR; komercijalni prijevoz putnika i školovanje letačkog osoblja za stjecanje dozvola i ovlaštenja
9.	Zračna luka Varaždin	Varaždin Airport d.o.o.	trajna	VFR; Gen. Av. i školovanje letačkog osoblja za stjecanje dozvola i ovlaštenja
10.	Zračna luka Brač	Aerodrom Brač d.o.o.	privremena do 31.10.2014.	VFR; komercijalni prijevoz putnika i školovanje pilota letačkog osoblja za stjecanje dozvola i ovlaštenja
11.	Aerodrom Campano	Aeroklub Krila Istre	privremena do 06.05.2014.	VFR; Gen. Av. i školovanje letačkog osoblja za stjecanje dozvola i ovlaštenja

Tablica 6.: Popis aerodroma sa Svjedodžbom aerodroma

Croatian Civil Aviation Agency

HRVATSKA AGENCIJA ZA CIVILNO ZRAKOPLOVSTVO
GODIŠNJI PROGRAM RADA ZA 2014. GODINU

U istom razdoblju, ukupno bilo registrirano 14 aerodroma s Odobrenjem za uporabu. Na svim tim tzv. „malim aerodromima“ obavlja se isključivo VFR promet po VFR pravilima letenja, a podaci o aerodromima objavljeni su u VFR priručniku (VFR Manual) kojeg objavljuje Hrvatska kontrola zračne plovidbe d.o.o. Na aerodromima koji su tijekom 2013. godine imali Odobrenje za uporabu, dozvoljene su bile sve letačke aktivnosti izuzev komercijalnog zračnog prijevoza i školovanja letačkog osoblja za stjecanje dozvola i ovlaštenja za PPL/CPL i ATPL.

R. br.	Naziv aerodroma	Operator aerodroma	Odobrenje	Valjanost odobrenja
1.	Bjelovar-Brezovac	Zrakoplovni klub Bjelovar	Odobrenje za uporabu	26.03.2014.
2.	Zvekovac	Aeroklub Dubrava	Odobrenje za uporabu	trajno
3.	Zabok-Gubašev	Krapinsko-zagorski aerodrom d.o.o.	Odobrenje za uporabu	trajno
4.	Buševac	Aeroklub Velika Gorica	Odobrenje za uporabu	29.03.2014.
5.	Vukovar-Borovo naselje	Aeroklub Borovo	Odobrenje za uporabu	17.05.2014.
6.	Vrsar	Aeroklub Vrsar	Odobrenje za uporabu	31.12.2013.
7.	Grobničko polje	Zrakoplovno društvo Krila Kvarnera	Odobrenje za uporabu	14.06.2014.
8.	Daruvar	Aeroklub Ždral	Odobrenje za uporabu	31.12.2013.
9.	Lučko	Aeroklub Zagreb	Odobrenje za uporabu	26.04.2014.
10.	Čakovec	Aeroklub Međimurje	Odobrenje za uporabu	28.06.2014.
11.	Hvar	Aeroklub Faros	Odobrenje za uporabu	28.06.2014.
12.	Osijek-Čepin	Aeroklub Osijek	Odobrenje za uporabu	01.08.2014.
13.	Sinj	Aeroklub Sinj	Odobrenje za uporabu	19.07.2014.
14.	Sopot - Vinkovci	Zrakoplovni klub Vrabac	Odobrenje za uporabu	28.06.2014.

Tablica 7.: Popis aerodroma s Odobrenjem za uporabu aerodroma

Tijekom 2014. godine, u Odjelu aerodroma ukupno je planirano 44 nadzora:

- 12 redovnih (najavljenih) i 7 nenajavljenih nadzora planirano je za operatore aerodroma koji su (od Agencije) ishodili Svjedodžbu aerodroma;
- 15 redovnih (najavljenih) i 2 nenajavljena nadzora planirano je za operatore aerodroma koji su (od Agencije) ishodili Odobrenje za uporabu aerodroma;
- 4 redovna (najavljena) nadzora planirana su za organizacije za stručno osposobljavanje zaposlenika (na aerodromima) koji obavljaju poslove od značaja za sigurnost zračnog prometa; te
- 4 redovna (najavljena) nadzora planirana su za pružatelje zemaljskih usluga (novi pružatelji zemaljskih usluga, operatori zračnih luka, INA Avioservis i organizacije koje pružaju „Catering“ usluge).

Croatian Civil Aviation Agency

HRVATSKA AGENCIJA ZA CIVILNO ZRAKOPLOVSTVO
GODIŠNJI PROGRAM RADA ZA 2014. GODINU

Plan nadzora u 2014. godini			
Sektor	Odjel / Odsjek	Područje nadzora	Broj nadzora
Sektor aerodroma i zaštite zračnog prometa	Odjel aerodroma	Operatori aerodroma koji su ishodili Svjedodžbu aerodroma	19
		Operatori aerodroma koji su ishodili Odobrenje za uporabu aerodroma	17
		Organizacije za stručno osposobljavanje	4
		Pružatelji zemaljskih usluga	4
		Ukupno	44

Tablica 8.: Broj planiranih nadzora u 2014. godini u Odjelu aerodroma

Važno je istaknuti da će se tijekom nadzora svakog pojedinog operatora aerodroma posebna pažnja posvetiti nadzoru svih aktivnosti koje je pojedini operator aerodroma morao poduzeti u cilju zatvaranja već otvorenih nalaza o nesukladnostima s odredbama važeće pravne regulative iz područja zračnog prometa, koja se odnosi na aerodrome.

Iako nije moguće sigurno utvrditi da li će i koliko novih operatora aerodroma tijekom 2014. godine dostaviti Agenciji zahtjev za izdavanje Svjedodžbe aerodroma ili Odobrenja za uporabu aerodroma, u planovima nadzora Odjela za 2014. godinu je planirano da će se manji broj sati rada potrošiti na te aktivnosti zbog promjena u svezi s odredbama članka 74. Zakona, koje su definirane u Zakonu o izmjenama i dopunama Zakona o zračnom prometu („Narodne novine“ broj 127/13). Naime, na temelju izmjena i dopuna Zakona o zračnom prometu, članak 74. je izmijenjen na način da je na aerodromima s Odobrenjem za uporabu aerodroma dozvoljen:

- komercijalni zračni prijevoz zrakoplovima s najvećom dopuštenom masom pri uzlijetanju (MTOM) do 5.700 kg, te
- školovanje letačkog osoblja uključujući i pilota za PPL, CPL i ATPL.

Osim toga, a s obzirom na činjenicu da su tri operatora aerodroma ishodila privremene Svjedodžbe aerodroma, a praktično svi operatori tzv. malih aerodroma privremena Odobrenja za uporabu aerodroma, u Planovima nadzora Odjela za 2014. godinu bilo je nužno određeni broj sati rada planirati za realizaciju aktivnosti usmjerenih na produljenje valjanosti privremenih Svjedodžbi aerodroma i Odobrenja za uporabu aerodroma.

Nadalje, početkom 2013. objavljen je novi Pravilnik o stručnom osposobljavanju zaposlenika i drugih ugovornih djelatnika aerodroma, pružatelja zemaljskih usluga i korisnika usluga aerodroma koji samostalno obavljaju zemaljske usluge („Narodne novine“ broj 7/13). S obzirom da je na temelju završnih i prijelaznih odredbi tog Pravilnika omogućeno postojećim centrima za stručno osposobljavanje u zračnim lukama u Zagrebu, Splitu i Dubrovniku da svoj rad reorganiziraju i prilagode odredbama novog pravilnika u roku od 12 mjeseci od dana objave istog u Narodnim novinama, bit će nužno u prvoj polovici 2014. godine provesti detaljni nadzor rada sva tri centra za stručno osposobljavanje kako bi se utvrdilo da li je njihov rad i organizacija usklađen s odredbama novog Pravilnika.

R.br.	Organizacija za stručno osposobljavanje	Valjanost odobrenja
1.	Školski centar Zagreb	trajno
2.	Školski centar Split	trajno
3.	Školski centar Dubrovnik	trajno
4.	Tehničko Veleučilište Zagreb	30. rujna 2014.

Tablica 9.: Organizacije za stručno osposobljavanje zaposlenika na aerodromu

R.br.	Organizacija za pružanje zemaljskih usluga	Valjanost odobrenja
1.	INA- Avioservis (svi aerodromi sa svjedodžbom)	trajno
2.	Newrest-Dubrovnik	trajno
3.	Pružatelj zemaljskih usluga na Zračnoj luci Zagreb	trajno
4.	Pružatelj zemaljskih usluga na Zračnoj luci Split	trajno
5.	Pružatelj zemaljskih usluga na Zračnoj luci Dubrovnik	trajno
6.	Pružatelj zemaljskih usluga na Zračnoj luci Brač	trajno
7.	Pružatelj zemaljskih usluga na Zračnoj luci Zadar	trajno
8.	Pružatelj zemaljskih usluga na Zračnoj luci Pula	trajno
9.	Pružatelj zemaljskih usluga na Zračnoj luci Rijeka	trajno
10.	Pružatelj zemaljskih usluga na Zračnoj luci Osijek	trajno

Tablica 10.: Organizacije za pružanje zemaljskih usluga

Kada je riječ o planiranim aktivnostima u svezi izdavanja novih i produljenja valjanosti privremenih Svjedodžbi aerodroma, u 2014. godini u Odjelu će se posebna pažnja posvetiti nadzoru operatora Zračne luke Zagreb s obzirom na činjenicu da se do kraja 2013. godine planira da upravljanje Zračnom lukom Zagreb preuzme koncesionar zračne luke na temelju Ugovora o koncesiji za izgradnju i upravljanje Zračnom lukom Zagreb, potpisanog 11. travnja 2012. godine između Republike Hrvatske i poduzeća ZAIC Limited. Kako je Zračna luka Zagreb prva zračna luka u Republici Hrvatskoj kojom će upravljati koncesionar, važno je istaknuti da će se Odjel aerodroma morati prilagoditi novim okolnostima u radu s operatorom aerodroma kojem će organizacija rada biti drugačija od organizacije rada drugih zračnih luka u Republici Hrvatskoj, pa će zbog toga vrijeme potrebno za pripremu i provedbu nadzora svih procesa na toj zračnoj luci, koji su značajni za sigurnost zračnog prometa, biti sigurno duži od uobičajenog.

Isto tako, činjenica je da se kod svih operatora aerodroma koji su ishodili Svjedodžbu aerodroma kontinuirano provodi nadzor sustava upravljanja sigurnošću. Pri tome je važno istaknuti da su u razdoblju od 2009. do kraja svibnja 2013. godine svi operatori aerodroma najvećim dijelom implementirali retroaktivni aspekt sustava upravljanja sigurnošću, odnosno u cijelosti su uspostavili sustav izvješćivanja o svim nesrećama, nezgodama i događajima u svezi sa sigurnošću. Ono što operatori aerodroma koji su ishodili Svjedodžbu aerodroma nisu do sada uspjeli implementirati jest:

- kvalitetna analiza uzroka prijavljenih događaja u dijelu koji se odnosi na njihovo područje rada (retroaktivni aspekt), te
- proaktivni aspekt sustava upravljanja sigurnošću koji se sadržajno odnosi na kontinuirano praćenje i analizu svih (redovnih) procesa (u njihovom području rada) u cilju procjene rizika od mogućih nesreća ili nezgoda, te u skladu sa procijenjenim rizicima, definiranje mjera i aktivnosti kojima će se svi rizici svoditi na razinu prihvatljivog.

U skladu s tom činjenicom, tijekom nadzora svih operatora aerodroma koji su ishodili Svjedodžbu aerodroma u 2013. godini, ali i u svakodnevnim kontaktima s odgovornim zaposlenicima tih operatora, posebna pažnja će se posvetiti aktivnostima usmjerenim na cjelovitu implementaciju onih dijelova sustava upravljanja sigurnošću koji nedostaju. Kada je riječ o Zračnoj luci Zagreb, kojom će kako se planira upravljati koncesionar, početkom 2014. godine treba započeti izgradnja novog putničkog terminala koji se planira završiti i za redovni promet otvoriti najkasnije u roku od tri godine od početka izgradnje. Kako će gradilište novog putničkog terminala u dužem vremenskom razdoblju obuhvatiti dijelom i operativne površine zračne luke, obveza nadzora provedbe mjera sigurnosti zračnog prometa tijekom izgradnje će također biti jedna od prioritarnih aktivnosti Odjela.

Sektor aerodroma i zaštite zračnog prometa

Odjel zaštite zračnog prometa

Nadzor u području zaštite civilnog zračnog prometa prvenstveno se temelji , pored aktivnosti u područjima zakonodavstva, dokumentacije, organizacije i osposobljavanja, na mjerama kontrole kvalitete zaštite civilnog zračnog prometa te institutima i ovlastima određenim člankom 133. Zakona.

Mjere kontrole kvalitete zaštite civilnog zračnog prometa predstavljaju procedure ili procese procjene usklađenosti primijenjenih mjera zaštite s Nacionalnim programom zaštite civilnog zračnog prometa, Izdanje 3, kojim su propisane metode i zahtjevi za preventivne mjere zaštite civilnog zrakoplovstva od djela nezakonitog ometanja. Mjere kontrole kvalitete propisane su Nacionalnim programom kontrole kvalitete zaštite civilnog zračnog prometa, Izdanje 1 (Odluka Vlade Republike Hrvatske od 21. ožujka 2013. godine). Pored Nacionalnog programa kontrole kvalitete zaštite civilnog zračnog prometa metodologija i intenzitet kontrole kvalitete tijekom 2014. godine mora se planirati i u skladu s Uredbom Komisije (EU) broj 18/2010, kojom se određuju specifikacije nacionalnih programa kontrole kvalitete. Primjena je uvjetovana statusom Republike Hrvatske kao punopravne članice Europske unije i predstavlja novost odnosno temeljnu karakteristiku planiranja aktivnosti nadzora u 2014. godini. Od mjera kontrole kvalitete propisanih relevantnim zakonodavnim i provedbenim aktima, u cilju osiguranja implementacije, učinkovitosti i održivosti zahtjeva određenih Nacionalnim programom zaštite civilnog zračnog prometa, sljedeće su u isključivoj nadležnosti Agencije i predstavljaju eksplicitna sredstva u funkciji nadzora u području zaštite civilnog zračnog prometa:

1. Audit zaštite;
2. Inspekcija zaštite.

Pored navedenih mjera kontrole kvalitete, kojima je svrha procjena usklađenosti s propisanim zahtjevima i kontinuiteta primjene svih ili jednog seta izravno povezanih mjera zaštite, u nadležnosti Agencije je i mjera prosudbe zaštite. Prosudbu zaštite Nadležno tijelo provodi u slučaju kada se utvrdi potreba nove procjene primijenjenih operacija u cilju otkrivanja i definiranja mogućih ranjivosti te određivanja odgovarajućih mjera zaštite. Subjekti nad kojima se obavlja kontrola kvalitete određeni su Nacionalnim programom zaštite civilnog zračnog prometa i svrstavaju se u tri kategorije, sukladno vrsti preventivnih mjera koje primjenjuju:

1. Operatori aerodroma;
2. Operatori zrakoplova;
3. Ostali subjekti.

Operatori aerodroma podijeljeni su u dvije grupe u ovisnosti o opsegu mjera zaštite koje su obvezni primjenjivati, odnosno aerodrome/zračne luke s punim opsegom mjera i aerodrome na kojima se primjenjuju alternativne mjere zaštite. Grupe su određene Dodatkom II-1-4 Nacionalnog programa zaštite civilnog zračnog prometa. U grupu aerodroma na kojima se primjenjuje puni opseg mjera zaštite i stalan nadzor propisanog intenziteta svrstani su:

Croatian Civil Aviation Agency

HRVATSKA AGENCIJA ZA CIVILNO ZRAKOPLOVSTVO
GODIŠNJI PROGRAM RADA ZA 2014. GODINU

1. Zagreb,
2. Dubrovnik,
3. Split,
4. Pula,
5. Zadar,
6. Rijeka,
7. Osijek,
8. Brač,
9. Mali Lošinj.

Grupa aerodroma na kojima se primjenjuju alternativne mjere zaštite nije u potpunosti određena, prvenstveno stoga što proces implementacije alternativnih mjera zaštite nije dovršen. Trenutno je u tijeku ili se planira implementacija sustava alternativnih mjera zaštite na tri aerodroma, Varaždin, Campanož i Lučko, koji predstavljaju bazu za planiranje aktivnosti tijekom 2014. godine. Intenzitet nadzora ove grupe aerodroma nije propisan relevantnim zakonodavnim i provedbenim aktima i određuje se u skladu s procjenom ukupnog stanja i specifičnih okolnosti.

Operatori zrakoplova također su, Dodatkom II-1-5 Nacionalnog programa zaštite civilnog zračnog prometa, podijeljeni u dvije grupe, u ovisnosti o vrsti i složenosti mjera zaštite koje primjenjuju:

1. Zračni prijevoznici obveznici izrade programa zaštite – obvezan stalan nadzor:
 - a. Croatia Airlines,
 - b. Trade Air.

Nadzor u ovoj grupi operatora zrakoplova obuhvaća i strane operatore odnosno zračne prijevoznike koji obavljaju operacije u Republici Hrvatskoj.

2. Operatori zrakoplova obveznici primjene Operativnog priručnika:
 - a. Delić Air,
 - b. Eudora let,
 - c. Zračno pristanište Mali Lošinj,
 - d. Jung Sky ,
 - e. Winair.

Ovoj grupi potrebno je dodati tri nova operatora, koji su odgovarajući status ostvarili tijekom 2013. godine, nakon donošenja Nacionalnog programa zaštite civilnog zračnog prometa, te proširuju bazu za planiranje aktivnosti tijekom 2014. godine. Intenzitet nadzora ove grupe operatora zrakoplova nije propisan relevantnim zakonodavnim i provedbenim aktima i određuje se u skladu s procjenom ukupnog stanja zaštite i prisutnih specifičnih okolnosti.

Kategorija ostali subjekti predstavlja subjekte koji su obveznici primjene mjera zaštite u korelaciji s određenim uslugama, a obuhvaća Hrvatsku kontrolu zračne plovidbe d.o.o., regulirane agente, poznate pošiljatelje i regulirane dobavljače opskrbe zrakoplova. Novim Nacionalnim programom zaštite civilnog zračnog prometa određeni su potpuno novi zahtjevi u području prijevoza tereta, pošte i opskrbe. Implementacija zahtjeva počela je uređivanjem statusa reguliranih agenata i nastavlja se tijekom 2014. godine. Iz navedenog razloga, broj reguliranih agenata, poznatih pošiljatelja i reguliranih dobavljača opskrbe zrakoplova nije moguće konkretizirati u ovoj fazi planiranja rada. Intenzitet nadzora ove kategorije subjekata nije propisan relevantnim zakonodavnim i provedbenim aktima i određuje se u skladu s procjenom ukupnog stanja zaštite i prisutnih specifičnih okolnosti.

Proces planiranja nadzora općenito mora obuhvatiti spoznaje i činjenice o razini prijetnje civilnom zrakoplovstvu, vrsti, prirodi i opsegu operacija, rezultate prethodnih nadzora, stanju implementacije propisanih zahtjeva kao i

drugih faktora koji mogu utjecati na učestalost nadzornih aktivnosti. Stanje implementacije propisanih zahtjeva te novosti u sustavu i mjerama zaštite prevladavajući su faktor u procesu planiranja i određivanja učestalosti nadzornih aktivnosti tijekom 2014. godine. Naime, osim novog Nacionalnog programa zaštite civilnog zračnog prometa, Izdanje 3, tijekom 2014. godine istječu rokovi implementacije određenog broja novih odgovornosti/odnosa u sustavu zaštite civilnog zračnog prometa. Može se ocijeniti kako stanje zaštite i implementacije propisanih zahtjeva u planskom razdoblju određuju sljedeći bitni elementi:

1. Nastavak implementacije novog Nacionalnog programa zaštite civilnog zračnog prometa, pri čemu se ističe potreba donošenja i odobravanja novih posebnih programa zaštite kod svih operatora aerodroma, odnosno prilagođavanje i izmjena koncepta postojećih mjera zaštite novim zahtjevima;
2. Uvođenje u upotrebu sustava za zaštitni pregled tekućina – LEDS;
3. Prijenos poslova zaštitnog pregleda putnika i ručne prtljage na operatore aerodroma;
4. Prve inspekcije nadležnog tijela Europske komisije i ostvareni rezultati;
5. Uvođenje u sustav zaštite novih operatora aerodroma (model koncesije);
6. Uvođenje u sustav zaštite novog modela lanca dostave i novih subjekata – regulirani agenti, poznati pošiljatelji, regulirani dobavljači opskrbe zrakoplova

Stoga se planom nadzora za 2014. godinu većina aktivnosti kontrole kvalitete, a ujedno i nadzora odnosno audita i inspekcija zaštite, usmjerava na sveobuhvatni nadzor implementacije novih programa zaštite odnosno svih setova izravno povezanih mjera zaštite i odnosnih procesa kod svih aerodroma u grupi koja primjenjuje puni opseg mjera zaštite. Kao prioritet druge razine određen je nadzor novih subjekata u dijelu prijevoza tereta i pošte i opskrbe zrakoplova/aerodroma. Uvažavajući svrhu i ciljeve prosudbe zaštite u korelaciji s glavnom karakteristikom stanja predstojećeg razdoblja, izradom novih programa zaštite, aktivnosti prosudbe zaštite tijekom 2014. godine obavljat će se u slučaju eventualne potrebe, u sklopu aktivnosti audita i inspekcije zaštite. Tijekom 2014. godine planira se obaviti ukupno 49 nadzora/mjera kontrole kvalitete (što predstavlja povećanje broja aktivnosti u iznosu od 10% u odnosu na 2013. godinu), od kojih je 22 u kategoriji operatora aerodroma, 14 u kategoriji operatora zrakoplova i 13 u kategoriji ostalih subjekata. Svi nadzori u kategorijama operatora aerodroma i zrakoplova, koji se temelje na mjeri inspekcije zaštite planirani su kao nenajavljeni, sukladno točki 4.4 Nacionalnog programa kontrole kvalitete zaštite civilnog zračnog prometa i članku 7.3 Priloga II Uredbi Komisije (EU) broj 18/2010.

Plan nadzora u 2014. godini			
Sektor	Odjel/Odsjek	Područje nadzora	Broj nadzora
Sektor aerodroma i zaštite zračnog prometa	Odjel zaštite zračnog prometa	Mjere kontrole kvalitete zaštite CZP – operatori aerodroma	22
		Mjere kontrole kvalitete zaštite CZP – operatori zrakoplova	14
		Mjere kontrole kvalitete zaštite CZP – ostali subjekti	13
Ukupno			49

Tablica 11.: Broj planiranih nadzora u 2014. godini u Odjelu zaštite zračnog prometa

4.2 *Neprekidno održavanje i unaprjeđenje Sustava upravljanja kvalitetom*

Sustav upravljanja kvalitetom (*Quality Management System – QMS*) je temelj na kojem se gradi poslovanje Agencije. Neprekidnim održavanjem i unaprjeđenjem Sustava upravljanja kvalitetom osigurava se sukladnost procesa i procedura Agencije s međunarodnim standardima.

Agencija je usmjerena ka razvoju i praćenju svojih vlastitih standarda upravljanja, te učenju iz najbolje međunarodne prakse. Namjera je Agencije osigurati kontinuirano i standardizirano pružanje usluga koja zadovoljava očekivanja stranaka i zahtjeve primjenjivih propisa, te u konačnici osigurati visoku razinu sigurnosti zračnog prometa. Agencija i dalje planira osigurati potpunu usklađenost sustava upravljanja kvalitetom s primjenjivim zahtjevima ISO normi, te s važećim europskim propisima koji definiraju zahtjeve za nadležne zrakoplovne vlasti (*Authority Requirements*).

U 2014. godini, Agencija će nastaviti otklanjati nalaze sa standardizacijskih inspekcija provedenih od strane Europske agencije za sigurnost zračnog prometa (*EASA – Combined Standardisation Inspection*) u područjima plovidbenosti (16.-20. rujna 2013.), licenciranja (16.-20. rujna 2013.) i ATM/ANS (22.-26. listopada 2012.). Isto tako, Agencija će tijekom 2014. godine nastaviti otklanjati nalaze s nadzora provedenog od strane Organizacije međunarodnog civilnog zrakoplovstva (ICAO) u sklopu ICAO - USOAP programa (*Universal Safety Oversight Audit Programme*) provedenog tijekom 2010. godine. Sukladno Planu korektivnih mjera koji je revidiran sredinom 2012. godine, aktivnosti Agencije će biti usmjerene ponajprije na: definiranje i praćenje indikatora sigurnosti, posebice definiranje prihvatljive razine sigurnosti, operativnu suradnju s Ministarstvom obrane oko nadzora sigurnosti nad pružanjem CNS usluga GAT operacijama, praćenje implementacije SMS sustava itd.

Agencija je predana održavanju sustava dobrog upravljanja i kontinuiranog poboljšanja svih svojih aktivnosti. U tom smislu, Ured upravljanja kvalitetom i sigurnosti zračnog prometa obavlja interne audite ključnih procesa i procedura, preporučujući mogućnosti za daljnja poboljšanja, smanjenje sustavnih rizika i veću efikasnost. Slijedom toga, a u skladu s Programom internih audita Agencije, baziranom na konceptu 24-mjesečnog ciklusa, tijekom 2014. godine bit će provedeni interni nadzori u Odjelu školstva i licenciranja, Odjelu plovidbenosti zrakoplova, Odjelu zaštite zračnog prometa, Odjelu aerodroma, Odjelu zrakoplovnog prava i međunarodnih poslova i Uredu Agencije - *Training*.

Projekt implementacije upravljanja procesima

Sustav upravljanja kvalitetom u Agenciji strukturiran je u skladu s ISO 9001 standardom, te je implementirana većina zahtjeva koji proizlaze iz tog standarda. Do potpune kvalitetne implementacije ISO 9001 standarda, potrebno je unaprijediti postojeće upravljanje procesima. Implementacija naprednog upravljanja procesima rezultirala bi boljom kontrolom nad radnim procesima Agencije, povećanjem produktivnosti i transparentnosti rada Agencije, uz istovremeno povećanje kvalitete obavljenih poslova.

Slijedom rezultata aktivnosti provedenih u sklopu IPA 2009 Twinning projekta "*Activity: 1.2 - CCAA Quality System*", tijekom 2013. godine započeo je projekt redizajna procesa u Sustavu upravljanja kvalitetom Agencije. Projekt je započeo definiranjem Plana (*Road-map*) implementacije procesnog upravljanja u Sustavu upravljanja kvalitetom Agencije, a kojim bi se upravljanje procesima implementiralo kroz četiri faze u razdoblju od tri godine (2013.-2015.). Ovakvim faznim pristupom, osigurava se kvalitetno i postupno implementiranje ISO zahtjeva koji u konačnici trebaju rezultirati potpuno dokumentiranim i funkcionalnim upravljanjem poslovnim procesima Agencije i nužnim promjenama u pristupu poslu od strane radnika i rukovodstva Agencije.

Planirane faze projekta su:

Croatian Civil Aviation Agency

Faza 1 – Analiza procesa

Faza 2 – Strukturiranje procesa

Faza 3 – Implementacija procesa

Faza 4 – Upravljanje procesima u funkciji

Ovaj pristup omogućuje identifikaciju onih procesa koji imaju najveći utjecaj na sveukupne aktivnosti Agencije, čime se omogućuje bolje određivanje prioriteta, poboljšanje samih procesa, te u konačnici učinkovitije i djelotvornije funkcioniranje u ostvarivanju misije, vizije i ciljeva Agencije.

Tijekom 2013. godine provedena je analiza postojećih procesa i procedura, te je započeta faza strukturiranja procesa na način da je uspostavljena inicijalna mapa procesa koja bi u konačnici trebala dati jasan pregled svih temeljnih (*core*) procesa, procesa upravljanja i procesa podrška unutar Agencije, kao i pripadajućih *sub*-procesa i procedura.

Plan predviđa da će se i tijekom 2014. godine nastaviti intenzivno raditi na dokumentiranju mape procesa, te provedbi treće faze projekta koja predviđa uspostavu adekvatnog upravljačkog okvira za aktivno upravljanje procesima Agencije.

Aktivnosti koje se kroz ovu fazu planiraju poduzeti su: definiranje indikatora i kontrole procesa, te njihovo integriranje u upravljačke mehanizme Agencije.

Na projektu radi projektni tim, pri čemu s timom intenzivno surađuju svi sektori Agencije. Cijeli projekt bazira se na velikom angažmanu svih sektora u području njihove nadležnosti.

4.3 Stručni poslovi za potrebe Nacionalnog povjerenstva za upravljanje zračnim prostorom

Temeljem Zakona te Pravilnika o upravljanju zračnim prostorom («Narodne novine» broj 138/09), Povjerenstvo za upravljanje zračnim prostorom obavlja sljedeće funkcije:

- Priprema prijedloge bitne za strateško upravljanje zračnim prostorom;
- Predlaže nacionalnu politiku upravljanja zračnim prostorom i strateške planove za upravljanje zračnim prostorom, uzimajući u obzir zahtjeve nacionalnih i međunarodnih korisnika zračnog prostora, te zahtjeve pružatelja usluga u zračnoj plovidbi.

Stručne poslove za potrebe Povjerenstva obavlja Agencija, temeljem Odluke Vlade Republike Hrvatske o osnivanju Nacionalnog povjerenstva za upravljanje zračnim prostorom («Narodne novine» broj 116/09, 93/10, 126/10, 91/11, 76/12 i 28/13).

Obzirom da je upravljanje zračnim prostorom (ustroj i struktura, klasifikacija, fleksibilna uporaba zračnog prostora te druge funkcije s ciljem maksimalnog korištenja raspoloživog zračnog prostora) u nadležnosti ministra pomorstva, prometa i infrastrukture uz suglasnost ministra nadležnog za poslove obrane, Povjerenstvo je u ulozi savjetodavnog tijela koje priprema sve relevantne prijedloge za što učinkovitije upravljanje zračnim prostorom.

Tijekom 2014. godine stručni poslovi za potrebe Povjerenstva će se naročito sastojati prema sljedećem:

- a) Predlaganje plana korektivnih mjera za zatvaranje nalaza EASA-e koji se odnosio na neispunjenje zahtjeva implementacije fleksibilne upotrebe zračnog prostora na razinama 2 i 3, te sukladno tomu revidiranje Plana primjene sustava upravljanja zračnim prostorom, kao bitnog dokumenta za implementaciju koncepta fleksibilne upotrebe zračnog prostora koje je zahtijevano Uredbom Komisije (EZ) broj 2150/2005 kojom se propisuju zajednička pravila za fleksibilnu upotrebu zračnog prostora;

- b) Izrada stručnog mišljenja u svezi prijedloga uspostave i modifikacije zračnog prostora (kreirane zone za potrebe zrakoplovno sportskih aktivnosti), prijedlog Plana promjene rutne mreže za 2014. godinu, promjena lateralnih granica CTR-ova i uspostava zona jedriličarskih i padobranskih aktivnosti ukoliko Povjerenstvo zaprimi takve zahtjeve;
- c) Razrada zahtjeva Hrvatskog zrakoplovnog saveza u vezi reorganizacije i korištenja zračnog prostora, te održavanje tematskog sastanka Povjerenstva s korisnicima zračnog prostora Republike Hrvatske;
- d) Sudjelovanje u raspravama i davanje mišljenja u svezi raznih izvještaja i zahtjeva aeroklubova u svezi prijedloga promjena zona;
- e) U sklopu redovitih sjednica Povjerenstva, Agencija podnosi izvješća o pregledu stanja FAB CE inicijative u okviru svojih nadležnosti (sudjelovanje u FAB CE NSA CC radnom tijelu te pripadajućim radnim skupinama);
- f) Procjenjivanje uspostave Jedinice za upravljanje zračnim prostorom (AMC) te mišljenje o potrebi usklađivanja Pravilnika o upravljanju zračnim prostorom te ostalih propisa i dokumenata iz nadležnosti Povjerenstva.
- g) Izrada nacrtu Izvješća o fleksibilnoj upotrebi zračnog prostora za Europsku komisiju;
- h) Predaja izvješća Povjerenstvu o provedenim nadzorima sigurnosti u Hrvatskoj kontroli zračne plovidbe d.o.o. sukladno zahtjevima Uredbe (EU) broj 1034/2011 i Uredbe (EZ) broj 2150/2005, što predstavlja ispunjenje zahtjeva članka 32. Pravilnika o upravljanju zračnim prostorom.

Tijekom 2014. godine, težište stručnih poslova će se staviti na praćenje implementacije Plana primjene fleksibilne upotrebe zračnog prostora Republike Hrvatske (implementacija FUA koncepta u Republici Hrvatskoj), zatvaranje nalaza EASA-e, praćenje projekta reorganizacije zračnog prostora (podizanje gornje visine G Klase zračnog prostora), rješavanje zahtjeva za izmjenama zračnog prostora od strane korisnika te u svezi s time procjenjivanje sigurnosnih studija, razmjenu informacija i definiranja stajališta Republike Hrvatske u svezi Funkcionalnog bloka zračnog prostora Središnje Europe (FAB CE), kao i izradu nacrtu Godišnjeg izvješća Europskoj komisiji o fleksibilnoj uporabi zračnog prostora tzv. „*FUA Report*“ za 2014.

4.4 Implementacija Nacionalnog programa sigurnosti u zračnom prometu

Prema odredbama Zakona, Agencija prati provedbu Nacionalnog programa sigurnosti u zračnom prometu, te obavlja stručne poslove za Povjerenstvo za upravljanje sigurnošću u zračnom prometu (u daljnjem tekstu: Povjerenstvo), sukladno Odluci o osnivanju Povjerenstva za upravljanje sigurnošću u zračnom prometu («Narodne novine» broj 116/09, 93/10, 126/10, 91/11, 76/12, 28/13 i 121/13).

U skladu s obvezama koje proizlaze iz Nacionalnog programa sigurnosti (*State Safety Programme - SSP*), Agencija je tijekom 2013. godine objavila četiri ASIL-a kojima se daju smjernice i pripremaju planovi za provedbu mjera koje proizlaze iz preporuka europskih akcijskih planova:

- European Action Plan for Airspace Infringement Risk Reduction
- European Action Plan for Prevention of Runway Incursion
- European Action Plan for Prevention of Level Bust
- European Action Plan for Air Ground Communications Safety

Za pojedine subjekte (generalnu avijaciju, organizacije za osposobljavanje), Agencija je razradila nacionalni generički plan za implementaciju odredbi europskih akcijskih planova. Nastavno na zahtjeve i obaveze koje proizlaze iz tih planova, tijekom 2014. godine intenzivno će se raditi na provedbi aktivnosti koje su nadležnosti Agencije, kao i praćenju provedbe definiranih aktivnosti koje subjekti poduzimaju u svrhu prevencije nekog od definiranih rizika.

Nadalje, Nacionalni program sigurnosti predviđa tijekom 2014. godine intenzivan rad na:

- Definiranju ciljeva sigurnosti prema svakom pojedinom indikatoru predviđenom Planom sigurnosti;
- Definiranje mjera potrebnih za ublažavanje rizika na temelju provedene procjene; kao i
- Nadzor nad provedbom i praćenje učinkovitosti dogovorenih mjera za ublažavanje rizika.

U skladu s internim Sustavom upravljanja sigurnošću, u Agenciji se od početka 2010. godine sustavno prikupljaju i obrađuju sva izvješća o događajima vezanima za sigurnost zračnog prometa, čime je osigurana baza podataka koja je nužno potrebna za rad Povjerenstva i provedbu Nacionalnog programa sigurnosti. Svaki se događaj analizira u cilju identifikacije opasnosti, procjene rizika i definiranja mjera za ublažavanje rizika, a prikupljeni podaci se prate radi definiranja pokazatelja sigurnosti (*safety indicator*), ciljeva sigurnosti (*safety target*), te konačno i prihvatljive razine sigurnosti (*Acceptable Level of Safety - ALoS*), kao jednog od najvažnijih elemenata Programa.

Na temelju i u skladu sa sigurnosnom direktivom ASO-2010-004, pružatelji usluga (certificirane organizacije za osposobljavanje koje su tijekom pružanja usluga izložene riziku sigurnosti, operatore zrakoplova, certificirane organizacije održavanja (AMO & CAMO), organizacije odgovorne za dizajn tipa i/ili proizvodnju zrakoplova, pružatelj usluga u zračnoj plovidbi i certificirani aerodromi) su u postupku uspostave sustava upravljanja sigurnošću (*Safety Management System - SMS*) koji prihvaća i nadzire Agencija.

U skladu s ICAO odredbama, nadležno tijelo mora osigurati obuku, upoznavanje i dvosmjernu komunikaciju vezanu uz relevantne informacije o sigurnosti, kako bi potaknula razvoj pozitivne organizacijske kulture koja pomaže razvoju efektivnog i uspješnog SSP-a. Kako je u nadležnosti Agencije osigurati kvalitetnu pripremu i provođenje cijelog procesa, u 2014. godini će se u skladu s programom osposobljavanja provesti obnova znanja inspektora po pitanjima Sustava upravljanja sigurnošću.

Kao i proteklih godina, predstavnici Agencija će tijekom 2014. godine aktivno sudjelovati na međunarodnim radionicama vezanim uz temu prevencije rizika u civilnom zračnom prometu, kontinuirano pratiti EASA, EUROCONTROL, ECAST, IATA itd. studije, strategije, programe i planove, te sve relevantne i korisne informacije distribuirati prema zrakoplovnoj industriji. Nadalje, u cilju promocije važnosti i svrhovitosti Sustava upravljanja sigurnošću, te kulture izvješćivanja o događajima povezanim sa sigurnošću, Agencija i u 2014. godini planira održati radionice sa zrakoplovnom industrijom.

4.5 Školovanje i stručno usavršavanje kadrova

Obaveza je Agencije implementirati međunarodne zahtjeve vezane uz sigurnost zračnog prometa koji uređuju i standardiziraju postupke nadležnih tijela kod certificiranja i nadzora zrakoplovnih subjekata u cilju osiguravanja kontinuiranog udovoljavanja zahtjevima za obavljanje zračnog prijevoza i drugih djelatnosti u zračnom prometu. Zrakoplovni inspektori jesu i moraju biti visoko kvalificirani i osposobljeni profesionalci, koji u ime Agencije obavljaju stručne i tehničke zadatke i čije je uloga presudna za održavanje sigurnosti zračnog prometa. Stručno osposobljavanje inspektora Agencije obavlja se u skladu s internim dokumentom Agencije - Priručnik osposobljavanja (Training Manual - TR-MAN-001, Rev 5.). Priručnik definira i opisuje program osposobljavanja zrakoplovnih inspektora Agencije od trenutka zapošljavanja (inicijalno osposobljavanje), kroz održavanje dodijeljenih inspektorskih ovlaštenja i kontinuirano usavršavanje (specijalizirana školovanja i školovanja za obnovu znanja inspektora).

Proces osposobljavanja zrakoplovnih inspektora predviđa pet faza – „paketa školovanja“ (*stages*) - razvoja znanja i vještina zrakoplovnih inspektora Agencije. Inicijalni paket školovanja (*stage 1 & 2*) je obavezan za sve nove inspektore kako bi se upoznali s temeljnim znanjima neophodnim za obavljanje inspektorskog posla, relevantnim

nacionalnim i međunarodnim propisima, te primjenjivim operativnim i administrativnim procedurama Agencije. Treći paket školovanja (*stage 3*) inspektorima pruža specifična znanja i vještine neophodne za zadatke, obaveze i dužnosti koje proizlaze iz dodijeljenog inspektorskog ovlaštenja. Ostala dva paketa usmjerena su na daljnje usavršavanje i podizanje stručnosti i znanja inspektora u specifičnim područjima, novim tehnologijama, te potiču aktivno sudjelovanje u međunarodnim tijelima i radnim grupama koji kontinuirano rade na unaprjeđenju sigurnosti i zaštite civilnog zračnog prometa.

Školovanje i stručno usavršavanje kadrova Agencije u 2014. godini odvijat će se temeljem odobrenog Plana školovanja koji je sastavni dio ovog Programa rada, i nalazi se u Prilogu 4. ovog Programa rada. Školovanja se planiraju prema sljedećim kriterijima:

- Plan prioriteta za pojedine radnike, napravljeno na osnovu analize kvalifikacijskih listi i datih ovlaštenja (sudjeluju Quality Manager, Department Manager i Training Manager);
- Pregledu potrebnih školovanja prema inspektorskim ovlaštenjima sukladno važećoj reviziji Training Manual-a;
- Pregledu realizacije školovanja u 2013. godini za sektore, odjele i pojedine inspektore;
- Financijskom planu Agencije za 2014. godinu (financijska sredstva planirana su za potrebe internih i eksternih školovanja – kako u inozemstvu, tako i u Republici Hrvatskoj);
- Aktualnoj ponudi raspoloživih školovanja i potrebama za osposobljavanjem.

INTERNA ŠKOLOVANJA

Interna školovanja će se provoditi unutar Agencije angažiranjem vlastitih instruktora ili suradnika/instruktor/stručnjaka iz zrakoplovne industrije, koji s obzirom na iskustvo, kvalifikacije i osobno završena osposobljavanja, mogu kvalitetno realizirati pojedine programe. Interna školovanja intenzivno će se provoditi u prvoj polovini 2014. godine s ciljem realizacije potreba za školovanjem iz sve tri faze školovanja inspektora (inicijalnog, specijaliziranog i školovanja za obnovu znanja).

EKSTERNA ŠKOLOVANJA

Eksterna školovanja su planirana sukladno potrebama školovanja radnika Agencije i planiranim financijskim sredstvima. U 2014. godini, Agencija planira podići standarde kvalitete vlastitih ljudskih resursa, a naročito inspektorskog kadra. Za potrebe stručnog usavršavanja i stjecanja znanja iz specifičnih područja, Agencija koristi renomirane inozemne organizacije za školovanje. Tako se u Sektoru nadzora usluga u zračnoj plovidbi planira korištenje usluga školovanja IANS-a (EUROCONTROL's Institute of Air Navigation Services). U Sektoru letačkih operacija, plovidbenosti, školstva i licenciranja i generalne avijacije planira se korištenje usluga školovanja European Aviation Safety Agency (EASA), UK CAA International, JAA Training Organisation (JAA TO) te organizacije koje pružaju usluge za potrebe obnavljanja pilotskih ovlaštenja. Nadalje, u Sektoru aerodroma i zaštite zračnog prometa planira se korištenje usluga školovanja ACI-a (Airports Council International), IATA-e (International Air Transport Association), ICAO training organizacija, Develop UK i ECAC (European Civil Aviation Conference).

Isto tako, Agencija u 2014. godini planira koristiti usluge EASA-inog portala za učenje tzv. ELG (EASA Learning Gateway), i to naročito u pogledu E-learning učenja i E-examination ispita za inspektore Agencije.

Pored toga, Agencija u 2014. godini planira izvršiti školovanje i podizanje kompetencija iz domene Flight Simulation Training Devices (FSTD), te se u skladu s odlukom direktora Agencije planira upućivanje 6 radnika na školovanje u UK CAA International. Nakon završetka školovanja, u suradnji s Austrocontrol GmbH planira se obaviti i On-the-Job Training (OJT) kako bi se kompetencija mogla i primijeniti na zrakoplovne subjekte.

4.6 Sudjelovanje u Funkcionalnom bloku zračnog prostora Srednje Europe (FAB CE)

Temeljem Odluke o proglašenju Zakona o potvrđivanju sporazuma o uspostavi Funkcionalnog bloka zračnog prostora Srednje Europe («Narodne novine», Međunarodni ugovori broj 5/12), Republika Hrvatska je obavezna zajedno s ostalim državama potpisnicama FAB CE sporazuma, sudjelovati u radnim tijelima navedene inicijative. Sukladno tome, Agencija je, kao Nacionalno nadzorno tijelo (National Supervisory Authority – NSA), preko resornog Ministarstva imenovala svoje predstavnike u FCC i NSA CC te pripadajuće radne skupine.

Cilj sudjelovanja je zastupanje interesa Agencije kao Nacionalnog nadzornog tijela po pitanjima od interesa zajedničkog nadzora pružatelja usluga unutar FAB CE, donošenja općeg NSA priručnika na FAB CE razini, harmonizacija procedura, ujednačavanje zahtjeva za inspektore, korištenje eksperata drugih FAB CE država (*pool of experts*) itd.

Kvalitetno sudjelovanje u tijelima FAB CE će se zasnivati pored ekspertnih znanja pojedinih imenovanih predstavnika, također i na temelju provedenih konzultacija unutar Agencije kao, i ukoliko će to biti potrebno, i na temelju međuresornih koordinacija.

Vijeće Funkcionalnog bloka zračnog prostora Srednje Europe (FAB CE Council)

Vijeće Funkcionalnog bloka zračnog prostora Srednje Europe (FAB CE Council) osnovano je kao zajedničko tijelo za donošenje odluka u svrhu implementacije, rada i budućeg razvoja FAB CE. Sastavljeno je od predstavnika zemalja potpisnica Sporazuma u svrhu poduzimanja potrebnih radnji kako bi se osiguralo ostvarenje ciljeva u skladu s propisima Jedinstvenog europskog neba (*Single European Sky – SES*). Vijeće raspravlja, prosuđuje i donosi odluke po slijedećim pitanjima:

- Formulira i potvrđuje principe, ciljeve i politiku na strateškoj razini;
- Predlaže izmjene Sporazuma;
- Uspostavlja vlastita pravila i procedure;
- Osniva druga tijela u svrhu provedbe zacrtanih ciljeva;
- Utvrđuje opis poslova tijela ustrojenih na temelju Sporazuma.

Pored navedenih poslova, Vijeće raspravlja i donosi odluke o potvrđivanju planova i mjera koje se odnose na budući rad i razvoj FAB CE, harmonizaciju zona naplate i uspostavu zona naplate preko nacionalnih granica, usklađivanje pravila pružanja usluga u zračnoj plovidbi, upravljanju zračnim prostorom i protokom zračnog prometa, školovanje i licenciranje osoblja, usklađivanje objavljenih razlika prema ICAO propisima, usvaja plan mjerenja učinkovitosti, kao i drugi poslovi vezani za uspostavu FAB CE.

Svaka država ima predstavnika u Vijeću s pravom glasa, a sve važne odluke donose se jednoglasno i obvezujuće su za sve države potpisnice Sporazuma. Predsjedavanje Vijećem određeno je na rotirajućoj bazi u jednogodišnjem razdoblju po abecednom redu država potpisnica.

Zajednički civilno-vojni odbor za koordinaciju u zračnom prostoru (JC-MACC)

Odbor je sastavljen od civilnih i vojnih predstavnika zemalja potpisnica Sporazuma s ciljem koordinacije upravljanja zračnim prostorom na strateškoj razini i dizajnu zračnog prostora, upravljanje protokom i kapacitetom zračnog prometa te civilno vojne suradnje država članica FAB CE. Izvješće se podnosi izravno Vijeću FAB CE.

Koordinacijski odbor nacionalnih nadzornih tijela (NSA CC)

Odbor je sastavljen od predstavnika nacionalnih nadzornih tijela zemalja članica FAB CE koji provode nadzor u zračnom prostoru zemalja članica. Ključne aktivnosti koje provodi Koordinacijski odbor nacionalnih nadzornih tijela su slijedeće:

1. Ujednačavanje nacionalnih pravila

NSA svake zemlje ima zadaću ujednačiti interna pravila i procedure u procesu nadzora, a koje imaju za cilj kreiranja zajedničkog priručnika na razini FAB CE. Koordinacijski odbor nacionalnih nadzornih tijela raspravlja i dostavlja Vijeću FAB CE prijedlog ujednačenih pravila usluga u zračnom prostoru, upravljanja zračnim prostorom, upravljanja protokom zračnog prometa i kapacitetima, te školovanja i licenciranja kontrolora zračnog prometa i stručnost osoblja uključenog u upravljanje zračnim prometom s aspekta sigurnosti.

2. Koordinacija na Planu mjerenja učinkovitosti

Svaki NSA mora blisko surađivati u svojim obavezama iz Uredbi EU oko pripreme nacrtu Plana mjerenja učinkovitosti na nacionalnoj i FAB CE razini, a posebno u prezentiranju Plana mjerenja učinkovitosti, njegovom ujednačavanju i realizaciji postavljenih ciljeva.

3. Nadzor sigurnosti na razini FAB CE

Svaki nacionalni NSA mora obavijestiti o svojim pravilima i procedurama koje primjenjuje u procesu certifikacije pružatelja usluga u zračnoj u zračnoj plovidbi u zračnom prostoru za koji je nadležan, kao i svim promjenama. Nacionalni programi nadzora moraju pokriti sve aspekte koji se zahtijevaju Uredbama EU i moraju obavijestiti NSA CC u slučaju da pružatelj usluga u zračnoj plovidbi pruža usluge u prekograničnom zračnom prostoru, a za koji je nadležan nacionalni NSA. Svaka promjena funkcionalnog sustava pružatelja usluga u zračnoj plovidbi mora biti nadzirana od strane nacionalnog NSA i o tome mora biti obaviješten NSA CC, kao i u slučaju izdavanja sigurnosne direktive vezane uz funkcionalni sustav pružatelja usluga u zračnoj plovidbi. Svaki NSA mora kreirati i održavati listu stručnjaka koji imaju iskustvo u djelokrugu poslova NSA i o tome obavijestiti NSA CC, te kao takvi mogu biti korišteni za potrebe zemalja članica FAB CE.

Tijekom 2014. godine, pored navedenih tijela, predstavnici Agencije će sudjelovati u sljedećim radnim skupinama:

- Safety audits/oversight/ongoing compliance - SOWG;
- Assessment of ATM changes/Interoperability - CHWG;
- Safety directives/Safety reports - SRWG;
- Criteria for HR assessment/HR management/Training requirements - HRWG;
- ATCO/ATSEP licensing - LICWG;
- Performance Reports/Monitoring of performance plans – PRWG.

Republika Hrvatska, predstavljena putem Agencije, je jedina zemlja koja unutar Funkcionalnog bloka zračnog prostora Središnje Europe predsjedava s dvije radne grupe: grupom Assessment of ATM changes/Interoperability – CHWG i radnom grupom Performance Reports/Monitoring of performance plans – PRWG

Assessment of ATM changes/Interoperability - CHWG

U 2014. godini, CHWG nastavlja s radom iz 2013. godine, a koji obuhvaća predlaganje harmoniziranih stručnih mišljenja i preporuka glede nadzora sigurnosnih promjena i interoperabilnosti, praćenje promjena vezanih za sigurnost i interoperabilnost na FAB CE razini i davanje preporuka za daljnje aktivnosti te uspostaviti parametre za prihvatljivu razinu sigurnosti (*Acceptable Level of Safety*) i procijeniti ciljanu zajedničku razinu sigurnosti dizajna na FAB CE razini. Glavni ciljevi grupe za 2014. godinu su: harmonizacija procesa nadzora promjena i interoperabilnosti na FAB CE razini, praćenje implementacije SITA-e i ARINC-a, kako na europskoj razini, tako i u FAB CE-u, harmonizacija shema klasifikacije rizika na FAB CE razini te bliska suradnja s FAB CE radnom grupom pružatelja usluga Safety Subcommittee – SAFSC.

Performance Reports/Monitoring of performance plans – PRWG

Na sastanku *National Supervisory Authority Co-ordination Committee-a (NSA CC)* održanog 15. studenog 2012. godine odlučeno je da će se Plan mjerenja učinkovitosti (*Performance Plan – PP*) za drugo referentno razdoblje (RP 2) razviti i donijeti na FAB CE razini. Odluka je odobrena dana 30. siječnja 2013. godine od strane *FAB CE Councila (FCC)*. U sklopu iste odluke donesena je odluka o uspostavi FAB CE tijela (*FAB Performance Body – FPB*) koje bi bilo odgovorno za uspostavu Plana mjerenja učinkovitosti na FAB CE razini. Glavne aktivnosti FPB-a su sljedeće: priprema zajedničkog plana mjerenja učinkovitosti na FAB CE razini, komunikacija s Europskom komisijom i ostalim učesnicima koje sudjeluju u drugom referentnom razdoblju (RP 2), te slanje Plana mjerenja učinkovitosti prema Europskoj komisiji. Aktivnosti FPB-a trebaju biti usklađene s radom i aktivnostima NSA CC PRWG. Budući da je suradnja između FPB-a i NSA CC PRWG-a od ključne važnosti za uspostavu Plana mjerenja učinkovitosti, na FPB/PRWG sastanku u Pragu održanome 16. travnja 2013. godine predstavnici država članica predložili su da predsjedanje NSA CC PRWG preuzme Republika Hrvatska. Dana 30. travnja 2013. godine predsjedatelji FPB-a i NSA CC su pismeno zatražili od Republike Hrvatske da prihvati nominaciju. Agencija je pismenim putem obavijestila o pozitivnom prihvatanju nominacije za predsjedatelja NSA CC PRWG radne grupe do 1. siječnja 2015. godine. Slijedom preuzetih obveza, Agencija je početkom svibnja 2013. godine preuzela predsjedanje NSA CC PRWG radnom grupom. Slijedom aktivnosti koje predstoje u izradi Plana mjerenja učinkovitosti na FAB CE razini izrađena je Koordinacijska procedura koje se koristi kao plan upravljanja projektom (Project Management Plan). Prema Koordinacijskoj proceduri, aktivnosti Agencije u sklopu predsjedavanja NSA CC PRWG su sljedeće:

- Sudjelovanje i vođenje sastanaka NSA CC PRWG radne grupe;
- Izrada i revizija Koordinacijske procedure;
- Revizija i komentiranje PRB prijedloga ciljeva ključnih pokazatelja učinkovitosti;
- Konzultacijski sastanci s Europskom komisijom, PRB-om i učesnicima u RP 2;
- Priprema formata potrebnih podataka od strane svih učesnika za razradu PP za RP 2;
- Definicija metodologije za agregaciju ključnih pokazatelja učinkovitosti;
- Agregacija i izračun ključnih pokazatelja učinkovitosti;
- Evaluacija podataka pristiglih od učesnika u planiranju učinkovitosti;
- Definiranje strukture i vremenskog slijeda izrade Plana mjerenja učinkovitosti;
- Konsolidacija podataka dobivenih od strane učesnika u planiranju učinkovitosti;
- U suradnji sa FPB-om, slanje Plana mjerenja učinkovitosti prema Europskoj komisiji;
- Revizija Plana mjerenja učinkovitosti.

4.7 Lokalni plan implementacije Jedinstvenog europskog neba - LSSIP

Republika Hrvatska je potpisala i ratificirala Međunarodnu konvenciju o suradnji na sigurnosti zračne plovidbe s Europskom organizacijom za sigurnost zračne plovidbe - EUROCONTROL (Zakon o potvrđivanju Protokola s usuglašenom Međunarodnom konvencijom o suradnji na sigurnosti zračne plovidbe EUROCONTROL – («Narodne novine», Međunarodni ugovori broj 8/05), te je sukladno tome dužna sudjelovati na donošenju i provođenju odluka i zaključaka odgovarajućih tijela EUROCONTROL-a.

Putem svojih predstavnika u EUROCONTROL-u, Republika Hrvatska sudjeluje u projektu definiranja i implementacije Europskog plana Jedinstvenog europskog neba (*European Single Sky Implementation Plan* - u daljnjem tekstu ESSIP), koji također podrazumijeva izradu Lokalnog plana implementacije Jedinstvenog europskog neba za Republiku Hrvatsku (*Local Single Sky Implementation Plan* - u daljnjem tekstu LSSIP). ESSIP predstavlja skup strategijskih ciljeva (sigurnosni, tehnički/tehnološki, regulatorni i dr.) koje je potrebno dostignuti u

cilju implementacije zahtjeva projekta Jedininstvenog europskog neba, a LSSIP predstavlja način na koji će Republika Hrvatska dostignuti stratezijske ciljeve koji su definirani u ESSIP-u.

Uloga Agencije u izradi LSSIP dokumenta je prvenstveno predlaganje regulatornih rješenja, tj. nacrtu prijedloga podzakonskih propisa u civilnom zrakoplovstvu. Tijekom studenog i prosinca 2014. godine određeni radnici Agencije će biti angažirani da unutar dokumenta LSSIP za 2015. godinu, izrade prijedlog regulatornog rješenja koji će poslužiti kao osnova za implementaciju pojedinih ciljeva ESSIP-a za Republiku Hrvatsku.

Pored toga što će Agencija sudjelovati u izradi nacrtu LSSIP-a Republike Hrvatske, Agencija će izraditi i Godišnje izvješće koje se dostavlja Europskoj komisiji, a tiče se nadzora sigurnosti nad pružateljem usluga u zračnoj plovidbi, a koje proizlazi iz zahtjeva Uredbe (EZ) broj 549/2004 Europskoga parlamenta i Vijeća o utvrđivanju okvira za stvaranje jedinstvenog europskoga neba (Okvirna Uredba) te Provedbene Uredbe Komisije (EU) broj 1034/2011 o nadzoru sigurnosti u upravljanju zračnim prometom i uslugama u zračnoj plovidbi.

Izvješće o fleksibilnoj uporabi zračnog prostora nije više dio LSSIP-a te će Agencija zasebno izraditi nacrt Izvješća koje će, nakon usuglašavanja na Nacionalnom povjerenstvu za upravljanje zračnim prostorom i potpisa ministra nadležnog za civilni zračni promet, biti upućeno u Europsku komisiju.

4.8 Projekt suradnje s Europskom organizacijom za sigurnost zračne plovidbe – EUROCONTROL

Suradnja s Europskom organizacijom za sigurnost zračne plovidbe – EUROCONTROL inicirana je 2009. godine, a realizacija suradnje počela je 2010. godine. Glavni cilj projekta je pružanje podrške Agenciji pri uspostavi sposobnosti i stjecanju potrebnih znanja za kompetentno obavljanje funkcije Nacionalnog nadzornog tijela (*National Supervisory Authority - NSA*), naročito pri obavljanju nadzora nad pružateljem usluga u zračnoj plovidbi (na nacionalnoj i FAB razini). Drugi, isto tako važan cilj projekta je usklađivanje nacionalnog zakonodavstva s regulativom Jedininstvenog europskog neba (*Single European Sky – SES*). I u 2014. godini, projekt suradnje s EUROCONTROL-om odvijat će se u okviru podrške koju pruža Jedinica za podršku civilnim zrakoplovnim vlastima/nacionalnim nadzornim *tijelima* (*Support to CAA/NSA Unit*) pri Direkciji za jedinstveno nebo (*Directorate Single Sky - DSS*) EUROCONTROL-a.

U cilju uspješne provedbe projekta, osnovan je zajednički tim za upravljanje projektom (*Common Project Management Team - CPMT*) kojim zajedno predsjedaju predstavnici EUROCONTROL-a i Agencije, a odgovoran je za koordinirano planiranje, izvršenje, praćenje i izvještavanje u svezi dogovorenih radnih paketa. Svaki supredsjedatelj je odgovoran za koordinaciju aktivnosti unutar svoje vlastite organizacije i djeluje kao osoba za kontakt (POC).

S obzirom na višegodišnju uspješnu suradnju na ovom projektu, ali i na neke aktivnosti koje još nisu završene, EUROCONTROL je početkom ove godine odlučio produžiti trajanje projekta do kraja 2014. godine.

Temeljem Plana upravljanja projektom (Project Management Plan - PMP) projekt će se u 2014. godini provoditi kroz pet osnovnih radnih paketa:

1. Review of the NSA handbook and associated ANSP oversight and supervision processes;
2. CCAA staff training;
3. Support to CCAA in developing/ reviewing the system safety assessment (SSA) and analysis on the airport new construction project;
4. Civil-Military Co-operation;
5. Secondments to EUROCONTROL.

U sklopu navedenih radnih paketa u 2014. godini planiran je nastavak već započetih aktivnosti:

- Aktivno sudjelovanje eksperata Agencije u zajedničkim EUROCONTROL-ovim i FAB-CE projektima. U nekim FAB-CE (PRWG, CHWG, NSA CC) radnim grupama i tijelima od 2014. godine Hrvatska preuzima predsjedanje;
- Nastavak izrade NSA priručnika i pripadajućih procesa i procedura;
- Organiziranje seminara, radionica i školovanja na nacionalnoj i regionalnoj razini;
- Draftiranje nacionalnog plana izvedbe (National Performance Plan);
- Aktivno sudjelovanje predstavnika Agencije (NSA) kod nadogradnje ATM sustava HKZP-a;
- Nacionalna implementacija sustava za mjerenje izvedbe (PRISMIL-HKZP);
- Nastavak *secondment-a* u 2014. za radnike Agencije;
- Bilateralna, FAB CE i regionalna suradnja koja uključuje podršku susjednim državama koje nisu članice EU;
- Izvješćivanje o događajima i sustavi za analize;
- Sredstva usklađenosti sustava zaštite upravljanja zračnom plovidbom kao dio priručnika ATM zaštite;
- Izrada predložka bi/multilateralnog sporazuma za prekograničnu suradnju.

4.9 Aktivnosti vezane uz generalnu avijaciju

U 2014. godini, Agencija/Odjel generalne avijacije će nastaviti intenzivno raditi na unaprjeđenju stanja u generalnoj avijaciji. U 2014. godini će stupiti na snagu Pravilnik o sportsko rekreativnim zrakoplovima koji će zamijeniti Pravilnik o uvjetima i načinu uporabe mikrolakih zrakoplova, čime će se značajno unaprijediti stanje u ovom području rastućeg interesa generalne avijacije. Pravilnikom će biti obuhvaćeni sportsko rekreativni zrakoplovi do 1.000 kg koji nisu u nadležnosti EASA-e. Nakon objave propisa, putem Info lista Agencija će upoznati sve pilote i organizacije koje provode osposobljavanje pilota mikrolakih zrakoplova klase I i klase II o konceptu Pravilnika o sportsko rekreativnim zrakoplovima. Prije početka ljetne sezone 2014. godine, Agencija će bitne odredbe Pravilnika o sportsko rekreativnim zrakoplovima objaviti u AIP-u kako bi domaći i inozemni piloti bili upoznati s novom regulativom.

Početkom 2014. godine na snagu će stupiti i planirane izmjene i dopune Pravilnika o uvjetima kojima moraju udovoljavati pravne osobe koje obavljaju stručno osposobljavanje zrakoplovnog osoblja – pilota zrakoplovno – sportske letjelice, kao i izmjene i dopune Pravilnika o padobranstvu.

U 2014. godini, planiraju se izvršiti izmjene i dopune Pravilnika o uvjetima i načinu uporabe ovjesne jedrilice i parajedrilice, koje su inicijalno bile planirane u 2013. godini.

Tijekom 2014. godine pokrenuti će se projekt dorade banke pitanja koja se koristi za održavanje ispita za stjecanje dozvola i ovlaštenja iz djelokruga rada Odjela generalne avijacije. Primarni fokus će biti na kvaliteti i broju pitanja.

Agencija će, prema potrebi, tijekom 2014. godine izdavati info listove u cilju upoznavanja svih zainteresiranih s važnim temama iz područja generalne avijacije. Odjel generalne avijacije će u narednom periodu pripremati radionice s prvenstveno edukativnom ulogom iz područja djelokruga Odjela, pri čemu će nastojati okupiti i animirati pojedince i organizacije koje mogu dati podršku Odjelu u provođenju edukacije i izradi propisa. Radionice će biti fokusirane na kritične elemente sustava (pravila letenja, izmjene propisa, analiza događaja koji ugrožavaju sigurnost, nesreća, rezultate nadzora i sl.). Jednako tako, Odjel generalne avijacije planira okupiti kritičnu masu stručnih ljudi iz pojedinih grana zrakoplovstva (padobranstvo, ovjesno jedriličarstvo, parajedriličarstvo itd.) s kojima se planira surađivati na izradi propisa i radionicama.

Croatian Civil Aviation Agency

HRVATSKA AGENCIJA ZA CIVILNO ZRAKOPLOVSTVO GODIŠNJI PROGRAM RADA ZA 2014. GODINU

Do kraja 2014. godine planiran je prijenos poslova iz Odjela generalne avijacije u Odjel školstva i licenciranja, a koji se odnosi na certifikaciju organizacija za osposobljavanje jedriličara i balonara, licenciranje i održavanje ispita.

Redovnim aktivnostima Odjela generalne avijacije predviđeni su nadzori nad odobrenim organizacijama za osposobljavanje za stjecanje dozvola pilota jedrilica, pilota balona, pilota ovjesne jedrilice, pilota parajedrilice, pilota mikrolakih zrakoplova te padobranaca te izdavanje odobrenja i nadzor nad zrakoplovnim priredbama kao i odobrenja novih organizacijama za osposobljavanje. U 2014. godini su, u cilju nadzora poštivanja propisa i suzbijanja nedozvoljenih aktivnosti, planirane inspekcije na aerodromima na kojima se odvijaju operacije generalne avijacije, uključujući sve vrste operacija i zrakoplova.

4.10 Komunikacija sa zrakoplovnom industrijom/zrakoplovnim subjektima

Komunikacija sa zrakoplovnom industrijom/zrakoplovnim subjektima je prepoznata kao jedna od važnih aktivnosti Agencije koja se provodi kontinuirano. Sukladno odredbama Zakona, Agencija može, u suradnji s domaćim, inozemnim i međunarodnim organizacijama, zrakoplovnom industrijom i drugim institucijama s područja zračnog prometa, organizirati stručne skupove i forume u svrhu razmjene informacija i iskustava te promicanja sigurnosti zračnog prometa. Vodeći se definiranom misijom, Agencija nastoji biti generator i katalizator pozitivnih promjena u zrakoplovnoj industriji Republike Hrvatske. U tom smislu, komunikacija sa zrakoplovnom industrijom/zrakoplovnim subjektima je od presudne važnosti.

Komunikacija sa zrakoplovnom industrijom/zrakoplovnim subjektima predstavlja jedan od ključnih elemenata za osiguravanje propisane razine sigurnosti. Radionice, radni sastanci, omogućavanje sudjelovanja industrije pri izradi propisa, proaktivno djelovanje Agencije u smislu analize nedostataka i mogućnosti za unaprjeđenje, ključni su element za prihvaćanje standarda, njihovo ujednačeno razumijevanje, te implementaciju. Slijedom navedenog, tijekom 2014. godine će se nastaviti s aktivnostima suradnje sa zrakoplovnom industrijom/zrakoplovnim subjektima, što će obuhvatiti kao i prethodnih godina razne oblike radionica i osposobljavanja, posebno u domeni informiranja, pripreme i implementacije novih nacionalnih i EASA propisa. U tom smislu, Agencija će u 2014. godini raditi na jačanju svoje edukativne funkcije prema zrakoplovnoj industriji/zrakoplovnim subjektima s ciljem podizanja razine znanja i stručnosti u civilnom zrakoplovstvu Republike Hrvatske. Uključivanje inspektora iz okolnih država na radionicama i skupovima daje međunarodni karakter tim aktivnostima, što pridonosi boljoj razmjeni znanja i iskustava. U Prilogu 6. ovog Programa rada daje se Plan održavanja radionica i osposobljavanja za zrakoplovnu industriju/zrakoplovne subjekte.

Jedan od vrlo važnih medija za komunikaciju sa zrakoplovnom industrijom/zrakoplovnim subjektima su i internetske stranice Agencije. Službene internetske stranice Agencije bit će redovito održavane tijekom 2014. godine, a planiran je i generalni redizajn s ciljem poboljšanja informativnosti i preglednosti sadržaja, te publiciranje edukativnih publikacija (infolist).

4.11 Rad na izradi nacrtu prijedloga podzakonskih propisa

Za 2014. godinu predviđa se izrada većeg broja nacionalnih propisa koji ne predstavljaju provedbu i primjenu pravne stečevine EU. Budući da uredbama i direktivama EU nisu regulirana sva područja civilnog zrakoplovstva, prvenstveno područje generalne avijacije; područje osposobljavanja, licenciranja i održavanja zrakoplova koji nisu pod nadležnošću Europske agencije za sigurnost zračnog prometa (EASA), kao i područje državnih zrakoplova, ista područja je potrebno regulirati na nacionalnoj razini.

Manji broj pravilnika bit će donesen radi omogućavanja provedbe i primjene pravne stečevine EU. Najveći broj važeće pravne stečevine je već implementiran kroz pravilnike u postupku pristupanja Republike Hrvatske u EU.

Preostala važeća pravna stečevina je donesena nakon pristupanja i već sad je u tijeku njihova analiza radi utvrđivanja koje mjere će biti potrebne za provedbu.

Poseban izazov predstavljat će proces praktične implementacije novih EU propisa s područja letačkih operacija i upravljanja zračnim prometom. Novi EU propisi s područja letačkih operacija imaju utjecaj na dosadašnji način rada nadležnih odjela Agencije. Proces implementacije je složen i obuhvaća niz aktivnosti kao što su: izrada procedura i pripadajućih lista provjere, osposobljavanje inspektora, informiranje industrije, pripremu logističkih elemenata (izrada baza podataka, izrada obrazaca) itd. Pojedini EU propisi će zahtijevati koordinaciju i kompetenciju iz više sektora Agencije, kao što su standardizirana europska pravila letenja (*Standardised European Rules of the Air - SERA*).

U 2014. godini, Agencija će izraditi nacрте prijedloga sljedećih pravilnika koje će uputiti resornom ministru na donošenje (nazivi pravilnika nužno ne moraju biti identični):

1. Pravilnik o sportsko rekreativnim zrakoplovima
2. Pravilnik o izmjenama i dopunama Pravilnika o padobranstvu
3. Pravilnik o uvjetima kojima moraju udovoljavati pravne osobe koje obavljaju stručno osposobljavanje zrakoplovnog osoblja
4. Pravilnik o izmjenama i dopunama Pravilnika o uvjetima kojima mora udovoljavati operator aerodroma za izdavanje te način izdavanja svjedodžbe aerodroma i odobrenja za uporabu aerodroma
5. Pravilnik o izmjenama i dopunama Pravilnika o hitnoj medicinskoj službi na aerodromu
6. Pravilnik o izmjenama i dopunama Pravilnika o aerodromima
7. Pravilnik o izmjenama i dopunama Pravilnika o aerodromima na vodi
8. Pravilnik o izmjenama i dopunama Pravilnika o uvjetima i načinu uporabe ovjesne jedrilice i parajedrilice
9. Pravilnik o uvjetima i načinu pružanja aerodromskih letnih informacija
10. Pravilnik o izmjenama i dopunama Pravilnika o zahtjevima zajedničkih zrakoplovnih vlasti i upravnim postupcima koji se primjenjuju na komercijalni zračni prijevoz helikopterom
11. Pravilnik o uvjetima kojima moraju udovoljiti organizacije za osposobljavanje osoblja za održavanje zrakoplova iz Anneks-a II Uredbe (EZ) broj 216/2008
12. Pravilnik o projektiranju, postavljanju, puštanju u rad, nadogradnji, održavanju i nadzoru nad radom i ispravnosti tehničkih sustava i objekata zračne plovidbe
13. Pravilnik o provedbi Provedbene uredbe Komisije (EU) broj 923/2012 o utvrđivanju zajedničkih pravila zračnog prometa i operativnih odredaba u vezi s uslugama i postupcima u zračnoj plovidbi te o izmjeni Provedbene uredbe (EU) broj 1035/2011 i uredaba (EZ) broj 1265/2007, (EZ) broj 1794/2006, (EZ) broj 730/2006, (EZ) broj 1033/2006 i (EU) broj 255/2010
14. Pravilnik o izmjenama dopunama Pravilnika o znacima državne pripadnosti i registracijskoj oznaci zrakoplova koji se upisuju u Hrvatski registar civilnih zrakoplova
15. Pravilnik o provedbi Provedbene uredbe Komisije (EU) broj 390/2013 od o utvrđivanju plana performansi za usluge u zračnoj plovidbi i mrežne funkcije
16. Pravilnik o izmjenama i dopunama Pravilnika o dozvolama, ovlaštenjima i posebnim ovlastima kontrolora zračnog prometa
17. Pravilnik o stjecanju privilegije za obavljanje radiotelefonske komunikacije

Radi osiguranja prava na pristup informacijama, nacrti pravilnika objavljuvat će se na internetskim stranicama Agencije radi prikupljanja komentara i prijedloga. Pristigli komentari i prijedlozi i dalje će se usuglašavati s podnositeljima kroz elektronsku komunikaciju i na sastancima.

Agencija će pratiti objavljivanje svih novih EU uredbi i direktiva koje će stupiti na snagu u 2014. godini, i sukladno internoj proceduri provoditi analizu potrebe donošenja provedbenih pravilnika. Na temelju provedene analize,

Croatian Civil Aviation Agency

HRVATSKA AGENCIJA ZA CIVILNO ZRAKOPLOVSTVO GODIŠNJI PROGRAM RADA ZA 2014. GODINU

Agencija će u skladu sa svojom ovlasti iz članka 5. stavka 7. točke 16. Zakona predlagati Ministarstvu odgodu početka primjene EU propisa kada je ta mogućnost predviđena EU propisom i kada analiza pokaže da je to u interesu civilnog zrakoplovstva u Republici Hrvatskoj.

U skladu sa zakonskim ovlastima, Agencija će tijekom 2014. godine izdavati naredbe o zrakoplovnoj sigurnosti (*Air Safety Order - ASO*) u pitanjima iz područja civilnog zrakoplovstva u kojima je izdavanje istih potrebno kako bi se omogućila provedba zakona i pravilnika, odnosno zrakoplovne sigurnosne informacije (*Air Safety Information Letter - ASIL*) kako bi se zainteresiranim subjektima dale detaljnije informacije o zahtjevima iz važećih pravilnika ili europskih pravila u nekom području ili kako bi ih se informiralo o stvarima koje su im u interesu.

Agencija će osigurati i praćenje ICAO državnih pisama (*State Letters*) koja će se i dalje upućivati nadležnim odjelima radi pravodobnog informiranja o izmjenama ICAO Anneks-a i sukladno tome potrebnim intervencijama u važeće propise.

Agencija će davati i mišljenja na nacрте prijedloga propisa iz nadležnosti drugih državnih tijela i pravnih osoba s javnim ovlastima.

Praćenje EU propisa

U 2014. godini, nastaviti će se provedba internog projekta Agencije za praćenje EU propisa. EU propisi se dinamično razvijaju u gotovo svim područjima civilnog zrakoplovstva i mora se osigurati mehanizam praćenja još u fazi prije njihove objave u Službenom listu EU. Cilj projekta je osigurati pravovremeno planiranje implementacije EU propisa.

Planom praćenja će u svakom trenutku biti identificiran svaki važeći EU propis, datum njegove objave, datum stupanja na snagu, datum početka primjene, eventualni rokovi za moguću odgodu početka primjene, utjecaj na neki postojeći pravilnik, potrebne nacionalne mjere za potpunu provedbu tog EU propisa, rokovi za početak i završetak svake od tih mjera, status provedbe planiranih aktivnosti te odgovorna osoba. Na provedbi projekta rade svi sektori Agencije. U pojedinim fazama bit će nužno ostvariti dobru suradnju s resornim Ministarstvom radi dobivanja smjernica o mogućem načinu implementacije nekog EU propisa i eventualnom uključivanju drugih ministarstava i tijela državne uprave.

4.12 Vođenje Hrvatskog registra civilnih zrakoplova

Pojam vođenja Registra civilnih zrakoplova obuhvaća uvjete za provođenje upisa i postupak upisa zrakoplova, upis činjenica važnih za pravni promet zrakoplova, upis brisanja zrakoplova i upis promjene podataka upisanih u Registru.

Pravilnikom o sadržaju i načinu vođenja Hrvatskog registra civilnih zrakoplova («Narodne novine» broj 137/12) omogućeno je vođenje registra u elektronskom obliku. Elektronski registar je u potpunosti zaživio. U 2014. godini, kontinuirano će se i ažurno voditi Registar te kvartalno slati ažurirana preslika Registra resornom Ministarstvu.

Nadalje, svakog prvog u mjesecu objavljuivat će se ažurirana tablica Registra na internetskim stranicama Agencije.

4.13 Rješavanje o pritužbama za zaštitu prava putnika

Agencija je, prema članku 5. stavku 7. točki 15. Zakona, nadležna za nadzor, inspekciju, mirenje te poduzimanje drugih aktivnosti u svezi sa zaštitom prava putnika, osoba s invaliditetom i osoba smanjene pokretljivosti te pripremanje podloge za izradu propisanih izvješća nadležnim tijelima Europske unije. U tom smislu je internetska

stranica Agencije nadopunjena detaljnim informacijama da bi zainteresirane osobe koje smatraju da su im povrijeđena prava zajamčena Uredbom (EZ) broj 261/2004 mogle poduzeti korake da ostvare prava koja im kao putnicima u zračnom prijevozu pripadaju. Ovako dostupne informacije rezultirale su velikim povećanjem broja zahtjeva za zaštitom prava i naknadom, budući je javnost bolje informirana o svojim mogućnostima. U 2014. godini, Agencija će sve zahtjeve nastaviti rješavati po ubrzanom postupku, sa što manje proceduralnih zahtjeva prema putnicima podnositeljima zahtjeva, te će u tom smislu i dalje nastaviti posredovati između putnika i zračnog prijevoznika kako bi putnik što prije saznao ima li pravo koje potražuje, odnosno kako bi dobio kompenzaciju od zračnog prijevoznika ako se utvrdi da mu ona pripada.

4.14 Odobravanje letova

Jedna od važnijih aktivnosti Ureda za odobravanje letova u 2014. godini bit će provedba buduće Uredbe Europske komisije koja će se odnositi na izdavanje odobrenja (autorizaciju) operatorima trećih zemalja koji namjeravaju obavljati komercijalni zračni promet u Europskoj uniji uključivo Island, Liechtenstein, Norvešku i Švicarsku (*Commission Implementing Regulation (EU) No. XX laying down technical requirements and administrative procedures related to air operations of third country operator pursuant to Regulation (EC) No. 216/2008 of the European Parliament and of the Council*).

Prijedlog Uredbe izradila je Europska agencija za sigurnost zračnog prometa (EASA) i njezino se donošenje od strane Europskog parlamenta i Vijeća predviđa u proljeće 2014. godine. Predložena pravila imaju za cilj harmoniziranje i pojednostavljivanje procedure za odobravanje letova na razini Europskog gospodarskog prostora i Švicarske za operatore trećih zemalja predlažući jednu, razmjernu i temeljenu na procjeni rizika, koju će provoditi EASA. Operatori trećih zemalja morat će demonstrirati EASA-i sukladnost s ICAO standardima. Takvo odobrenje izdano od EASA-e bit će preduvjet za izdavanje odobrenja za letenje u smislu odobravanja komercijalnih prometnih prava koje će i nadalje izdavati svaka država članica zasebno.

EASA i države članice EU će početi s provođenjem Uredbe čim ona stupi na snagu s tim da je Uredbom predviđen prijelazni period za postupno uvođenje odnosno implementaciju novih pravila za odobravanje letenja operatorima trećih zemalja. Operatori trećih zemalja morat će aplicirati EASA-i za dobivanje odobrenja u roku od šest mjeseci od stupanja na snagu Uredbe. Nakon maksimalnog razdoblja od 30 mjeseci po stupanju na snagu Uredbe odnosno od datuma izdavanja odobrenja od strane EASA-e pojedinom operatoru, zrakoplovne vlasti država članica neće više provoditi procjenu rizika sukladno nacionalnom propisu. Obzirom na trajanje prijelazne faze primjene Uredbe, postojeći Pravilnik o uvjetima i načinu izdavanja odobrenja za letenje inozemnih operatora u hrvatskom zračnom prostoru («Narodne novine» broj 54/13) bit će na snazi do isteka roka od 30 mjeseci nakon čega će se pristupiti njegovoj izmjeni.

U pripremnoj fazi, aktivnosti Ureda odnosit će se na sudjelovanje u radionicama koje organizira EASA za zrakoplovne vlasti država članica, a ista je već zakazana za siječanj 2014. godine. Voditeljica Ureda za odobravanje letova imenovana je od strane direktora Agencije kao *focal point* za Republiku Hrvatsku za provođenje svih potrebnih aktivnosti za implementaciju Uredbe.

U trenutku stupanja na snagu Uredbe, Ured za odobravanje letova će, sukladno Uredbi i nadalje izdavati odobrenja za letenje sukladno nacionalnom propisu do trenutka dok EASA izda odobrenje za određenog operatora ili isteka maksimalnog razdoblja od 30 mjeseci. Ured je dužan o izdanim odobrenjima izvješćivati EASA-u.

Ulaskom Republike Hrvatske u Europsku uniju, Ured u svojem radu u potpunosti primjenjuje europske propise koji su primjenjivi na područje nadležnosti Ureda od kojih je jedna od važnijih Uredba (EZ) broj 1008/2008 o zajedničkim pravilima za obavljanje usluga zračnog prijevoza u Zajednici prema kojoj zračni prijevoznici države

Croatian Civil Aviation Agency

HRVATSKA AGENCIJA ZA CIVILNO ZRAKOPLOVSTVO GODIŠNJI PROGRAM RADA ZA 2014. GODINU

članice Europske unije i Europskog ekonomskog prostora imaju pravo obavljati usluge zračnog prijevoza u, iz i unutar Republike Hrvatske bez odobrenja. Na letenje između Republike Hrvatske i trećih zemalja spomenutih operatora kao i na operatore iz trećih zemalja primjenjuje se nacionalni propis odnosno Pravilnik o uvjetima i načinu izdavanja odobrenja za letenje inozemnih operatora u hrvatskom zračnom prostoru.

Osim bilateralnih i multilateralnih sporazuma o zračnom prometu koje je sklopila Republika Hrvatska, Ured za odobravanja letova u svom radu primjenjuje i sporazume koje je sklopila Europska unija s pojedinim trećim državama koji uređuju pitanja zračnog prometa. S tim u vezi, Ured će s resornim Ministarstvom (Upravom za zračni promet, elektroničke komunikacije i poštu) provoditi aktivnosti kako bi se osigurala pravovremena i pravilna primjena već postojećih i pratilo sklapanje, odnosno stupanje na snagu eventualnih novih sporazuma. Jedna od važnijih posljedica spomenutih sporazuma između Europske unije i trećih država o zračnom prometu jest mogućnost ostvarivanja prometnih prava letenja zračnih prijevoznika iz država članica Europske unije koji imaju poslovni nastan u Republici Hrvatskoj između Republike Hrvatske i trećih država.

Uz redovite poslove izdavanja odobrenja, u 2014. godini Ured će nastaviti razvijati i revidirati svoje procedure kako one vezane za komercijalni zračni prijevoz tako i one koje se odnose na izdavanje odobrenja za letačke operacije čije je izdavanje predviđeno propisima i koje utječu na sigurnost, a nisu komercijalni prijevoz putnika, robe i pošte u zračnom prometu.

4.15 Aktivnosti u području zaštite civilnog zračnog prometa

Aktivnosti Agencije u području zaštite civilnog zračnog prometa u prethodnom razdoblju bile su fokusirane na regulatorna pitanja, suradnju s tijelima koja čine sustav zaštite civilnog zračnog prometa, nadzor primjene preventivnih mjera zaštite, kontrolu kvalitete zaštite civilnog zračnog prometa, tehničke opreme i infrastrukture za zaštitu civilnog zračnog prometa. I u 2014. godini, Agencija će nastaviti provoditi značajne regulatorne i operativne aktivnosti u cilju unaprijeđenja dostignute razine implementacije i učinkovitosti mjera zaštite civilnog zrakoplovstva u Republici Hrvatskoj te daljnjeg usklađivanja s novim međunarodnim standardima i regulatornim zahtjevima Europske unije.

REGULATORNE AKTIVNOSTI

1. Nacionalni program zaštite civilnog zračnog prometa

Zakonom o izmjenama i dopunama Zakona o zračnom prometu («Narodne novine» broj 84/11) utvrđena je obaveza izrade Nacionalnog programa kontrole kvalitete zaštite civilnog zračnog prometa, kao neovisnog regulatornog akta u odnosu na Nacionalni program zaštite civilnog zračnog prometa. Temeljem navedene obaveze, kao i obaveze kontinuiranog usklađivanja hrvatskog zakonodavstva s propisima EU, Agencija/Odjel zaštite zračnog prometa izradio je krajem 2012. godine, u skladu s nadležnostima određenim člankom 116. stavkom 4. Zakona, Nacrt teksta novog Nacionalnog programa. Izdanje 3 Nacionalnog programa zaštite civilnog zračnog prometa Vlada Republike Hrvatske donijela je dana 21. ožujka 2013. godine, čime je obavljeno konačno usklađivanje s tada važećom/novom regulativom EU u području zaštite civilnog zračnog prometa.

U 2013. godini, na razini Europske unije na snagu su stupile nove Uredbe u području zaštite civilnog zrakoplovstva:

1. Provedbena uredba Komisije (EU) broj 104/2013 kojom se dopunjava Uredba (EU) broj 185/2010 u vezi pregleda putnika i osoba koje nisu putnici opremom za otkrivanje tragova eksploziva (ETD) u kombinaciji s ručnim detektorom metala (HHMD)
2. Provedbena uredba Komisije (EU) broj 189/2013 kojom se dopunjava Uredba (EU) broj 185/2010 u odnosu na režim poznatog pošiljatelja

Croatian Civil Aviation Agency

HRVATSKA AGENCIJA ZA CIVILNO ZRAKOPLOVSTVO GODIŠNJI PROGRAM RADA ZA 2014. GODINU

3. Uredba Komisije (EU) broj 245/2013 kojom se dopunjava Uredba (EU) broj 272/2009 u vezi pregleda tekućina, aerosola i gelova na zračnim lukama EU
4. Provedbena uredba Komisije (EU) broj 246/2013 kojom se dopunjava Uredba (EU) broj 185/2010 u vezi pregleda tekućina, aerosola i gelova na zračnim lukama EU

Tijekom 2014. godine planira se nastaviti proces kontinuiranog usklađivanja te obaviti revizija Nacionalnog programa u skladu s novim regulatornim aktima EU.

2. Nacionalni program kontrole kvalitete zaštite civilnog zračnog prometa

Zakonom o izmjenama i dopunama Zakona o zračnom prometu („Narodne novine“ broj 84/11) utvrđena je obaveza izrade Nacionalnog programa kontrole kvalitete zaštite civilnog zračnog prometa, kao neovisnog regulatornog akta u odnosu na Nacionalni program zaštite civilnog zračnog prometa. Temeljem navedene obaveze, kao i obaveze konstantnog usklađivanja hrvatskog zakonodavstva s propisima EU, Agencija/Odjel zaštite zračnog prometa izradio je, u skladu s nadležnostima određenim člankom 116.a stavkom 4. Zakona, Nacrt teksta novog Nacionalnog programa kvalitete zaštite. Izdanje 1 Nacionalnog programa kontrole kvalitete zaštite civilnog zračnog prometa donijela je Vlada Republike Hrvatske dana 21. ožujka 2013. godine. Tijekom 2014. godine planira se nastaviti proces kontinuiranog usklađivanja s novim regulatornim aktima EU u području kontrole kvalitete odnosno obaviti 1. reviziju Programa.

3. Standardni operativni postupak radne grupe za procjenu prijetnji (TAWG)

Nacionalnim programom zaštite civilnog zračnog prometa, Izdanje 3 (Poglavlje 1, točka 1.4.6), određena je obaveza donošenja standardnog operativnog postupka kojim se uređuje način rada i dokumentiranja odluka radne grupe za procjenu prijetnji (TAWG), kao i način međusobne komunikacije i razmjene relevantnih informacija. Radnu grupu osniva Agencija za potrebe koordinacije tijela i subjekata nadležnih za prikupljanje i obradu/analizu informacija o mogućim prijetnjama, u cilju identifikacije prijetnji civilnom zrakoplovstvu. Tijekom 2014. godine planira se dovršiti Nacrt teksta i provesti postupak donošenja Standardnog operativnog postupka radne grupe TAWG, u koordinaciji i uz suglasnost ostalih tijela koja sudjeluju u radu grupe.

OPERATIVNE AKTIVNOSTI

1. Operativna implementacija zaštitnog pregleda tekućina, aerosola i gelova (LAGs)

Uredbom Komisije (EU) broj 245/2013, kojom se donose izmjene i dopune Uredbe (EC) broj 272/2009 o zaštitnom pregledu tekućina, aerosola i gelova u zračnim lukama EU i Uredbom Komisije (EU) broj 246/2013, kojom se donose izmjene i dopune Uredbe (EC) broj 185/2010 o zaštitnom pregledu tekućina, aerosola i gelova u zračnim lukama EU, određena je obaveza zaštitnog pregleda tekućina, aerosola i gelova (LAGs) koji se koriste za medicinske svrhe i posebne prehrambene potrebe, koje uključuju i dječju hranu tijekom putovanja, od dana 31. siječnja 2014. godine, kod putnika u odlasku i transferu. Tijekom 2013. godine Agencija je ostvarila aktivnosti u izradi prijedloga za izbor i nabavu potrebne tehničke opreme, odnosno sustava za otkrivanje tekućih eksploziva (LEDS) i modela implementacije u postojeći sustav zaštitnog pregleda putnika i ručne prtljage. Tijekom 2014. godine, aktivnosti Agencije ostvarit će se u dijelu odobravanja tehničke opreme, temeljem odgovornosti određenih Nacionalnim programom zaštite civilnog zračnog prometa (Dio 4, Poglavlje 12, točka 12.0.1.1). Također, Agencija će pružiti podršku operatorima aerodroma u izradi i implementaciji operativnih postupaka, koje je potrebno integrirati u postojeće procese zaštitnog pregleda putnika i ručne prtljage, primjenom predloženog jedinstvenog modela, te u uspostavi procesa praćenja i analize primijenjenog koncepta u cilju procjene kvalitete i utjecaja procesa na protok putnika te mogućih potrebnih unaprjeđenja ostvarivih do vršnog opterećenja tijekom predstojeće turističke sezone 2014. godine.

2. Prijenos poslova zaštitnog pregleda putnika i ručne prtljage

Zakonom o izmjenama i dopunama Zakona o zračnom prometu („Narodne novine“ broj 84/11) propisana je izmjena u dijelu poslova zaštitnog pregleda putnika i ručne prtljage. U odnosu na postojeća rješenja, izmjenom je mogućnost/pravo operatora aerodroma za ugovorno povjeravanje poslova zaštitnog pregleda putnika i ručne prtljage drugim subjektima ograničena isključivo na pravne osobe registrirane za zaštitarsku djelatnost. Propisan je i prijelazni rok za preuzimanje navedenih poslova od policije, do mjeseca srpnja 2014. godine. Nedvojbeno je kako preuzimanje predstavlja složen proces koji je neophodno voditi i koordinirati na razini nadležnih tijela, pri čemu, sukladno propisanim ovlastima, primarnu ulogu ima Agencija. Proces se odvija u područjima prepoznavanja i potvrđivanja pružatelja usluga zaštitnog pregleda, osposobljavanja potrebnog zaštitnog osoblja, procjeni njihove sposobnosti i spremnosti za operativni rad i naravno samom izboru pružatelja usluga u pojedinim zračnim lukama. Tijekom 2013. godine, osim koordinacije subjekata i procesa prijenosa u Zračnoj luci Zagreb te stvaranja uvjeta u području osposobljavanja Agencija je donijela i Posebne uvjete za pravne osobe koje obavljaju određene poslove zaštite na aerodromu. Nadležnost Agencije za donošenje uvjeta određena je Dodatkom II-1-2 Nacionalnog programa zaštite civilnog zračnog prometa. Posebni uvjeti predstavljaju specifične i dodatne zahtjeve za pravne osobe registrirane za obavljanje zaštitarske djelatnosti koje pružaju ili imaju namjeru pružati usluge obavljanja određenih poslova zaštite na aerodromu, a određeni su u područjima organizacije rada, upravljanja kvalitetom, upravljanja ljudskim potencijalima i pravnog uređenja međusobnih odnosa te obveza i odgovornosti između operatora aerodroma i pružatelja usluga zaštitnog pregleda. Također, započeo je i proces potvrđivanja sposobnosti pravnih osoba registriranih za obavljanje zaštitarske djelatnosti za pružanje usluga zaštitnih mjera. Tijekom 2014. godine, nastavit će se realizacija aktivnosti u svim područjima procesa prijenosa poslova, među kojima su primarne aktivnosti u području certificiranja zaštitnog osoblja koje obavlja zaštitne preglede, potvrda sposobnosti pružatelja usluga i koordinacija operativnog prijenosa poslova u ostalim zračnim lukama.

3. Operativna implementacija standarda i zahtjeva u području planiranja, rekonstrukcije i izgradnje zračnih luka

Izdanjem 3 Nacionalnog programa zaštite civilnog zračnog prometa prvi puta su određeni konkretni tehnički i organizacijski zahtjevi u području planiranja, rekonstrukcije i izgradnje infrastrukturnih objekata u zračnim lukama, koji se odnose na nadzirana područja i putnički terminal, sigurnosno osjetljiv objekte u nadziranom području aerodroma te zaštitu perimetra (Dodatak IV-1-7 Nacionalnom programu zaštite civilnog zračnog prometa). Tijekom 2013. godine započela je implementacija zahtjeva kroz postupke odobravanja projektne dokumentacije, koje Agencija obavlja temeljem članka 76. Zakona i dijela 4, poglavlja 1, točke 1.1 Nacionalnog programa zaštite civilnog zračnog prometa, uz koordinaciju s operatorima aerodroma već u fazi razvoja idejnih rješenja. Tijekom 2014. godine planira se intenzivan nastavak implementacije prvenstveno kroz projekte izgradnje novog putničkog terminala u Zračnoj luci Zagreb, za koji je ustanovljena i stalna koordinacija, te ostale projekte u zračnim lukama Dubrovnik, Zadar i Split.

4. Operativna implementacija Sustava upravljanja zaštitom (SeMS)

Nacionalnim programom zaštite civilnog zračnog prometa, Izdanje 3, (Poglavlje 2, točka 2) uređen je normativni okvir, odnosno obveza uvođenja sustava upravljanja zaštitom. Sustav upravljanja zaštitom (*Security Management System - SeMS*) omogućava organizacijama strukturiran pristup upravljanju zaštitom kao integralnim dijelom sveukupnog poslovanja. SeMS služi kao alat za sustavno integriranje procjene rizika zaštite u svakodnevno poslovanje organizacije i doprinosi stvaranju sustava zaštite koji funkcionira na principu proaktivnog djelovanja.

Važni elementi u okviru učinkovitog uvođenja SeMS-a su:

1. Opredjeljenje i obveza uprave i posloводства na uvođenje SeMS-a;
2. Jasna politika zaštite, uključujući odgovornosti i organizacijsku strukturu;

3. Mogućnost sudjelovanja svih zaposlenika u razvoju, implementaciji i unaprjeđivanju SeMS-a;
4. Upravljanje resursima potrebnim za SeMS;
5. Sustav procjene prijetnji i upravljanje rizicima;
6. Sustav upravljanja izvanrednim situacijama;
7. Sustav osiguranja i kontrole kvalitete.

Uvođenje SeMS-a složen je postupak koji obuhvaća velik broj subjekata unutar sustava zaštite i zbog čega je potrebno jasno i detaljno planiranje procesa. Opseg planiranja uvjetovan je veličinom same organizacije, trenutnom razinom integracije, kao i regulatornim zahtjevima. Operatori aerodroma, hrvatski zračni prijevoznici i drugi subjekti zaštite određeni Nacionalnim programom zaštite civilnog zračnog prometa obavezni su uvesti SeMS u svoje poslovanje. Rok za uvođenje SeMS-a određuje Agencija temeljem procjene i konzultacija s uključenim stranama, ali ne u razdoblju dužem od 2 godine od dana donošenja Nacionalnog programa zaštite civilnog zračnog prometa (Poglavlje 2, točka 2.2). Tijekom 2014. godine nastavit će se proces implementacije, započet tijekom 2013. godine stvaranjem provedbenih kapaciteta na razini Agencije te izradom plana operativne implementacije. Primarni cilj aktivnosti u 2014. godini je stvaranje provedbenih kapaciteta na razini pojedinih operatora, prijenosom znanja na operativnu razinu te izradom i početkom realizacije planova lokalne primjene.

AKTIVNOSTI KOMUNIKACIJE, SURADNJE I KOORDINACIJE S OSTALIM SUBJEKTIMA ZAŠTITE CIVILNOG ZRAČNOG PROMETA

1. Radni sastanci s osobama odgovornim za zaštitu civilnog zračnog prometa

U cilju upoznavanja s razvojem prijetnji, novim preventivnim mjerama, metodama i postupcima, razvojem nacionalnog i međunarodnog odnosnog zakonodavstva, razmjene iskustava i ujednačavanja metodologije i kvalitete primijenjenih mjera zaštite, tijekom 2014. godine održat će se dva sastanka s osobama odgovornim za zaštitu civilnog zračnog prometa u svim relevantnim subjektima i nadležnim državnim tijelima, u organizaciji Odjela zaštite zračnog prometa.

2. Sudjelovanje u radu tuzemnih i inozemnih radnih tijela

Nacionalno povjerenstvo za zaštitu civilnog zračnog prometa: Radnik Odjela, kao predstavnik Agencije, sudjelovat će u radu Nacionalnog povjerenstva za zaštitu civilnog zračnog prometa (min. četiri sjednice), tijela odgovornog za implementaciju preventivnih mjera zaštite civilnog zračnog prometa u Republici Hrvatskoj.

EC Regulatory Committee: Radnik Odjela, kao predstavnik Agencije, sudjelovat će u radu Regulatornog odbora Europske komisije za zaštitu civilnog zračnog prometa (Regulatory Committee for Civil Aviation Security). Novost u 2014. godini je status punopravnog člana (u dosadašnjem radu osudjelovalo se u statusu promatrača) koji se temelji na članstvu Republike Hrvatske u Europskoj uniji.

EC Regulatory Committee – Inspection Working Group: Radnik Odjela, kao predstavnik Agencije, sudjelovat će na sastancima radne grupe Regulatornog odbora Europske komisije za zaštitu civilnog zračnog prometa (Regulatory Committee for Civil Aviation Security), formirane za aktivnosti uređenja u području inspekcija zaštite CZP.

ECAC Security Forum: Sudjelovat će se na 2 sjednice ECAC Security Forumu, tijela ECAC-a nadležnog za razvoj i stručne odluke u dijelu izrade preporuka i predlaganja inicijativa u području zaštite civilnog zračnog prometa.

ECAC Training Task Force: Predstavnik Odjela zaštite zračnog prometa sudjelovat će, kao stalan član, na tri radna sastanka ECAC TTF – specijalizirane radne grupa za izradu standardiziranih oblika osposobljavanja za zaštitu civilnog zračnog prometa, u cilju efektivnog implementiranja europskih standarda.

ECAC Guidance Material Task Force: Predstavnik Odjela zaštite zračnog prometa sudjelovat će, kao stalan član, na tri radna sastanka ECAC GMTF – specijalizirane radne grupe za izradu priručnika i procedura iz područja zaštite civilnog zračnog prometa.

ECAC Workshop: Predstavnici Odjela zaštite zračnog prometa sudjelovat će na tri radionice ECAC-a u cilju usvajanja najbolje prakse i uputa za operativnu implementaciju preventivnih mjera zaštite civilnog zračnog prometa.

4.16 Projekt informacijske sigurnosti

Agencija na temelju javne ovlasti obavlja poslove određene Zakonom o zračnom prometu, kao djelatnost od interesa za Republiku Hrvatsku, te druge poslove u skladu s propisima donesenim na temelju tog Zakona. U obavljanju poslova iz svoje nadležnosti Agencija koristi klasificirane i neklasificirane podatke. Agencija sudjeluje u razmjeni klasificiranih i neklasificiranih podataka i na međunarodnoj razini, prvenstveno u dijelu obveza i odgovornosti koje proizlaze djelovanjem u funkciji „Nadležnog tijela“ u području zaštite civilnog zračnog prometa, temeljem članka 5. stavka 9. Zakona, ali i u funkciji „Nacionalnog nadzornog tijela“, temeljem članka 5. stavka 1. Zakona. Stoga, Agencija mora u korelaciji sa statusom pravne osoba s javnim ovlastima, ustrojiti sustav zaštite klasificiranih i neklasificiranih podataka propisan Zakonom o informacijskoj sigurnosti („Narodne novine“ broj 79/07) i Zakonom o tajnosti podataka („Narodne novine“ broj 79/07).

Sustav zaštite, kojim se uređuju način i provedba zaštite podataka, ustrojava se za sva područja informacijske sigurnosti:

- sigurnosna provjera,
- fizička sigurnost,
- sigurnost podataka,
- sigurnost informacijskog sustava,
- sigurnost poslovne suradnje.

U proteklom razdoblju, Agencija je ostvarila aktivnosti i mjere u svim područjima informacijske sigurnosti, pri čemu je potrebno naglasiti pribavljanje certifikata za radnike čije dužnosti i poslovi uvjetuju uvjerenje o sigurnosnoj provjeri, mjere fizičke sigurnosti kod pohrane podataka i mjere u dijelu označavanja, pristupa i zaštite podataka. Također, u dijelu sigurnosti informacijskog sustava obavljen je niz mjera komplementarnih Uredbi o mjerama informacijske sigurnosti („Narodne novine“ broj 46/08).

Naime, realizacijom Projekta IPA 2009 - Jačanje administrativnih i tehničkih kapaciteta Agencije za civilno zrakoplovstvo i Agencije za istraživanje nesreća i ozbiljnih nezgoda zrakoplova“, sa svrhom unaprjeđenja sigurnosnih standarda, stvorili su se uvjeti za povećanje razine informacijske sigurnosti računalne mreže i podataka i sustava na mreži Agencije.

Nabavljeni poslužitelji, zajedno s postojećim, povezani su na način da autoriziranim korisnicima omogućuju visoku dostupnost službenih i korisničkih podataka u svakom trenutku, pa i u slučaju „ispadanja“ iz mreže jednog od poslužitelja. Radi se obvezna autentifikacija i autorizacija korisnika koji se spajaju na računalnu mrežu, a svaki korisnik ima određene razine pristupa informacijama i podacima na poslužiteljima.

Dio poslužitelja povezan je na način da tvori skupinu (*cluster*) na kojem se nalaze virtualni poslužitelji za smještaj svih aplikacija i baza koje se koriste u Agenciji te se na taj način optimalno koriste zajednički resursi postojećih poslužitelja.

Više puta dnevno rade se sigurnosne (*back-up*) kopije službenih i korisničkih podataka na diskove opreme za pohranu podataka, a jednom tjedno na *back-up* trake. Svi poslužitelji i mrežna oprema na naponsku mrežu su spojeni preko uređaja za besprekidno napajanje koji, u trenutku prekida naponske mreže, prebacuju na pričuveno napajanje i pokreću procedure za automatsku pohranu podataka prije sigurnog gašenja opreme.

Zaštita službenih i korisničkih podataka od „upada“ izvan lokalne mreže postiže se korištenjem proxy servera i sigurnosnog uređaja (*routera*) koji prati ulazni i izlazni promet, te štiti cjelokupnu računalnu mrežu svojim sigurnosnim servisima: anti-virusna i anti-spam zaštita, vatrozid, kontrola aplikacija, filtriranje mrežnih i internetskih stranica. Zaštita podataka koji se prenose putem elektronske pošte postignuta je korištenjem enkripcijskih protokola i sigurnih mail servera.

Kao glavni cilj, tijekom 2014. godine planira se, u suradnji s nadležnim tijelima, obaviti ocjenu provedivosti i samo ustrojavanje određenih registara za razmjenu klasificiranih podataka s drugim državama i međunarodnim organizacijama, u skladu s člankom 35. i 36. Uredbe o mjerama informacijske sigurnosti. Također, u 2014. godini planira se, u ovisnosti o implementaciji statusa registra, nabava uređaja za enkripciju koji će, zajedno s vlastitim poslužiteljem elektronske pošte, podići razinu informacijske sigurnosti na još višu razinu.

4.17 Suradnja s domaćim i inozemnim nadležnim tijelima

I tijekom 2014. godine, Agencija će nastaviti unaprijedivati suradnju s tijelima državne uprave, prije svega s resornim Ministarstvom i Agencijom za istraživanje nesreća u zračnom, pomorskom i željezničkom prometu, a koja su uz Agenciju, nadležna tijela za civilno zrakoplovstvo u Republici Hrvatskoj, sukladno odredbama Zakona. Agencija će u 2014. godini nastaviti provoditi vrlo dobru suradnju s Ministarstvom obrane, implementiranjem Sporazuma o suradnji kojim su uređena pitanja od zajedničkog interesa, prije svega nadzor nad vojnim objektima i vojnom opremom u dijelu u kojem se koriste za civilni zračni promet, kao i ostala pitanja u svezi sigurnosti i zaštite zračnog prometa. Isto tako, Agencija će surađivati s Državnom upravom za zaštitu i spašavanje po pitanju dostave podataka o događajima povezanim sa sigurnošću, nesrećama, ozbiljnim nezgodama i nezgodama zrakoplova, kao i o drugim pitanjima od zajedničkog interesa.

Nadalje, predstavnici Agencije će aktivno sudjelovati na redovitim sastancima i aktivnostima, prije svega, europskih te drugih međunarodnih organizacija i institucija s područja zračnog prometa, u radu njihovih stručnih tijela i radnih grupa te će ostvarivati suradnju s inozemnim nadležnim tijelima za civilni zračni promet, sukladno odredbama Zakona. Suradnja s Europskom agencijom za sigurnost zračnog prometa – EASA, nadležnim tijelima Europske komisije, Europskom organizacijom za sigurnost zračne plovidbe – EUROCONTROL te Europskom konferencijom civilnog zrakoplovstva od posebnog je interesa za obavljanje poslova iz nadležnosti Agencije. Ulaskom u Europsku uniju, Agencija je obavezna aktivno sudjelovati u radu mnogobrojnih tijela i radnih grupa iz područja civilnog zračnog prometa, sada u ulozi predstavnika punopravne članice Europske unije.

Težište i značajan dio sredstava Agencije je predviđen u svrhu prisustvovanja radnim sastancima u EASA-i koji su se pokazali dobrim mjestom za prikupljanje informacija u vezi s rješavanjem tekućih problema, a isto tako su se pokazali neophodnima u smislu bolje pripreme za implementaciju propisa i kvalitetniju pripremu za standardizacijske posjete EASA-e. Naime, slijedom proširenja djelokruga EASA-e s postojećega okvira inicijalne i kontinuirane plovidbenosti na letačke operacije, licenciranje osoblja, zdravstvenu sposobnost, operatore simulatora - FSTD-a, aerodrome i ATM područje, za očekivati je u narednom razdoblju povećan broj standardizacijskih inspekcija EASA-e u Agenciji, uzimajući u obzir pravilo da se svako područje nadzire najmanje jedan put u razdoblju od 24 mjeseca, a određeni broj područja je multi odjelski i multi-sektorski.

Croatian Civil Aviation Agency

HRVATSKA AGENCIJA ZA CIVILNO ZRAKOPLOVSTVO GODIŠNJI PROGRAM RADA ZA 2014. GODINU

U 2014. godini, slijedom pojačanih aktivnosti na uspostavi Funkcionalnog bloka zračnog prostora Središnje Europe (FAB CE), značajni resursi Agencije bit će usmjereni na sudjelovanje u radu tijela i radnih grupa FAB CE, kao i na suradnju s nacionalnim nadzornim tijelima država članica FAB CE.

Obzirom na navedeno, Agencija je izradila Plan sudjelovanja u radu međunarodnih organizacija i institucija u 2014. godini koji se nalazi u Prilogu 5. ovog Programa rada.

4.18 Provedba organizacijskog preustroja

Od početnog unutarnjeg ustrojstva Agencije koje je ustanovljeno osnivanjem Agencije, proveden je značajan organizacijski preustroj Agencije u 2010. godini. Postojeće unutarnje ustrojstvo Agencije uređeno je Pravilnikom o unutarnjem ustrojstvu kojim su utvđeni nazivi unutarnjih ustrojstvenih jedinica i njihov djelokrug, poslovi i zadaće koje se u njima obavljaju, potrebna radna mjesta za obavljanje poslova iz nadležnosti Agencije, raspored radnih mjesta u unutarnjim ustrojstvenim jedinicama, te način upravljanja, kao i druga pitanja od značaja za rad Agencije. Sastavni dio Pravilnika čine Organizacijska karta, Katalog radnih mjesta, Sistematizacija radnih mjesta i Opis poslova i zadaća radnih mjesta s potrebnim uvjetima za njihovo obavljanje. Obzirom na ukazane potrebe koje su proistekle iz novih zakonskih odredbi, nalaza međunarodnih organizacija i institucija te kvalitetnijeg obavljanja poslova iz nadležnosti Agencije, izvršene su tri izmjene i dopune Pravilnika.

Civilno zrakoplovstvo je područje ljudske djelatnosti koje se neprestano mijenja sukladno brzom tehničko-tehnološkom razvoju. Obzirom na to, regulatorni okvir civilnog zrakoplovstva nameće nadležnim tijelima za civilno zrakoplovstvo nove zahtjeve kojima se povećavaju nadležnosti i obim poslova. Trenutno, u Europskoj uniji odvija se proces reorganizacije/reforme nadležnih tijela za civilno zrakoplovstvo, prije svega Europske agencije za sigurnost zračnog prometa – EASA i Europske organizacije za sigurnost zračne plovidbe – EUROCONTROL, koji se na odgovarajući način reflektira i na nacionalna nadležna tijela za civilno zrakoplovstvo.

U skladu s navedenim, a uzimajući u obzir i dosadašnje iskustvo i organizaciju rada Agencije, pojavila se potreba redefiniranja postojećeg unutarnjeg ustrojstva. U postojećem organizacijskom ustroju postoji određeni nesrazmjer u smislu veličine pojedinih unutarnjih organizacijskih jedinica i broja rukovodećeg osoblja u odnosu na broj radnika. Nadalje, u nekim područjima djelatnosti Agencije, unutarnji ustroj usložnjava procese pri obavljanju poslova koji zahtijevaju više sektorsku/odjelsku suradnju. Isto tako, novi europski regulatorni okvir iziskuje i nameće potrebu fleksibilnije organizacijske strukture prilagođene novim zahtjevima (*authority requirements*).

Obzirom na navedeno, Agencija planira u 2014. godini provesti određene organizacijske promjene, odnosno organizacijski preustroj koji će biti primjeren efikasnom obavljanju poslova iz nadležnosti Agencije za naredno razdoblje. Predviđeni organizacijski preustroj je povezan i s drugim aktivnostima/projektima koje Agencija planira provoditi u 2014. godini. Projekt implementacije upravljanja procesima i Projekt EMPIC u uskoj su vezi s provedbom organizacijskog preustroja.

Jednako tako, u okviru kontinuirane komunikacije sa zrakoplovnom industrijom/zrakoplovnim subjektima predviđeno je jačanje edukativne funkcije Agencije, a što će zahtijevati i određeno organizacijsko uređenje. Uzevši u obzir da postoji iznimno velika potreba za edukacijom zrakoplovnog osoblja u Republici Hrvatskoj, naročito u dijelu poznavanja i primjene zrakoplovnih propisa kao i općih zrakoplovnih znanja, te da u Republici Hrvatskoj ne postoji adekvatna obrazovna ustanova koja bi provodila takve edukacije, Agencija planira ustrojiti unutarnju ustrojstvenu jedinicu (Edukacijsko informativni centar), u sklopu koje bi integrirala i postojeću funkciju školovanja vlastitih kadrova. Osnovne zadaće nove ustrojstvene jedinice bi bile:

- organizacija i provedba besplatnih stručnih tečajeva za zrakoplovnu industriju/zrakoplovne subjekte kojima bi bio cilj upoznavanje s određenim specifičnim propisima, te načinima primjene propisa,

Croatian Civil Aviation Agency

HRVATSKA AGENCIJA ZA CIVILNO ZRAKOPLOVSTVO
GODIŠNJI PROGRAM RADA ZA 2014. GODINU

- izdavanje informativnih i edukativnih publikacija za industriju (objava u digitalnom obliku na web stranici Agencije, kao i izdavanje tiskanih izdanja),
- organizacija informativnih školovanja za građanstvo u cilju širenja zrakoplovne kulture i općih znanja, suradnja sa školskim institucijama,
- organizacija i provedba školovanja za potrebe stručnog osoblja Agencije,
- kandidiranje Agencije na europskim natječajima za pružanje stručne pomoći u sklopu IPA i sličnih programa pomoći zemljama u regiji i šire, kao i vođenje i koordiniranje takvih projekata.

Provedba organizacijskog preustroja provest će se u skladu s odredbama Zakona i Statuta Agencije donošenjem novog Pravilnika o unutarnjem ustrojstvu, a po potrebi i izmjenama i dopunama ostalih internih pravilnika Agencije.

5. RESURSI POTREBNI ZA OSTVARENJE PLANIRANIH CILJEVA

5.1 Ljudski resursi

Sukladno odredbama članka 5. stavka 16. Zakona, Agencija je obvezna zaposliti i održavati dovoljan broj stručnog osoblja, u cilju osiguranja obavljanja svih poslova koji proizilaze iz nadležnosti Agencije utvrđenih Zakonom.

Tijekom 2014. godine, Agencija planira zaposliti dva nova radnika na radna mjesta kako je prikazano u Planu zapošljavanja u 2014. godini.

Plan zapošljavanja u 2014. godini			
Sektor	Odjel / Ured	Naziv radnog mjesta	Mjesec
Sektor letačkih operacija, plovidbenosti, školstva i licenciranja i generalne avijacije	Odjel plovidbenosti zrakoplova	Inspektor - TECH	1.
Sektor zajedničkih poslova	Odjel financija i računovodstva	Specijalist za financijski nadzor operatora	1.

Realizacijom Plana zapošljavanja u 2014. godini, Agencija bi, uz realizaciju zapošljavanja predviđenog Planom zapošljavanja u 2013. godini (Specijalist zrakoplovne medicine i Specijalist za zrakoplovno pravo) i zapošljavanja na tri radna mjesta (Inspektor – OPS, Inspektor – SEC i Inspektor – AP) kojim se zamjenjuju radnici koji su tijekom 2012. i 2013. godine raskinuli radni odnos u Agenciji, ostvarila broj zaposlenih koji bi na duže razdoblje bio dostatan za obavljanje poslova iz svoje nadležnosti, kako po broju zaposlenih na pojedinim radnim mjestima, tako i po strukturi zaposlenih. Broj od 85 radnika, koji bi Agencija dosegla tijekom 2014. godine, je optimalan i realan broj zaposlenih za obavljanje poslova koji su u nadležnosti Agencije, a u odnosu na veličinu i stupanj razvoja zrakoplovne industrije u Republici Hrvatskoj.

Agencija će i tijekom 2014. godine, za obavljanje poslova za koje nema ekonomskog opravdanja imati stalno zaposlene radnike, angažirati vanjske stručne suradnike, a što je u skladu s temeljnom odrednicom strategije Agencije.

Planirani broj zaposlenih uz povoljnu starosnu i obrazovnu struktura radnika Agencije su faktori koji u potpunosti omogućavaju uspostavu Agencije kao organizacije koja je u stanju osigurati visoke standarde sigurnosti i zaštite civilnog zračnog prometa u Republici Hrvatskoj sukladno međunarodnim standardima i preporučenim praksama.

Pri planiranju optimalnog broja zaposlenih u Agenciji za naredno razdoblje, Agencija se rukovodila i realnim predviđanjem o mogućem odljevu kadrova u narednom razdoblju, i to najstručnijih kadrova Agencije. Naime, kadrovi Agencije su priznati kao visoko kvalificirani kadar, i to prema europskim i međunarodnim standardima, poželjni za obavljanje poslova u europskim tijelima i institucijama iz područja zračnog prometa, kao i u zrakoplovnoj industriji Europske unije i svijeta.

Detaljno obrazloženje Plana zapošljavanja u 2014. godini nalazi se u Prilogu 7. ovog Programa rada.

Croatian Civil Aviation Agency

5.2 Financijski resursi

Planirani financijski resursi Agencije detaljno su prikazani i obrazloženi u Financijskom planu Agencije za 2014. godinu.

5.3 Materijalni resursi

U 2014. godini, potrebe za materijalnim resursima Agencije su osigurane planiranjem dostatnih sredstava za nabavu materijalnih resursa neophodnih za redovito obavljanje djelatnosti Agencije. Tijekom 2012. i 2013. godine, putem *supply* komponente projekta IPA 2009 izvršena je isporuka sljedeće računalne opreme: serverska računala s modulom za pohranu podataka (*backup*-iranje), konzole za rad i nadzor serverskih računala, neprekidna napajanja za serverska računala, mrežna oprema, stolna računala za inspektore, prijenosna računala, mrežni printeri, audio-vizualna oprema i ostala računalna oprema. Isto tako, izvršena je isporuka računalnih programa, od čega je najvažnija stavka nabava standardnog računalnog programa za civilne zrakoplovne vlasti - EMPIC. Navedenim nabavama su na dulje razdoblje zadovoljene potrebe za nabavom materijalnih resursa velike vrijednosti koji se koriste za redovito obavljanje djelatnosti Agencije. Slijedom navedenog, Agencija će u 2014. godini nabavljati materijalne resurse manje vrijednosti.

Planom nabave za 2014. godinu osigurat će se nabava uredskog materijala i sitnog inventara, nabava uredske oprema i namještaja za novozaposlene radnike, nabava radne odjeće za novozaposlene radnike i dopuna kompleta radne odjeće, obnova četiri službena vozila putem operativnog *leasing*-a radi isteka najma te obnova licenci za postojeće računalne programe. Agencija će se, i nadalje, prema postojećim materijalnim resursima kao i pri nabavi novih materijalnih resursa odnositi s pažnjom dobrog gospodara, u cilju smanjenja troškova poslovanja Agencije, sukladno Programu mjera štednje za 2014. godinu. To se, prije svega, odnosi na korištenje mehanizma javnog natječaja i racionalnog korištenja raspoloživih materijalnih resursa.

Croatian Civil Aviation Agency

HRVATSKA AGENCIJA ZA CIVILNO ZRAKOPLOVSTVO
GODIŠNJI PROGRAM RADA ZA 2014. GODINU

6. RAZVOJNI PROJEKTI

U proteklom razdoblju, Agencija je uspješno provela nekoliko projekata važnih za rad i razvoj Agencije. Tako je Agencija, tijekom 2010. godine, putem IPA 2008 uspješno realizirala projekt pod nazivom: "Pomoć Agenciji za civilno zrakoplovstvo i ostalim nadležnim tijelima za civilno zrakoplovstvo u pripremi ICAO Universal Safety Oversight Audit Programme (ICAO - USOAP) audita". Tijekom 2012. i 2013. godine, Agencija je provodila i uspješno završila dva važna projekta za unaprjeđenje administrativnih i tehničkih kapaciteta. Europska banka za obnovu i razvoj (*European Bank for Reconstruction and Development* - EBRD) donirala je Agenciji bespovratna sredstva za konzultantske usluge koje je Agenciji pružila konzultantska tvrtka „Helios“ u svezi usklađivanja nacionalnog zakonodavstva s regulativom Jedinog europskog neba - SES II (*Single European Sky*), uspostavu Funkcionalnog bloka zračnog prostora Srednje Europe (FAB CE), sigurnosni nadzor udovoljavanja zajedničkim zahtjevima i uspostavu sheme učinkovitosti u skladu sa zahtjevima Europske inicijative. Pored toga, projekt pod nazivom: "Jačanje administrativnih i tehničkih sposobnosti u cilju omogućavanja učinkovitog provođenja aktivnosti Agencije za civilno zrakoplovstvo i poboljšanja administrativnih i tehničkih sposobnosti Agencije za istraživanje nesreća i ozbiljnih nezgoda zrakoplova" je sufinanciran bespovratnim sredstvima EU kroz Instrument za prepristupnu pomoć – IPA 2009. Projekt se sastojao od: stručne pomoći (*Twinning*) za jačanje administrativnih sposobnosti i nabave opreme (*Supply*) za poboljšanje tehničkih sposobnosti. Twinning komponenta projekta realizirana je u suradnji s twinning partnerima Austro Control GmbH – Republika Austrija (nositelj projekta) i Federal Ministry of Transport, Building and Urban Development – Savezna Republika Njemačka. Supply komponentom projekta nabavljena je računalna i druga oprema te računalni programi potrebni za rad Agencije. Navedeni projekti su u značajnoj mjeri unaprijedili rad i poslovanje, te podigli kvalitetu obavljanja poslova iz nadležnosti Agencije.

Agencija u 2014. godini planira nastaviti s razvojem i unaprjeđenjem svoje djelatnosti provedbom novih razvojnih projekata. Prvi projekt je Projekt EMPIC kojim se planira uvesti u operativnu uporabu standardni *software* za civilne zrakoplovne vlasti koji će značajno unaprijediti poslovne procese Agencije. Nadalje, Agencija je kroz godišnje programe rada za 2012. i 2013. godinu planirala dva velika razvojna projekta koje je predlagala Vladi Republike Hrvatske na davanje suglasnosti. Prvi razvojni projekt je Projekt za nabavu aviona (Special Mission Aircraft) koji bi služio za nadzor/letnu inspekciju radionavigacijskih sustava/uređaja iz zraka i ostale namjene predviđene Projektom. Drugi razvojni projekt koji Agencija planira je Projekt za nabavu poslovnog prostora koji podrazumijeva stjecanje vlastitog poslovnog prostora koji bi omogućio daljnji razvoj djelatnosti Agencije uz racionalnije korištenje resursa za tu namjenu. Obzirom na određene okolnosti koje su imale uticaja na donošenje odluke za početak provedbe navedenih projekata i potrebe preispitivanja istih u kontekstu budućeg institucionalnog položaja Agencije, projekti su stavljeni na čekanje. Krajem 2013. godine, nakon pažljivog razmatranja svih aspekata od uticaja na daljnji razvoj djelatnosti Agencije i uz suglasnost resornog ministra, stekli su se uvjeti za ponovno pokretanje navedenih projekata u 2014. godini.

6.1 Projekt EMPIC

U 2014. godini, Agencija će provoditi kompleksan razvojni projekt uvođenja novog *software*-a koji je od velikog značaja za unaprjeđenje poslovnih procesa. Trenutno, u Agenciji postoji niz baza podataka (snimanjem stanja na serverima u 2013. godini Agencija aktivno radi na 24 baze podataka) koje se protežu kroz sve sektore (te kroz odjele unutar sektora). Baze podataka u današnje moderno računalno vrijeme ne služe samo kao izvor informacija, nego iste te baze podataka služe kao centralno mjesto pohrane svih podataka s kojima Agencija radi na dnevnoj bazi. Kako bi se izbjegla personalizacija i de-centralizacija baza, Agencija je 2009. godine putem IPA programa, prijavila projekt pod nazivom "Jačanje administrativnih i tehničkih kapaciteta s ciljem osiguranja

Croatian Civil Aviation Agency

HRVATSKA AGENCIJA ZA CIVILNO ZRAKOPLOVSTVO GODIŠNJI PROGRAM RADA ZA 2014. GODINU

učinkovitog obavljanja aktivnosti Agencije za civilno zrakoplovstvo (ACZ)". Projekt je 2009. godine prihvaćen od strane Delegacije Europske unije te se pristupilo njegovoj realizaciji. Jedna od komponenti projekta je bila i nabava standardnog *software*-a za civilne zrakoplovne vlasti u vrijednosti od 244.400,00 EUR, te je do realizacije istog došlo 2013. godine. Od ukupne vrijednosti projekta 75% troškova (183.300,00 EUR) plaćeno je od strane EU-a, dok je ostatak od 25% (61.100,00 EUR) plaćen strane Agencije. Dana 02. svibnja 2013. godine Središnja agencija za financiranje i ugovaranje (SAFU) i EMPIC GmbH potpisali su ugovor o isporuci EMPIC-EAP *software*-a Agenciji.

Glavni cilj ovog projekta je osigurati Agenciji *software* koji najbolje odgovara njenom radu i poslovnim procesima. Uz to, prijenos podataka mora biti siguran što ovaj *software* omogućava upotrebom sigurnosnih protokola u komunikaciji sa serverom (https protokol).

EMPIC-EAP je *software* razvijen od strane njemačke firme EMPIC GmbH i predstavlja standardno *software*-sko rješenje koje pomaže civilnim zrakoplovnim vlastima u provođenju regulative od strane ICAO-a, EU-a i EASA-e. Ovaj *software* koristi velik broj zrakoplovnih vlasti što pruža niz referenci i omogućava razmjenu iskustava u korištenju s predstavnicima ostalih zrakoplovnih vlasti.

EMPIC-EAP kao standardni *software* za vođenje poslova koriste, između ostalih, Austro Control GmbH, Austria, FOCA, Switzerland, SAF, Sweden, CAA, Slovenia, DGAC, France, kao i mnogobrojne druge zrakoplovne vlasti.

EMPIC-EAP je vrlo kompleksan *software* i zamijenit će niz postojećih baza podataka koje se koriste za operativni rad unutar Agencije. Ovaj *software* je integrirana, ali i otvorena baza, podataka za upravljanje dozvolama, certifikatima, edukacijama osoblja i sl. Da bi se naglasila kompleksnost ovog *software*-a potrebno je navesti da je za njegovu izradu utrošeno oko 2.330 čovjek mjeseci. Uz to, EMPIC GmbH u sklopu ugovora o održavanju konstantno dostavlja poboljšanja na *software*-u.

Nakon potpisivanja ugovora započete su pripreme za instalaciju EMPIC sustava, postavljanje servera, instalacija EMPIC-a na klijentska računala i početak testne faze.

U cilju realizacije postavljenih ciljeva, definiran je projekt kojim bi se upotreba EMPIC *software*-a implementirala u fazama tijekom naredne dvije godine. Ovakvim faznim pristupom, osigurava se kvalitetno i postupno implementiranje EMPIC *software*-a koji će u konačnici rezultirati potpuno dokumentiranim i funkcionalnim upravljanjem bazama podataka i poslovnim procesima Agencije, te nužnim promjenama u pristupu poslu od strane zaposlenika i rukovodstva Agencije.

Dana 11. studenog 2013. godine izvršena je On-the-spot kontrola od strane Središnje agencije za financiranje i ugovaranje (SAFU). Za potrebe kontrole bilo je potrebno provjeriti svaku točku ugovora kako bi se utvrdilo da je *software* isporučen u potpunosti i sukladno s ugovorom. Dana 15. studenog 2013. godine SAFU je izdala dokument „*Provisional Acceptance Certificate for lot 4*“ kojim se potvrđuje da je firma EMPIC GmbH u zadanim rokovima u potpunosti isporučila *software* kako je i definirano Ugovorom.

Implementacija EMPIC-EAP *software*-a uključuje implementaciju sljedeća 4 modula:

- EMPIC-EAP - Central Modules
- EMPIC-EAP - Personnel Licensing
- EMPIC-EAP – Organization Approval and Surveillance
- EMPIC-EAP – Technical areas

Projekt se provodi u fazama:

Faza 1 – Koncept

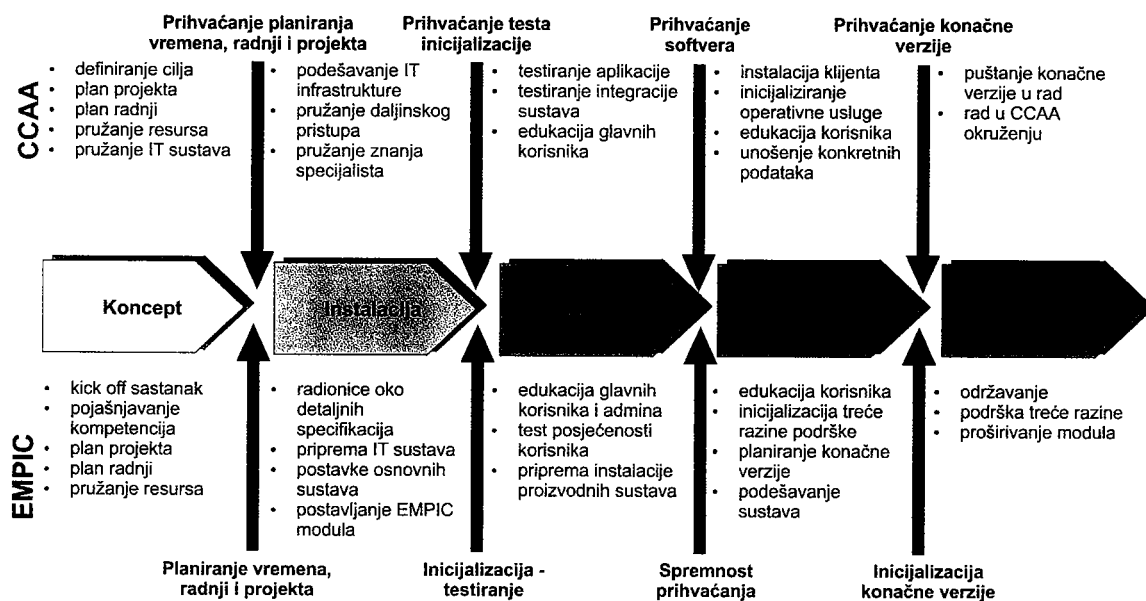
Faza 2 – Instalacija

Faza 3 – Testiranje

Faza 4 – Pristup korisničkim alatima

Faza 5 – Operacionalizacija,

Na projektu radi projektni tim, pri čemu s timom intenzivno surađuju svi sektori Agencije. U pojedinim fazama projekta nužno je ostvariti dobru suradnju sa stručnjacima EMPIC GmbH.

Slika 1. Projekt EMPIC kroz faze

Projekt implementacije EMPIC FCL/Medical modula je izrađen i odobren i potpisan od strane direktora dana 14. studenog 2013. godine.

Plan je postupno uvoditi modul po modul i na taj način postići da EMPIC-EAP *software* postane središnja baza podataka za rad na razini Agencije.

Za prvi korak implementacije EMPIC-EAP *software*-a odabrana je implementacija modula pod nazivom EMPIC-EAP- Personnel licensing. Za potrebe implementacije ovog koraka definirat će se sve aktivnosti u svrhu implementacije navedenog modula sve do puštanja u operativni rad, kroz *Test, Acceptance i Production* fazu.

Osnovna ideja projekta je uključivanje djelokruga rada Odjela školstva i licenciranja u EMPIC-EAP *software* čime će se pridonijeti ostvarenju krajnjeg cilja - kreiranju jedinstvene i zajedničke baze podataka za cijelu Agenciju i njen operativni rad.

Isto tako, uključivanjem u EMPIC-EAP *software*-a, prestat će se koristiti postojeće baze podataka za Part-FCL dozvole pilota zrakoplova, Part-66 dozvole za održavanje zrakoplova i dozvole kontrolora zračnog prometa koje Odjel školstva i licenciranja trenutno koristi. Očekivani rezultati projekta:

Aktivnost	Opis rezultata	Početak aktivnosti	Krajnja okončanje
Faza 1 - Koncept			
1.1. Izrada plana implementacije	Izrada, usvajanje i odobrenje projekta - Plan implementacije (<i>roadmap</i>) Licensing / Medical modula u EMPIC-EAP softver	04.10.2013.	31.12.2013.

Faza 2 – Implementacija <i>Licensing/Medical</i> modula (EMPIC-EAP) u EMPIC sustav			
G2.1	Implementiran i funkcionalan podmodul <i>Licensing</i> – Part 66 dozvole održavanja zrakoplova	01.01.2014.	31.10.2014.
G2.2	Implementiran i funkcionalan podmodul <i>Licensing</i> – ATC dozvole kontrolora zračnog prometa i kontrolora zračnog prometa - student	01.01.2014.	31.10.2014.
G2.3	Implementiran i funkcionalan podmodul <i>Licensing</i> – Part FCL dozvole pilota zrakoplova	01.02.2014.	15.02.2015.
G2.4	Implementiran i funkcionalan modul <i>Medical</i>	01.01.2014.	31.11.2014.
G2.5	Implementiran i funkcionalan <i>Licensing/ Medical</i> modul (<i>interface</i>)	Po završetku G2.3 i G2.4	
Faza 3 – Operativno korištenje u produkciji			
G3.1	Operativno korištenje <i>Licensing / Medical</i> modula u EMPIC-EAP softveru (prijelaz iz <i>Acceptance</i> u <i>Production</i> okruženje)	31.10.2014.	15.02.2015.
G3.2	Prestanak korištenja postojećih baza podataka za Part-FCL dozvole pilota zrakoplova, Part-66 dozvole za održavanje zrakoplova i dozvole kontrolora zračnog prometa	Po završetku G2.1, G2.2, G2.3, G2.4, G2.5, a najkasnije do 15.02.2015.	

Prednosti implementacije projekta:

- Centralno mjesto za licenciranje osoblja i certifikaciju zdravstvene sposobnosti osoblja;
- Prestanak korištenja velikog broja baza podataka;
- Spajaju se korisnički podaci sa podacima koji su potrebni za administriranje i izdavanje dozvola;
- Trenutna mogućnost izrade statističkih izvještaja po svim kategorijama;
- *Medical* modul omogućiti će „paperless“ sustav upravljanja medicinskom dokumentacijom;
- Ogromne mogućnosti korištenja EMPIC-EAP *software*-a;
- Kontinuirana nadogradnja *software*-a, vrlo korisno i produktivno okupljanje članova na *EMPIC User* sastancima;
- Kvalitetna korisnička podrška.

6.2 Projekt za nabavu aviona (*Special Mission Aircraft*)

U cilju daljnjeg razvoja svoje djelatnosti, Agencija je identificirala projektnu ideju i izradila projekt od velikog značaja za povećanje sigurnosti zračnog prometa u Republici Hrvatskoj. Projekt podrazumijeva nabavu aviona (*Special Mission Aircraft*) opremljenog pratećim sustavom za nadzor/letnu inspekciju radionavigacijskih sustava/uređaja iz zraka (*Flight Inspection System - FIS*), provjeru/validaciju letnih procedura (*Flight Procedure Validation*) na aerodromima u Republici Hrvatskoj, kontrolu i nadzor RF spektra - otkrivanje/lociranje smetnji na zrakoplovnim frekvencijama, te za potragu/lociranje (*Search and Rescue – SAR*) u slučajevima nesreće zrakoplova – primarna namjena, a imao bi i odgovarajuće transportne kapacitete za hitni medicinski zračni prijevoz (pacijenata i organa za transplantaciju), kao i za potrebe zračnog prijevoza VIP osoba i posebnih pošiljki - sekundarna namjena.

Projektom je predviđeno i sudjelovanje drugih državnih tijela/institucija/organizacija čije potrebe su srodne generalnoj namjeni, odnosno ideji projekta. Agencija je prethodno, tijekom izrade projektne ideje i rada na

projektu planiranom za realizaciju putem IPA programa, uspostavila suradnju s potencijalnim drugim korisnicima projekta i, kao rezultat cijelog procesa, zaprimila suglasnosti za sudjelovanje u projektu od: zračnih luka u Republici Hrvatskoj (Hrvatske udruge zračnih luka - u daljnjem tekstu: HUZL), Hrvatske agencije za poštu i elektroničke komunikacije (u daljnjem tekstu: HAKOM), Državne uprave za zaštitu i spašavanje (u daljnjem tekstu: DUZS), Ministarstva zdravstva i socijalne skrbi (u daljnjem tekstu: MZ ili Ministarstvo zdravlja) – za potrebe Eurotransplant-a, te Hrvatskog zavoda za hitnu medicinu (u daljnjem tekstu: HZHM). Isto tako, Agencija je pristupila i Direkciji za korištenje službenih zrakoplova Vlade Republike Hrvatske, koja je iskazala načelan interes za projekt, kao korisnik i mogući operator aviona. Agencija očekuje kako će i Hrvatska kontrola zračne plovidbe d.o.o. (u daljnjem tekstu: HKZP), kao pružatelj usluga u zračnoj plovidbi, iskazati svoj interes za realizaciju projekta.

Agencija smatra da je ovaj projekt od interesa za Republiku Hrvatsku, jer u nekoliko segmenata doprinosi izgradnji/povećanju sposobnosti/kapaciteta nadležnih institucija za obavljanje poslova definiranih u međunarodnim ugovorima i sporazumima kojih je Republika Hrvatska potpisnica, a koje im trenutno nisu na raspolaganju. Projekt za nabavu aviona je u funkciji razvoja djelatnosti Agencije, u skladu sa Zakonom o zračnom prometu i Statutom Agencije.

1. Obrazloženje potrebe za pokretanjem projekta

Republika Hrvatska je stranka Konvencije o međunarodnom civilnom zrakoplovstvu, odnosno članica Organizacije međunarodnog civilnog zrakoplovstva (ICAO) koja je osnovana istom Konvencijom u svrhu razvijanja i uspostave međunarodnih standarda civilnog zrakoplovstva, načela, tehnologije te poticanja i razvoja međunarodnoga zračnog prometa. Aneksom 10 Konvencije propisano je da se, periodično, mora provoditi umjeravanje radionavigacijskih sustava/uređaja sa zemlje i iz zraka.

Nadalje, Republika Hrvatska kao potpisnica ICAO Konvencije obvezna je poštivati rezoluciju Skupštine 36-23 i 37-11 koja zahtjeva da država objavi plan implementacije PBN-a (PBN implementation plan), te uvede RNAV i RNP operacije (gdje je potrebno) za en-route i terminalne zone, te implementaciju APV (Baro-VNAV i/ili augment GNSS), uključujući LNAV only minima, za sve piste s instrumentalnim prilazom kao primarnu proceduru ili kao back-up ILS prilazu do 2016. godine, i to prema sljedećim koracima:

- 30% zračnih luka s instrumentalnim prilazom do 2010. godine.;
- 70% zračnih luka s instrumentalnim prilazom do 2014. godine;
- 100% zračnih luka s instrumentalnim prilazom do 2016. godine.

Kako bi Agencija, sukladno ICAO zahtjevima i preporučenoj praksi, odobrila proceduru (postupak instrumentalnog odilaženja i prilaženja potrebno je prethodno izvršiti provjeru te procedure zrakoplovom iz zraka. Navedenim postupkom (provjera iz zraka) provjerava se letnost procedure i kvaliteta prijema signala radionavigacijskih sredstava.

Zrakoplov koji bi udovoljavao zahtjevima za provjeru iz zraka gore navedenih, kako konvencionalnih tako i novih navigacijskih specifikacija mora biti opremljen u skladu s dodatkom 2. ICAO Doc 8071, Manual on Testing of Radio Navigation Aids, Vol. I i II.

Stvar je politike svake države na koji način će osigurati provođenje navedenog standarda. Načelno, postoje dva modela koji se primjenjuju u praksi. Tradicionalni je način da se „državnim“ avionom (koji je u operativnoj uporabi nadležnog tijela za sigurnost zračnog prometa ili pružatelja usluga u zračnoj plovidbi) provodi umjeravanje/letna inspekcija radionavigacijskih sustava/uređaja iz zraka. Tržišni način podrazumijeva specijalizirane tvrtke, koje pružaju uslugu umjeravanja radionavigacijskih sustava/uređaja iz zraka na komercijalnom principu, a moraju biti odobrene od strane tijela koja provode nadzor sigurnosti zračnog prometa države u kojoj operiraju.

U svakom slučaju, odgovornost je svake države za ispravnost rada radionavigacijskih sustava/uređaja na svom teritoriju, a što je u nadležnosti tijela koja provode nadzor sigurnosti zračnog prometa. Nadležno tijelo za sigurnost civilnog zračnog prometa u Republici Hrvatskoj je Agencija. Važno je za istaknuti, kako svaka država određuje politiku kako će ispuniti međunarodne standarde u ovom području, sukladno svojim potrebama (broju navigacijskih sustava/uređaja, broju letnih procedura, geografskom položaju, intenzitetu zračnog prometa, rentabilnosti/cost effectiveness i drugim aspektima).

Cilj projekta

Poboljšati sigurnost zračnog prometa u Republici Hrvatskoj u skladu s međunarodnim ugovorima kojima je Republika Hrvatska pristupila, a naročito Konvencijom o međunarodnom civilnom zrakoplovstvu i pravnom stečevinom Europske unije, radi osiguranja provedbe nadzora sigurnosti sustava nacionalnog zračnog prostora, kao i radi pružanja sigurne, dostupne i visoko kvalitetne hitne medicinske pomoći svim hrvatskim državljanima kao i posjetiteljima.

Namjena projekta

Izgraditi tehničke i administrativne kapacitete Agencije za nadzor/letnu inspekciju radionavigacijskih sustava/uređaja iz zraka, provjeru/validaciju letnih procedura kako bi se osiguralo sigurno funkcioniranje državnih zrakoplovnih navigacijskih uređaja u Republici Hrvatskoj.

Povećati sposobnosti HAKOM-a za nadzor RF spektra uz sposobnost otkrivanja/lociranja izvora smetnji na zrakoplovnim i drugim frekvencijama.

Povećati sposobnosti DUZS za traganje i pronalaženje zrakoplova/plovila u nevolji kako bi se pružila pomoć službama potrage i spašavanja u spasilačkim operacijama.

Povećati kvalitetu hitne medicinske pomoći i cjelokupne zdravstvene skrbi, u smislu boljih standarda zdravstvene skrbi vezano uz djelotvornost i učinkovitost, na cijelom teritoriju Republike Hrvatske.

2. Trenutna situacija po pitanju načina na koji se provodi umjeravanje/letna inspekcija radionavigacijskih sustava/uređaja iz zraka

U Republici Hrvatskoj ne postoje državne sposobnosti za umjeravanje/letnu inspekciju radionavigacijskih sustava/uređaja iz zraka. Trenutno, tu državnu obvezu provodi HKZP, kao pružatelj usluga u zračnoj plovidbi. Tu obvezu je HKZP-u propisala Agencija, izdavanjem Sigurnosne direktive (ASO-2010-002 – Provođenje umjeravanja sa zemlje i iz zraka radionavigacijskih sustava/uređaja u Republici Hrvatskoj), obzirom da to područje nije bilo na odgovarajući način regulirano sukladno međunarodnim standardima. HKZP je trgovačko društvo u 100%-nom vlasništvu Republike Hrvatske koje, zbog neimanja vlastitih sustava/uređaja i ovlaštenog osoblja za provođenje umjeravanja (kalibraže) radionavigacijskih uređaja, plaća istu uslugu po komercijalnoj cijeni inozemnom dobavljaču. Realizacijom projekta bi se dobile „državne“ sposobnosti za umjeravanje radionavigacijskih sustava/uređaja iz zraka, a unaprijedila bi se i kvaliteta nadzora i sigurnost zračnog prometa u Republici Hrvatskoj.

Dodatne namjene koje su predložene projektom za ostale korisnike projekta, isto tako, doprinose povećanju sigurnosti zračnog prometa, uz medicinsku namjenu koja spašava ljudske živote. Realizacija projekta bi doprinijela usvajanju novih sposobnosti, znanja i tehnologija koje nadležna tijela u Republici Hrvatskoj trenutno nemaju. Isto tako, realizacija projekta bi imala pozitivan učinak na fleksibilnost, sposobnost i dostupnost potrebnih resursa za navedene namjene, a u cilju osiguranja sigurnog odvijanja zračnog prometa i povećanja kvalitete medicinske skrbi u Republici Hrvatskoj.

3. Pokretanje preoblikovanog projekta

Obzirom da projekt nije bilo moguće realizirati putem IPA programa, Agencija je pristupila analizi i razradi projektne ideje originalno zamišljenog projekta IPA 2011/IPA 2012, a kako bi iznašla alternativni način za ponovo pokretanje projekta. Originalno zamišljeni projekt IPA 2011/IPA 2012 razdvojen je na dva projekta: zasebni Projekt za nabavu aviona i zasebni Projekt za nabavu sustava za umjeravanje/letnu inspekciju radionavigacijskih sustava/uređaja iz zraka (Flight Inspection System – FIS). Projektom za nabavu aviona je predviđeno da bi Agencija vlastitim financiranjem izvršila nabavu aviona koji bi u potpunosti udovoljavao zahtjevima za ugradnju navedenog sustava. Drugi dio projekta, Projekt za nabavu sustava za umjeravanje/letnu inspekciju radionavigacijskih sustava/uređaja iz zraka (Flight Inspection System – FIS) uslijedio bi nakon dodatnog istraživanja mogućih izvora financiranja, kao i mogućnosti financijskog doprinosa drugih korisnika, prije svega HKZP-a i HAKOM-a.

Agencije je, tijekom rada na prethodnom projektu IPA 2011/IPA 2012, istraživala tržište i prikupila ponude od strane proizvođača aviona i sustava za umjeravanje/letnu inspekciju radionavigacijskih sustava/uređaja iz zraka (Flight Inspection System – FIS), temeljem tehničkih zahtjeva koje je Agencija izradila i specificirala u Zahtjevu za dostavu ponuda - Request for ROM Quotation for collecting of ROM proposals for the provision of a Flight Inspection Aircraft (FIA) equipped with an Automatic Flight Inspection System (AFIS). Temeljem dostavljenih ponuda, Agencija je ustanovila da je prosječna cijena novog aviona - iznos od približno 5.000.000 EUR, a za sustav za umjeravanje/letnu inspekciju radionavigacijskih sustava/uređaja iz zraka (Flight Inspection System – FIS) - iznos od približno 3.500.000 EUR. Obzirom na visoku cijenu novog aviona, Agencija razmatra mogućnost nabave rabljenog aviona čime bi se značajno smanjili troškovi cijelog projekta.

Agencija smatra da je ovaj projekt od interesa za Republiku Hrvatsku, jer u nekoliko segmenata doprinosi izgradnji/povećanju sposobnosti/kapaciteta nadležnih institucija za obavljanje poslova definiranih u međunarodnim ugovorima i sporazumima kojih je Republika Hrvatska potpisnica.

Do same realizacije projekta bit će potrebno riješiti određena regulatorna, organizacijska, operativna i financijska pitanja. U tom smislu, Agencija će surađivati s ostalim korisnicima projekta. Predložena projektna ideja je samo prvi korak na dugom putu realizacije projekta. Financijski aspekt predloženog projekta bi trebao biti na korist svih korisnika, obzirom da se zasniva na nekomercijalnom principu.

Po prethodnom pozitivnom mišljenju Vlade Republike Hrvatske, odnosno Ministarstva, vezano uz projekt nabave aviona, Agencija će, tijekom 2014. godine, izraditi novu Predinvesticijsku studiju kojom će detaljno biti razrađen cjelokupni projekt. Aktivnosti Agencije i ostalih korisnika će biti usmjerene na aktivno prikupljanje potpore svih relevantnih tijela državne uprave i institucija koje mogu dati doprinos uspješnoj realizaciji projekta, a prije svega resornog Ministarstva, te ostalih resornih ministarstava za područja rada ostalih korisnika.

6.3 Projekt za nabavu poslovnog prostora

Projekt za nabavu poslovnog prostora predstavlja drugi veliki razvojni projekt koji Agencija dugoročno planira u cilju svog daljnjeg razvoja. Agencija, trenutno, svoje potrebe za poslovnim prostorom zadovoljava najmom istog po komercijalnim uvjetima. Poslovni prostor Agencije u poslovnom centru „Almeria“ je zadovoljavajuće kvalitete za postojeći broj zaposlenika, uz ograničenu mogućnost daljnjeg zakupa zbog zauzetosti poslovnog prostora koji bi odgovarao Agenciji u smislu bolje funkcionalnosti i iskoristivosti. U narednom razdoblju, Agencija će širiti svoju djelatnost u području jačanja edukativne funkcije, odnosno organizacije školovanja i osposobljavanja domaćih i inozemnih zrakoplovnih subjekata u cilju osiguranja visokih standarda sigurnosti i zaštite civilnog zračnog

Croatian Civil Aviation Agency

HRVATSKA AGENCIJA ZA CIVILNO ZRAKOPLOVSTVO GODIŠNJI PROGRAM RADA ZA 2014. GODINU

prometa. Razvoj djelatnosti Agencije u navedenom području će teško biti ostvariv na zadovoljavajućoj razini u postojećem poslovnom prostoru, pa i pod uvjetom zakupa dodatnog poslovnog prostora.

Rješenje za navedene probleme je nabava vlastitog poslovnog prostora koji bi odgovarao potrebama i opsegu poslovanja Agencije. U tom cilju, Agencija razmatra mogućnost nabave odgovarajuće nekretnine u vlasništvu Republike Hrvatske, temeljem Uredbe o načinima raspolaganja nekretninama u vlasništvu Republike Hrvatske («Narodne novine» broj 127/13).

6.4 Daljnji koraci vezano uz razvojne projekte

Razvojni projekti (Projekt za nabavu aviona (Special Mission Aircraft) i Projekt za nabavu poslovnog prostora) predviđeni ovim Programom rada zahtijevaju suglasnost Vlade Republike Hrvatske. Sukladno odredbama članka 10. stavka 6. Zakona i odredbama članka 36. stavka 6. Statuta Agencija, Agencija mora za pravni posao čija je vrijednost veća od 7.500.000 kuna, zatražiti suglasnost Vlade Republike Hrvatske.

Agencija će, tijekom 2014. godine, pripremiti sve relevantne dokumente, prije svega studije izvedivosti i predinvesticijske studije i dostaviti ih Vladi Republike Hrvatske, zajedno sa zahtjevom za davanjem suglasnosti za dugoročno kreditno zaduženje radi financiranja razvojnih projekata. Sukladno odluci Vlade Republike Hrvatske, Agencija će pristupiti realizaciji predloženih razvojnih projekata. U Financijskom planu Agencije za 2014. godinu predviđena su sredstva u iznosu od 20.000.000 kuna za razvojne projekte.

Croatian Civil Aviation Agency

HRVATSKA AGENCIJA ZA CIVILNO ZRAKOPLOVSTVO
GODIŠNJI PROGRAM RADA ZA 2014. GODINU

7. ZAKLJUČAK

Početak 2014. godine označava ujedno i završetak prvog 5-godišnjeg razdoblja rada i razvoja Agencije. Agencija se uspjela utemeljiti kao kompetentno tijelo nadležno za sigurnost i zaštitu civilnog zračnog prometa, kako unutar zrakoplovne industrije u Republici Hrvatskoj, tako i u europskom i globalnom okruženju. U skladu sa svojom nadležnošću, Agencija je sastavni dio sustava civilnog zrakoplovstva Europske unije čiji glavni cilj je izgradnja i održavanje visoke razine sigurnosti civilnog zrakoplovstva u Europi. Pristupanjem Republike Hrvatske Europskoj uniji, Agencija je i formalno postala dijelom europskog sustava nadležnih tijela za civilno zrakoplovstvo. Agencija posjeduje potrebnu sposobnost za obavljanje poslova iz svoje nadležnosti u skladu s međunarodnim standardima i preporučenim praksama u području civilnog zrakoplovstva, a koji omogućavaju ispunjenje preuzetih obaveza koje proizlaze iz odredbi međunarodnih ugovora kojih je Republike Hrvatska potpisnica.

Aktivnosti Agencije u 2014. godini su usmjerene na ostvarenje ciljeva utvrđenih ovim Programom rada koji proizlaze iz obavljanja poslova iz nadležnosti Agencije, kao i aktivnosti kojima se doprinosi unaprjeđenju, odnosno razvoju djelatnosti Agencije.

I u 2014. godini, težišne aktivnosti Agencije će biti usmjerene na unaprjeđenje standarda sigurnosti i zaštite civilnog zračnog prometa u Republici Hrvatskoj. U tom smislu, značajan dio resursa Agencije će biti usmjeren na provedbu nadzora, certificiranja i licenciranja zrakoplovnih subjekata.

Otklanjanje nalaza iz prethodnih nadzora/inspekcija međunarodnih organizacija je kontinuirana aktivnost Agencije koja se provodi od početka operativnog rada Agencije, pa će tako biti nastavljeno i u 2014. godini. U okviru svojih nadležnosti i obaveza, Agencija će provoditi aktivnosti vezane uz inicijativu Europske komisije nazvanu Jedinstveno europsko nebo, uključujući proces implementacije projekata utvrđenih Lokalnim planom implementacije Jedinstvenog europskog neba (LSSIP), uspostavu Funkcionalnog bloka zračnog prostora Srednje Europe (FAB CE) i Plan mjerenja učinkovitosti.

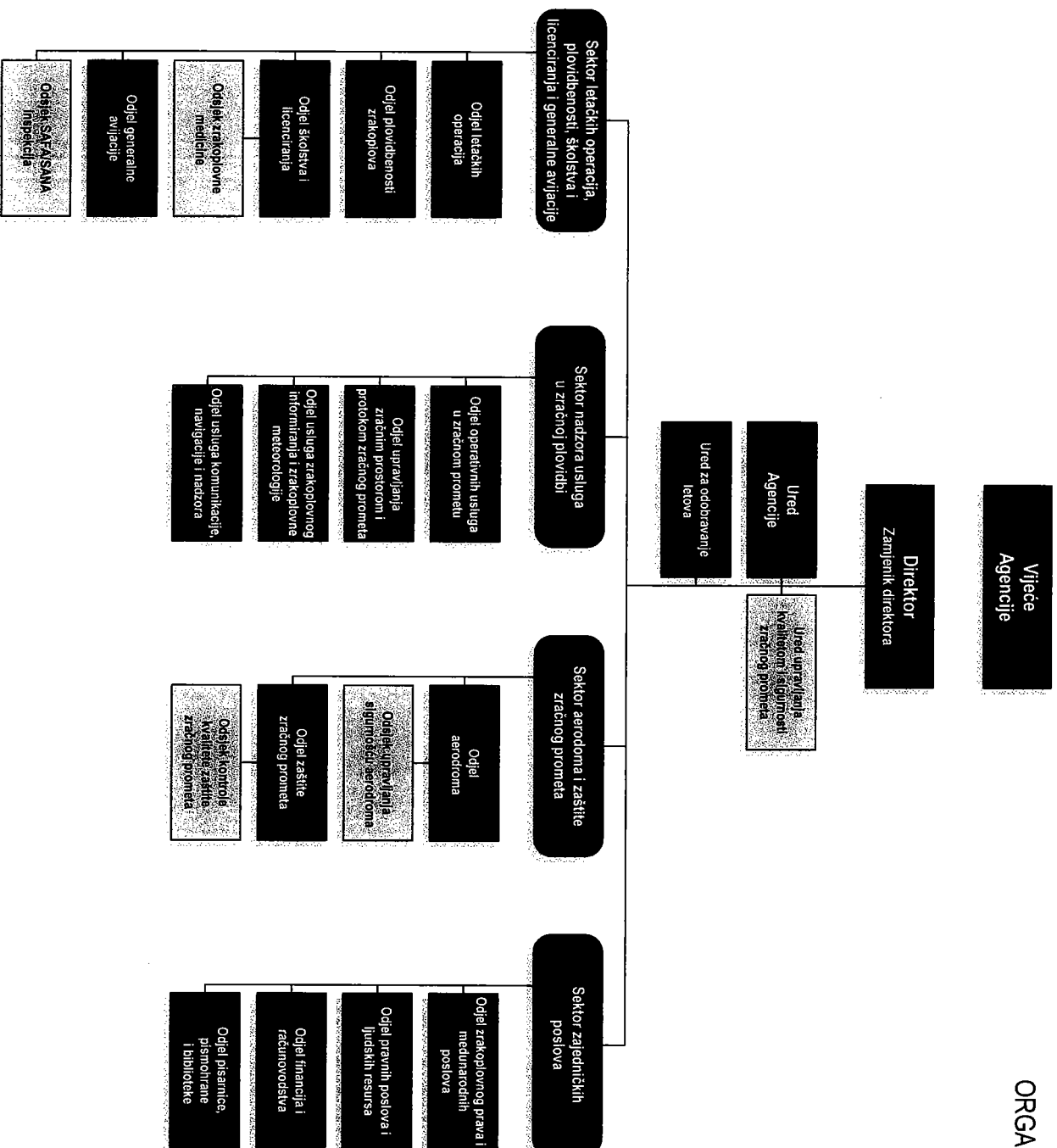
Obzirom na pristupanje Republike Hrvatske Europskoj uniji, Agencija će nastaviti rad na izradi nacrtu prijedloga podzakonskih propisa radi omogućavanja provedbe i primjene pravne stečevine EU. Školovanje i stručno usavršavanje kadrova Agencije je, i nadalje, vrlo važna aktivnost kojoj će Agencija posvetiti naročitu pažnju u 2014. godini. U 2014. godini, planirani su daljnji koraci za unaprjeđenje Sustava upravljanja kvalitetom, provedbom Projekta implementacije upravljanja procesima.

Komunikacija sa zrakoplovnom industrijom/zrakoplovnim subjektima se u 2014. godini planira unaprijediti jačanjem edukativne funkcije Agencije. S tim povezano, planirana je i provedba organizacijskog preustroja koji će biti primjeren efikasnom obavljanju poslova iz nadležnosti Agencije za naredno razdoblje. Suradnja s domaćim i inozemnim nadležnim tijelima će se i dalje nastaviti unaprjeđivati, a naročito značajno će biti sudjelovanje u radu europskih te drugih međunarodnih organizacija i institucija u području civilnog zrakoplovstva. Agencija će u 2014. godini obavljati i mnogobrojne druge redovne poslove iz propisane nadležnosti.

Agencija će u 2014. godini nastaviti s provedbom razvojnih projekata u cilju daljnjeg razvoja i unaprjeđenja svoje djelatnosti. Projekt EMPIC, Projekt nabave aviona (Special Mission Aircraft) i Projekt nabave poslovnog prostora su veliki razvojni projekti koji će se odvijati kroz višegodišnje razdoblje, a za koje su stvoreni potrebni preduvjeti za početak njihove realizacije u 2014. godini.

Ovaj Program rada postavlja temelje na kojima će se zasnivati rad i razvoj Agencije u narednom 5-godišnjem razdoblju. U potpori provedbe ovog Programa rada planirani su dostatni ljudski, financijski i materijalni resursi.

ORGANIZACIJSKA KARTA

Croatian Civil Aviation Agency

HRVATSKA AGENCIJA ZA CIVILNO ZRAKOPLOVSTVO
GODIŠNJI PROGRAM RADA ZA 2014. GODINU

Prilog 2.

Strateški ciljevi (Strategic Objectives - STO)

i

Ciljevi srednje razine (Medium Level Objectives - MLO)

Naziv cilja	Oznaka	Opis cilja
Održivost operacija	STO 01	Osigurati kontinuiranu održivost obavljanja poslova iz nadležnosti Agencije, vodeći pritom računa o potrebnim resursima.
Upravljanje ljudskim resursima	MLO 01	Osigurati potrebne ljudske resurse za obavljanje poslova iz nadležnosti Agencije. Osigurati da vještine i kompetencije zaposlenika odgovaraju zakonskim i stručnim uvjetima. Unaprijediti vještine i kvalitete rukovođenja na upravljačkoj razini.
Upravljanje financijskim resursima	MLO 02	Uspostaviti stabilan sustav osiguranja dostatnih financijskih sredstva za obavljanje i razvoj djelatnosti te održavanje likvidnosti korištenjem dostupnih financijskih instrumenata i mjera. Osigurati vođenje odgovornog financijskog poslovanja kojim se osigurava zakonito, namjensko i svrhovito korištenje financijskih sredstava.
Upravljanje materijalnim resursima	MLO 03	Iskoristiti razvojne projekte izgradnje i jačanja administrativnih i tehničkih kapaciteta za potporu aktivnostima Agencije.
Provođenje dodijeljenih ovlasti	STO 02	Omogućiti nesmetanu provedbu dodijeljenih ovlasti u skladu sa Zakonom o zračnom prometu i Statutom Agencije.
Nadzor, certificiranje i licenciranje	MLO 04	Osigurati kontinuiranu provedbu nadzora u cilju osiguranja neprestane usklađenosti sa zahtjevima za provedbu zračnog prijevoza i ostalih aktivnosti vezanih uz zračni promet. Pružiti visoku razinu usluge svim ključnim dionicima prema potrebi te u skladu sa Zakonom o zračnom prometu i svim pratećim propisima.
Ekonomska regulacija civilnog zrakoplovstva	MLO 05	Daljnji razvoj ekonomske stručnosti i procesa transparentnog odobrenja troškova u civilnom zrakoplovstvu, u skladu sa Zakonom o zračnom prometu i pratećim propisima.
Osiguranje sigurnosti i zaštite civilnog zračnog prometa	MLO 06	Razviti i održavati sustavan koncept upravljanja sigurnošću na nacionalnoj razini, uključujući potrebne organizacijske strukture, odgovornosti, politike i procedure. Promicati dijeljenje znanja i stručnosti o sigurnosti zračnog prometa jačajući razumijevanje državnih tijela i zrakoplovnog sektora o međunarodnim ciljevima i prioritetima u pogledu zrakoplovne sigurnosti te o razvojem i najboljim praksama međunarodnog zrakoplovstva. Pružiti potporu državnim tijelima nadležnima za sigurnost zračnog prometa kako bi djelovala u skladu sa Zakonom o zračnom prometu, relevantnim propisima, Nacionalnim programom sigurnosti u zračnom prometu i Nacionalnom programom zaštite civilnog zračnog prometa.

Croatian Civil Aviation Agency

HRVATSKA AGENCIJA ZA CIVILNO ZRAKOPLOVSTVO
GODIŠNJI PROGRAM RADA ZA 2014. GODINU

Prilog 2.

Naziv cilja	Oznaka	Opis cilja
Jačanje kvalitete i učinkovitosti	STO 03	Unaprijediti i održati visoku razinu kvalitete i učinkovitosti usluga u skladu s potrebama ključnih dionika.
Upravljanje kvalitetom	MLO 07	Potpuna implementacija primjenjivih ISO standarda u svrhu osiguranja izvrsnosti i kontinuiranog unaprjeđenja usluga Agencije.
Djelotvorni procesi	MLO 08	Razviti procese kojima će se unaprijediti učinkovitost djelovanja Agencije, odražavajući najbolje prakse u produktivnosti, upravljanju procesima i provedbi ciljeva.
Institucionalni položaj	STO 04	Unaprijediti institucionalni položaj Agencije na nacionalnoj i međunarodnoj razini.
Institucionalno pozicioniranje	MLO 09	Održavati jasno definirani funkcijski, organizacijski i financijski položaj/neovisnost Agencije u skladu sa Zakonom o zračnom prometu. Povećati svijest o poziciji Agencije na nacionalnoj i međunarodnoj razini.
Međunarodne aktivnosti	MLO 10	Zastupati interese Agencije u međunarodnim organizacijama i institucijama civilnog zrakoplovstva, posebice pri ICAO-u, Europskoj komisiji, EASA-i i zrakoplovnim vlastima susjednih zemalja. Pokrenuti, promicati i unaprijediti suradnju sa zrakoplovnim vlastima drugih zemalja.
Pravni okvir	STO 05	Nastaviti s izradom opseznog pravnog okvira za civilno zrakoplovstvo s ciljem osiguranja visoke razine sigurnosti i zaštite civilnog zrakoplovstva u Republici Hrvatskoj.
Usklađivanje zakonodavstva u području zrakoplovstva	MLO 11	Provesti potrebne prilagodbe i usklađivanje s pravnom stečevinom EU-a iz područja civilnog zrakoplovstva u sklopu onih djelatnosti i zadataka Agencije definiranih Zakonom o zračnom prometu. Ugodovoljiti međunarodnim obvezama koje proizlaze iz Čikaške konvencije. Ukloniti regulatorne nedostatke u onim područjima koja dosad nisu bila zakonski obrađena.
Razvoj nacionalnih standarda u zrakoplovstvu	MLO 12	Razviti i održavati sustavan i opsežan set nacionalnih propisa za ona područja zrakoplovstva koja nisu regulirana na međunarodnoj razini.

Plan školovanja
u 2014. godini

ID.	Zadaci III. aktivnosti	Dana	01/14	02/14	03/14	04/14	05/14	06/14	07/14	08/14	09/14	10/14	11/14	12/14
	SEKTOR/ODJELI		2014.											
1. Sektor letaćkih operacija, plovidbenosti, školstva i licenciranja i generalne avijacije														
1.1. Odjel letaćkih operacija														
1.1.1.	Tranzicija na EASA OPS	1	TBD											
1.1.2.	Tranzicija za EASA OPS za NCC/NCO	1										TBD		
1.2. Odjel plovidbenosti zrakoplova														
1.2.1.	Radionica za ovlašteno osoblje i osoblje ovlaštenih organizacija za održavanje i vođenje kontinuirane plovidbenosti EASA zrakoplova	1												
1.2.2.	Radionica za osoblje i ovlaštene organizacije za održavanje i vođenje kontinuirane plovidbenosti ANNEX II zrakoplova	1												
1.3. Odjel školstva i licenciranja														
1.3.1.	Pilot Examiners (A/H) Refresher Course	1												
1.3.2.	Aero-medical Examiners (AME) Refresher Course	1												
1.3.3.	AME - EMPIC - osposobljavanje dobrovoljaca za Test okruženje	1												
1.3.4.	AME - EMPIC - osposobljavanje	2												
1.3.5.	TBD	1												
1.4. Odjel generalne avijacije														
1.4.1.	Radionica za odobrene organizacije za osposobljavanje pilota sportskih zrakoplova	1		TBD										
1.4.2.	Radionica za pilote parajedrilica	1				TBD								
1.4.3.	Radionica za smanjenje rizika od nedozvoljenog ulaska u kontrolirani zračni prostor	1										TBD		
1.4.4.	TBD	1											TBD	
2. Sektor nadzora usluga u zračnoj plovidbi														
2.1. Odjel operativnih usluga u zračnoj prometu														
2.1.1.	RP 2-SKPI (Safety KPI za drugi referentni period za performance plan) radionica sa HKZP-om	2					TBD							TBD
2.2. Odjel upravljanja zračnim prostorom i protokom zračnog prometa														
2.4.1.	Radionica za određivanje zaštitnog pojasa zona zračnog prostora "Buffer Zone"	1	TBD											
2.4.2.	Implementacija SERA uredbe	1									TBD			
2.3. Odjel usluga zrakoplovnog informiranja i zrakoplovne meteorologije														
2.3.1.	Radna skupina za nacionalnu implementaciju Uredbe (EU) br. 73/2010 o utvrđivanju zahtjeva o kvaliteti zrakoplovnih podataka i zrakoplovnih informacija za jedinstveno europsko nebo	6	TBD		TBD		TBD		TBD		TBD		TBD	
2.3.2.	Propisani zahtjevi i uobičajeni postupci provedbe meteoroloških mjerenja i motrenja prema smjernicama ICAO Annex-3 i WMO	1											TBD	
2.4. Odjel usluga komunikacije, navigacije i nadzora														
2.4.1.	Radionica sa HKZP-om - praćenje/prihvatanje promjena vezanih za sigurnost	1					TBD							
2.4.2.	Radionica HKZP/MORH - interoperabilnost EATMN sustava	1									TBD			
3. Sektor aerodroma i zaštite zračnog prometa														
3.1. Odjel aerodroma														
3.1.1.	Radionica za aerodrome sa Svjedodžbom aerodroma	1											TBD	
3.1.2.	Radionica za aerodrome s Odobrenjem za uporabu	1												TBD
3.2. Odjel zaštite zračnog prometa														
3.2.1.	Sastanak odgovornih osoba za zaštitu CZP	1						TBD						
3.2.2.	Sastanak odgovornih osoba za zaštitu CZP	1											TBD	
4. Sektor zajedničkih poslova														
4.1.	Prava putnika u zračnom prijevozu	1												
4.2.	Pristup tržištu pružanja usluga u zračnom prijevozu	1												
5. Ured Agencije														
5.1.	Školovanje za industriju	1		TBD										
5.2.	Školovanje za industriju	1				TBD								
5.3.	Školovanje za industriju	1						TBD						
5.4.	Školovanje za industriju	1								TBD				
5.5.	Školovanje za industriju	1										TBD		

Obrazloženje Plana zapošljavanja
u 2014. godini

Obrazloženje Plana zapošljavanja u 2014. godini

Hrvatska agencija za civilno zrakoplovstvo započela je s operativnim radom u ožujku 2009. godine i u cilju osiguranja obavljanja svih poslova koji proizilaze iz nadležnosti Agencije utvrđenih Zakonom o zračnom prometu i podzakonskim propisima, u obvezi je zaposliti i održavati dovoljan broj stručnog osoblja potrebnog za primjereno i efikasno izvršavanje obveza, sukladno odredbama članka 5. stavka 16. Zakona. Agencija trenutno zapošljava 78 radnika. U tijeku je provedba zapošljavanja putem javnog natječaja za tri radna mjesta (Inspektor – OPS, Inspektor – SEC i Inspektor – AP) kojim se zamjenjuju radnici koji su tijekom 2012. i 2013. godine raskinuli radni odnos u Agenciji. Dodatno, preostalo je zapošljavanje putem javnog natječaja predviđeno Planom zapošljavanja u 2013. godini za dva radna mjesta (Specijalist zrakoplovne medicine i Specijalist za zrakoplovno pravo). Planom zapošljavanja u 2014. godini planirano je zapošljavanje dva nova radnika Agencije. Time bi Agencija dosegla broj od 85 zaposlenih radnika. U nastavku slijedi obrazloženje Plana zapošljavanja u 2014. godini po radnim mjestima.

Inspektor – TECH:

U Odjelu plovidbenosti zrakoplova je, tijekom 2012. i 2013. godine došlo do odljeva stručnih kadrova. U 2012. godini, jedan inspektor –TECH zatražio sporazumni raskid radnog odnosa s Agencijom radi odlaska na rad u inozemstvo. Nadalje, u listopadu 2013. godine, pomoćnik direktora za letačke operacije, plovidbenost, školstvo i licenciranje i generalnu avijaciju (koji ima ovlaštenje za inspektora – TECH) je privremeno upućen na rad (*secondment*) u Europsku agenciju za sigurnost zračnog prometa (EASA), dok je jedan inspektor –TECH interno preraspoređen iz Odjela radi zamjene, odnosno obavljanja poslova pomoćnika direktora za letačke operacije, plovidbenost, školstvo i licenciranje i generalnu avijaciju. Premda je početkom 2013. godine došlo do povratka jednog inspektora –TECH, koji je 2010. godine bio sporazumno upućen u Zrakoplovno-tehnički centar d.d. radi stjecanja potrebnog radnog iskustva za obavljanje poslova navedenog radnog mjesta, u Odjelu je zamjetan nedostatak izvršitelja na navedenom radnom mjestu iz razloga što se, tijekom 2013. godine, opseg poslova Odjela povećao, a isto se očekuje i u narednom razdoblju. Obzirom na navedeno, nužno je potrebno zapošljavanje jedne stručne osobe, s iskustvom u zrakoplovnoj industriji, na radno mjesto inspektor - TECH.

Specijalist za financijski nadzor operatora:

U skladu s člankom 5. stavkom 7. točkom 12. Zakona o zračnom prometu, Agencija je, pored ostalog, nadležna i za nadzor ekonomske sposobnosti subjekata u civilnom zrakoplovstvu Republike Hrvatske i organizacija za osposobljavanje. U skladu s člankom 42. Zakona o zračnom prometu, Agencija odobrava cjenik aerodromskih naknada i njegove izmjene. U skladu s člankom 120. Zakona o zračnom prometu, Agencija odobrava visinu naknade za zaštitni pregled. U skladu s odredbama Pravilnika o utvrđivanju rutnih i terminalnih naknada («Narodne novine» broj 91/13), Agencija utvrđuje jedinične cijene rutnih i terminalnih naknada za naplatne zone u Republici Hrvatskoj, u skladu s EUROCONTROL-ovim Sustavom rutnih naknada i odgovarajućim EU propisima. Pored toga, u skladu s člankom 5. stavkom 11. Zakona o zračnom prometu, Agencija je nadležna za izradu, praćenje i nadzor provedbe Plana mjerenja učinkovitosti u skladu s propisima kojima se regulira Jedinstveno europsko nebo (SES). Obzirom na sve navedeno, a naročito zbog velikog povećanja nadležnosti i obima poslova koji se Agenciji kao Nacionalnom nadzornom tijelu (National Supervisory Authority – NSA) nameću temeljem novodonesenih, kao i novih europskih propisa (u području ekonomske regulacije usluga u zračnoj plovidbi i zračnom prometu) koji će stupiti na snagu tijekom 2014. i 2015. godine, nužno je potrebno zapošljavanje jedne stručne osobe, s iskustvom u području financija/financijskog nadzora, na radno mjesto - Specijalist za financijski nadzor operatora.

Croatian Civil Aviation Agency

**REPUBLIKA HRVATSKA
HRVATSKA AGENCIJA ZA CIVILNO ZRAKOPLOVSTVO**

FINANCIJSKI PLAN

ZA 2014. GODINU

Zagreb, prosinac 2013.

Croatian Civil Aviation Agency

HRVATSKA AGENCIJA ZA CIVILNO ZRAKOPLOVSTVO
FINANCIJSKI PLAN ZA 2014. GODINU

SADRŽAJ

	Stranica
1. UVOD.....	1
1.1 Plan potrebnih financijskih sredstava za obavljanje i razvoj djelatnosti Agencije u 2014. godini.....	2
1.2 Plan financiranja za obavljanje i razvoj djelatnosti Agencije u 2014. godini	3
2. PLAN PRIHODA AGENCIJE ZA 2014. GODINU	4
2.1 Obrazloženje Plana prihoda Agencije za 2014. godinu.....	5
3. PLAN RASHODA AGENCIJE ZA 2014. GODINU.....	8
3.1 Obrazloženje Plana rashoda Agencije za 2014. godinu	10
4. INVESTICIJSKI PLAN AGENCIJE ZA 2014. GODINU.....	14
4.1 Obrazloženje Investicijskog plana Agencije za 2014. godinu	14

Croatian Civil Aviation Agency

HRVATSKA AGENCIJA ZA CIVILNO ZRAKOPLOVSTVO FINANCIJSKI PLAN ZA 2014. GODINU

1. UVOD

Temeljem članka 5. stavka 4. Zakona o zračnom prometu («Narodne novine» broj 69/09, 84/11, 54/13 i 127/13 – u daljnjem tekstu: Zakon) i članka 37. stavka 2. Statuta, Hrvatska agencija za civilno zrakoplovstvo (u daljnjem tekstu: Agencija ili HACZ) podnosi Vladi Republike Hrvatske na odobrenje Financijski plan za 2014. godinu.

Financijski plan Agencije za 2014. godinu (u daljnjem tekstu: Financijski plan) donijelo je Vijeće Agencije, temeljem članka 8. stavka 6. podstavka 3. Zakona i članka 16. točke 4. Statuta Agencije, na 27. sjednici održanoj 27. studenog 2013. godine.

Agencija je pravna osoba koja na temelju javnih ovlasti samostalno obavlja poslove iz svoje nadležnosti sukladno odredbama Zakona, kao djelatnost od interesa za Republiku Hrvatsku, u skladu s propisima donesenim na temelju Zakona i Statutom Agencije.

Financijski plan se sastoji od Plana potrebnih financijskih sredstava za obavljanje djelatnosti Agencije, Plana financiranja djelatnosti Agencije, Plana prihoda Agencije, Plana rashoda Agencije i Investicijskog plana Agencije, te potrebnih obrazloženja za iste.

Financijski plan podložan je izmjenama i dopunama koje se temelje na kvartalnim izvješćima o realizaciji istog, na način i po postupku propisanom za njegovo donošenje/odobrenje.

Financijski plan sadrži prikaz prihoda i rashoda Agencije koji proizlaze iz prava i obveza koje Agencija ima prema Zakonu u izvršavanju poslova iz svoje nadležnosti te iz ciljeva i aktivnosti utvrđenih Godišnjim programom rada Agencije za 2014. godinu. Planski iznosi na strani prihoda i na strani rashoda u cijelosti odražavaju financijski okvir realizacije Godišnjeg programa rada Agencije za 2014. godinu i okolnosti u kojima Agencija posluje. Još uvijek prisutna gospodarska kriza te sezonski karakter zračnog prometa, u značajnoj mjeri ovisan o turističkim rezultatima, predstavljaju najveće rizike pri određivanju parametara Financijskog plana. Iz tog razloga, pri izradi Financijskog plana, primjenjen je konzervativan pristup korištenjem preciznijih planskih parametara i iskustava stečenih pri izradi Financijskih planova za prethodne godine.

Agencija vodi računovodstvo prema odredbama Zakona o računovodstvu («Narodne novine» broj 109/07 i 54/13) i Uredbe o računovodstvu neprofitnih organizacija («Narodne novine» broj 10/08 i 7/09), te sastavlja temeljna financijska izvješća i to: račun prihoda i rashoda, bilancu i bilješke uz financijska izvješća.

Na kraju izvještajnog razdoblja, Agencija utvrđuje rezultat poslovanja koji predstavlja temelj za usklađivanje prihoda u odnosu na rashode, u budućim razdobljima. Usklađivanje se vrši korekcijom baza troškova, odnosno jediničnih cijena naknada kojima se osiguravaju sredstva za obavljanje i razvoj djelatnosti Agencije.

Agencija nije korisnik sredstava Državnog proračuna Republike Hrvatske.

Financijski plan Agencije za 2014. godinu, prema primjenjenoj metodologiji, predstavlja kontinuitet u odnosu na prethodne godine i napravljen je prema ekonomskoj klasifikaciji. Plan prihoda i Plan rashoda uvažavaju računski plan neprofitnih organizacija u skladu s Uredbom o računovodstvu neprofitnih organizacija, te na jasan i cjelovit način iskazuju prihode i rashode Agencije u 2014. godini.

Financijski plan Agencije za 2014. godinu temelji se na usklađenju realno ostvarivih prihoda i očekivanih rashoda koji proizlaze iz obavljanja i razvoja djelatnosti Agencije.

Croatian Civil Aviation Agency

HRVATSKA AGENCIJA ZA CIVILNO ZRAKOPLOVSTVO
FINANCIJSKI PLAN ZA 2014. GODINU

1.1 Plan potrebnih financijskih sredstava za obavljanje i razvoj djelatnosti Agencije u 2014. godini

R.br.	Opis	Plan za 2014.
1.	Planirani ukupni rashodi HACZ u 2014. godini	72.248.016
2.	Umanjeni za iznos rashoda koji se financiraju iz IPA 2009	2.081.414
2.1.	Intelektualne usluge – IPA 2009/Twinning – Pomoći EU	2.081.414
3.	Umanjeni za rashode doprinosa/članarine EUROCONTROL-u	27.722.407
4.	Umanjeni za rashode koji ne utječu na novčani odljev	510.000
4.1.	Amortizacija	510.000
5.	Uvećani za iznos investicija - HACZ	20.969.900
Potrebna financijska sredstva		62.904.095

Potrebna financijska sredstva za financiranje obavljanja i razvoja djelatnosti Agencije u 2014. godini sastoje se od planiranih rashoda Agencije koji su umanjeni za iznos planiranih rashoda koji se financiraju iz pretpristupnog programa EU – IPA 2009, planiranih rashoda doprinosa/članarine EUROCONTROL-u i planiranih rashoda koji ne utječu na novčani odljev (amortizacija), a uvećana za planirani iznos investicija Agencije u 2014. godini. U skladu s tim, utvrđena su potrebna financijska sredstva za financiranje djelatnosti Agencije u 2014. godini u iznosu od 62.904.095 kuna.

Croatian Civil Aviation Agency

HRVATSKA AGENCIJA ZA CIVILNO ZRAKOPLOVSTVO
FINANCIJSKI PLAN ZA 2014. GODINU

1.2 Plan financiranja za obavljanje i razvoj djelatnosti Agencije u 2014. godini

R.br.	Opis	Plan za 2014.
1.	Planirani ukupni prihodi HACZ u 2014. godini	72.248.016
2.	Umanjeni za iznos prihoda od – IPA 2009	2.081.414
2.1.	Intelektualne usluge – IPA 2009/Twinning – Pomoći EU	2.081.414
3.	Umanjeni za prihode od refundacija za povrat troškova doprinosa/članarine EUROCONTROL-u	26.521.060
4.	Umanjeni za prihode koji ne utječu na novčani priljev	492.462
4.1.	Sporazum MMPI/HACZ	34.577
4.2.	Računalna oprema i programi - IPA 2009/Supply - Pomoći EU	457.885
5.	Uvećani za iznos financiranja iz viška prihoda prethodnih razdoblja	19.751.015
Osigurana financijska sredstva		62.904.095

Planom potrebnih financijskih sredstava za financiranje djelatnosti Agencije u 2014. godini potrebno je osigurati financijska sredstva u iznosu od **62.904.095** kuna. Agencija će za financiranje obavljanja djelatnosti i razvoja u 2014. godini koristiti prihode koje Agencija planira ostvariti u 2014. godini umanjene za iznos planiranih prihoda od pretprijetnog programa EU – IPA 2009, prihoda od refundacija za povrat troškova doprinosa/članarine EUROCONTROL-u i prihoda koji ne utječu na novčani priljev, uvećane za dio viška prihoda iz prethodnih razdoblja u iznosu od 19.751.015 kuna.

Croatian Civil Aviation Agency

HRVATSKA AGENCIJA ZA CIVILNO ZRAKOPLOVSTVO
FINANCIJSKI PLAN ZA 2014. GODINU

2. PLAN PRIHODA AGENCIJE ZA 2014. GODINU

Razred / Skupina	Pod skupina	Odjeljak / analitički račun	Naziv prihoda	Plan za 2014.
31			Prihodi od prodaje roba i pružanja usluga	90.000
	311		Prihodi od prodaje roba i pružanja usluga	90.000
		3111	Prihodi od prodaje roba	25.000
		3112	Prihodi od pružanja usluga	65.000
33			Prihodi po posebnim propisima	42.133.080
	331		Prihodi po posebnim propisima	42.133.080
		3312	Prihodi po posebnim propisima iz ostalih izvora	42.133.080
		33120	Naknade iz djelatnosti HACZ	700.000
		33121	Rutne naknade	8.686.842
		33123	HACZ naknade	32.746.238
34			Prihodi od imovine	860.000
	341		Prihodi od financijske imovine	860.000
		3413	Kamate na oročena sredstva i depozite po viđenju	700.000
		3414	Prihodi od zateznih kamata	10.000
		3415	Prihodi od pozitivnih tečajnih razlika	150.000
35			Prihodi od donacija	2.573.876
	351		Prihodi od donacija iz proračuna	34.577
		3511	Prihodi od donacija iz državnog proračuna	34.577
	352		Prihodi od inozemnih vlada i međunarodnih organizacija	2.539.299
		3521	Prihodi od inozemnih vlada i međunarodnih organizacija	2.539.299
		35211	Pomoći EU - IPA 2009	2.539.299
36			Ostali prihodi	26.591.060
	361		Prihodi od naknade štete i refundacija	26.591.060

Croatian Civil Aviation Agency

HRVATSKA AGENCIJA ZA CIVILNO ZRAKOPLOVSTVO
FINANCIJSKI PLAN ZA 2014. GODINU

Razred / Skupina	Pod skupina	Odjeljak / analitički račun	Naziv prihoda	Plan za 2014.
		3612	Prihodi od refundacija	26.591.060
		36120	Povrat troškova iz rutnih naknada za doprinos/članarinu EUROCONTROL-u	26.521.060

2.1 Obrazloženje Plana prihoda Agencije za 2014. godinu

Plan prihoda Agencije za 2014. godinu temelji se na realnim procjenama ostvarivosti prihoda po pojedinim izvorima. U 2014. godini, Agencija planira ostvariti prihode u iznosu od **72.248.016** kuna. Prihodi Agencije razvrstani su na račune klasificirane u skupine, podskupine, odjeljke i analitičke račune, kako je to prikazano u tablici Plana prihoda Agencije za 2014. godinu. Sukladno odredbama članka 10. stavka 1. Zakona, prihodi Agencije predstavljaju financijska sredstva za obavljanje i razvoj djelatnosti Agencije, a osiguravaju se:

- iz prihoda od djelatnosti Agencije,
- iz dijela naknada iz članka 96. stavka 12. Zakona, za poslove iz nadležnosti Nacionalnoga nadzornog tijela, a koje naknade se utvrđuju u skladu s međunarodnim ugovorima koji obvezuju Republiku Hrvatsku,
- iz naknade koju plaćaju zračni prijevoznici po toni prevezene robe/tereta u civilnom zračnom prometu,
- iz naknade koju plaćaju svi putnici u civilnom zračnom prometu u odlasku,
- iz ostalih izvora u skladu sa zakonom.

Prihodi od prodaje roba i pružanja usluga (Skupina 31) planiraju se u iznosu od **90.000** kuna.

Na analitičkom računu 3111 – Prihodi od prodaje roba planirani su prihodi u iznosu od 25.000 kuna temeljem prodaje zaštićenih obrazaca i knjižica evidencije za potrebe zrakoplovnih subjekata.

Na analitičkom računu 3112 - Prihodi od pružanja usluga planirani su prihodi u iznosu od 65.000 kuna. Ta sredstva ostvarit će se obavljanjem usluga nadzora na posebni zahtjev različitih subjekata u zrakoplovstvu i kao refundacija troškova za obavljene usluge školovanja na zahtjev domaćih i inozemnih civilnih zrakoplovnih institucija. Usluge nadzora i usluge školovanja pružit će djelatnici Agencije temeljem svojih kompetencija i javnih ovlasti utvrđenih Zakonom, a prihodi se na ovom računu planiraju iz razloga što se ostvaruju temeljem posebnih zahtjeva, kao dodatak na redovni plan i program rada koji se financira iz prihoda planiranih iz ostalih izvora.

Prihodi po posebnim propisima (Skupina 33) planiraju se u iznosu od **42.133.080** kuna.

Na analitičkom računu 33120 - Naknade iz djelatnosti HACZ planirani su prihodi iz djelatnosti Agencije u iznosu od 700.000 kuna temeljem važećih propisa o visini naknada za poslove iz nadležnosti Agencije (plovodbenost zrakoplova i licenciranje zrakoplovnog osoblja) prema Naredbi o visini naknade za izvršeni pregled zrakoplova, zavisno od kategorije, namjene i udovoljavanja posebnim uvjetima («Narodne novine» broj 55/09) i Naredbi o visini naknade za utvrđivanje stručne sposobnosti zrakoplovnog osoblja («Narodne novine» broj 18/03 i 49/09).

Na analitičkom računu 33121 – Rutne naknade planirani su prihodi iz rutnih naknada u iznosu od 8.686.842 kune. Prihodi iz rutnih naknada, koje plaćaju korisnici zračnog prostora Republike Hrvatske, planirani su prema prihvatljivim troškovima Agencije za obavljanje poslova iz nadležnosti Nacionalnog nadzornog tijela (National Supervisory Authority – NSA), a utvrđuju se u Konsolidiranoj bazi troškova rutnih naknada za Republiku Hrvatsku za 2014. godinu, dokumentu koji je sastavni dio dokumenta "Final data for the establishment of the cost-bases

Croatian Civil Aviation Agency

HRVATSKA AGENCIJA ZA CIVILNO ZRAKOPLOVSTVO FINANCIJSKI PLAN ZA 2014. GODINU

and unit rates for the year 2014" za sve države članice EUROCONTROL-a, koji se planira usvojiti na 100. sjednici proširenog Odbora za rutne naknade (Enlarged Committee for Route Charges). Usvojeni prijedlog konsolidiranih baza troškova i jediničnih cijena rutnih naknada za sve države članice EUROCONTROL-a bit će putem Privremenog vijeća (Provisional Council) upućen proširenoj Komisiji (Enlarged Commission) na odobrenje do kraja 2013. godine.

Prihodi od terminalnih naknada koje plaćaju korisnici zračnog prostora Republike Hrvatske nisu planirani kao izvor prihoda Agencije u prethodnom razdoblju. Agencija i u 2014. godini ne planira ostvariti prihod od terminalnih naknada obzirom da postojeći sustav terminalnih naknada ne osigurava provedbene mehanizme za ostvarenje prihoda iz ovog izvora. Donošenjem novog Pravilnika o utvrđivanju rutnih i terminalnih naknada, kao i sklapanjem novog bilateralnog ugovora sa EUROCONTROL-om, stvoreni su preduvjeti za ostvarenje prihoda iz tog izvora. Pored toga, uključivanje troškova Agencije u Konsolidiranu bazu troškova za terminalne naknade dovelo bi do povećanja jedinične cijene terminalnih naknada, a što bi povećalo troškove zračnih prijevoznika i ostalih subjekata u zračnom prometu, naročito domaćih.

Sustav (rutnih i terminalnih) naknada se provodi u skladu s Uredbom (EZ) br. 1794/2006 od 6. prosinca 2006. kojom se utvrđuje zajednički način obračuna naknada za usluge u zračnoj plovidbi (SL, L 341, 7.12.2006.), EUROCONTROL-ovim Sustavom rutnih naknada te međunarodnim sporazumima o rutnim i terminalnim naknadama koji obvezuju Republiku Hrvatsku. Podzakonski propis koji je donesen na temelju Zakona i u skladu s međunarodnim ugovorima koji obvezuju Republiku Hrvatsku i odgovarajućim EU propisima je Pravilnik o utvrđivanju rutnih i terminalnih naknada («Narodne novine» broj 91/13).

Prihodi od HACZ naknada (analitički račun 33123) planiraju se u iznosu od 32.746.238 kuna, a sastoje se od HACZ robnih naknada, koje plaćaju zračni prijevoznici po toni prevezene robe/tereta u civilnom zračnom prometu u iznosu od 554.448 kuna i HACZ putničkih naknada koju plaćaju svi putnici u civilnom zračnom prometu u odlasku i transferu u iznosu od 32.191.790 kuna. HACZ naknade predstavljaju naknade za rad Agencije koje su utvrđene Naredbom o utvrđivanju visine naknada za rad Agencije za civilno zrakoplovstvo («Narodne novine» broj 40/10). Izračun planiranog prihoda od HACZ naknada temelji se na predviđenom prometu putnika i robe u 2014. godini, a obzirom na ostvareni promet putnika i robe/tereta za prvih 10 mjeseci 2013. godine i zadnja 2 mjeseca 2012. godine. Tako, u 2014. godini, Agencija planira ostvariti prihod od HACZ naknada na osnovu procjene prometa odlazećih putnika u međunarodnom prometu od 2.600.000 (2.440.000 – 2013. godina), odlazećih putnika u domaćem prometu od 340.000 (345.000 – 2013. godina) te putnika u transferu i po charge note naplati na razini 2012. godine (325.000). U 2014. godini planira se ostvariti povećani promet prijevoza robe/tereta zračnim putem, i to 3.650.000 kg (3.400.000 kg – 2013. godina). Ti se prihodi planiraju ostvariti po važećim jediničnim cijenama HACZ naknada iz Naredbe o utvrđivanju visine naknada za rad Agencije za civilno zrakoplovstvo, i to za HACZ putničke naknade u visini od 1,37 EUR-a po putniku u međunarodnom odlasku, i 0,68 EUR-a po putniku u domaćem odlasku i transferu. Jedinična cijena HACZ robne naknade iznosi 0,02 EUR-a za kg prevezene robe/tereta.

Prihodi od imovine (Skupina 34) planiraju se u iznosu od 860.000 kuna.

Na računu 3413 – Kamate na oročena sredstva i depozite po viđenju, Agencija planira temeljem oročavanja slobodnih financijskih sredstava ostvariti prihode od 700.000 kuna.

Prihodi od zateznih kamata u visini od 10.000 kuna planirani su na računu 3414 – Prihodi od zateznih kamata, temeljem zakašnjelih plaćanja rutnih naknada od strane zračnih prijevoznika. Prihodi od pozitivnih tečajnih razlika planirani su u visini od 150.000 kuna na računu 3415 – Prihodi od pozitivnih tečajnih razlika.

Croatian Civil Aviation Agency

HRVATSKA AGENCIJA ZA CIVILNO ZRAKOPLOVSTVO
FINANCIJSKI PLAN ZA 2014. GODINU

Prihodi od donacija (Skupina 35) planiraju se u iznosu od **2.573.876 kuna**.

Prihodi od donacija sastoje se od prihoda donacija iz državnog proračuna na računu 3511, i odnose se na iznos obračunate amortizacije na osnovna sredstva (namještaj i računalna oprema) preuzeta od Ministarstva mora, prometa i infrastrukture temeljem Sporazuma s Agencijom. Pomoći Europske unije putem Instrumenta pretpristupne pomoći – IPA 2009 (twinning) planiraju se na računu 3521 – Prihodi od inozemnih vlada i međunarodnih organizacija u iznosu od 2.081.414 kune, a odnose se na preostala sredstva za pružene konzultantske (intelektualne) usluge putem projekta koji je završio 31. listopada 2013. godine, a za koje nisu izdani računi, koji se temelje na kvartalnim izvješćima o realizaciji Projekta.

Na računu 35211 planirani su i prihodi temeljem obračunate amortizacije računalne i druge opreme i računalnih programa iz projekta IPA 2009/Supply. Temeljem IPA 2009/Supply – računalna oprema, planira se ostvariti prihod u iznosu od 93.561 kuna, što je jednako amortizaciji donirane računalne i druge opreme izračunatoj po stopi od 25% na vrijednost zaprimljene računalne opreme u 2012. i 2013. godini. Temeljem IPA 2009/Supply – računalni programi planira se ostvariti prihod u iznosu od 364.324 kune, što je jednako amortizaciji doniranih računalnih programa izračunatoj po stopi od 25% na vrijednost zaprimljenih računalnih programa u 2012. i 2013. godini.

Ostali prihodi (Skupina 36) planiraju se u iznosu od **26.591.060 kuna**.

Agencija će, na analitičkom računu 36120 – Povrat troškova iz rutnih naknada za doprinos/članarinu EUROCONTROL-u, ostvariti prihod u iznosu od 26.521.060 kuna temeljem refundacije troškova za podmirenje obveze doprinosa/članarine Europskoj organizaciji za sigurnost zračne plovidbe – EUROCONTROL, koju Agencija plaća u ime Republike Hrvatske. Preostali iznos od 70.000 kuna planira se kao ostali prihodi od refundacija temeljem povrata troškova sudjelovanja u radu međunarodnih organizacija i institucija.

Croatian Civil Aviation Agency

HRVATSKA AGENCIJA ZA CIVILNO ZRAKOPLOVSTVO
FINANCIJSKI PLAN ZA 2014. GODINU

3. PLAN RASHODA AGENCIJE ZA 2014. GODINU

Razred / Skupina	Pod skupina	Odjeljak / analitički račun	Naziv rashoda	Plan za 2014.
41			Rashodi za radnike	25.538.040
	411		Plaće	21.133.666
		4111	Plaće za redovan rad	20.624.026
		4112	Plaće u naravi	315.000
		4113	Plaće za prekovremeni rad	194.640
	412		Ostali rashodi za radnike	1.110.265
		4121	Ostali rashodi za radnike	1.110.265
	413		Doprinosi na plaće	3.294.109
		4131	Doprinosi za zdravstveno osiguranje	2.925.689
		4132	Doprinosi za zapošljavanje	368.420
42			Materijalni rashodi	45.514.776
	421		Naknade troškova radnicima	4.805.508
		4211	Službena putovanja	2.178.456
		4212	Naknade za prijevoz, za rad na terenu i odvojeni život	510.000
		4213	Stručno usavršavanje radnika	2.117.052
	422		Naknade članovima u predstavničkim i izvršnim tijelima, povjerenstvima i slično	415.000
		4221	Naknade za obavljanje aktivnosti	300.000
		4222	Naknade troškova službenih putovanja	75.000
		4223	Naknade ostalih troškova	30.000
		4224	Ostale naknade	10.000
	424		Naknade ostalim osobama izvan radnog odnosa	1.057.101
		4241	Naknade za obavljanje aktivnosti	806.906

Croatian Civil Aviation Agency

HRVATSKA AGENCIJA ZA CIVILNO ZRAKOPLOVSTVO
FINANCIJSKI PLAN ZA 2014. GODINU

Razred / Skupina	Pod skupina	Odjeljak / analitički račun	Naziv rashoda	Plan za 2014.
		4242	Naknade troškova službenih putovanja	250.195
	425		Rashodi za usluge	9.709.900
		4251	Usluge telefona, pošte i prijevoza	343.750
		4252	Usluge tekućeg i investicijskog održavanja	433.750
		4253	Usluge promidžbe i informiranja	308.750
		4254	Komunalne usluge	186.250
		4255	Zakupnine i najamnine	3.400.000
		4256	Zdravstvene i veterinarske usluge	128.000
		4257	Intelektualne i osobne usluge	2.912.900
		4258	Računalne usluge	668.000
		4259	Ostale usluge	1.328.500
	426		Rashodi za materijal i energiju	1.222.860
		4261	Uredski materijal i ostali materijalni rashodi	797.500
		4262	Materijal i sirovine	75.000
		4263	Energija	250.000
		4264	Sitni inventar i auto gume	100.360
	429		Ostali nespomenuti materijalni rashodi	28.304.407
		4291	Premije osiguranja	297.000
		4292	Reprezentacija	250.000
		4293	Članarine *	27.732.407
		4294	Kotizacije	15.000
		4295	Ostali nespomenuti materijalni rashodi	10.000
43			Rashodi amortizacije	510.000

* Članarina Europskoj organizaciji za sigurnost zračne plovidbe – EUROCONTROL, u iznosu od 27.722.407 kuna, koju Agencija podmiruje u ime Republike Hrvatske temeljem pristupa Međunarodnoj konvenciji o suradnji na sigurnosti zračne plovidbe - EUROCONTROL.

Croatian Civil Aviation Agency

HRVATSKA AGENCIJA ZA CIVILNO ZRAKOPLOVSTVO
FINANCIJSKI PLAN ZA 2014. GODINU

Razred / Skupina	Pod skupina	Odjeljak / analitički račun	Naziv rashoda	Plan za 2014.
	431		Amortizacija	510.000
		4311	Amortizacija	510.000
44			Financijski rashodi	271.000
	443		Ostali financijski rashodi	271.000
		4431	Bankarske usluge i usluge platnog prometa	170.000
		4432	Negativne tečajne razlike i valutna klauzula	100.000
		4433	Zatezne kamate	1.000
45			Donacije	69.200
	451		Tekuće donacije	69.200
		4511	Tekuće donacije	50.000
		4512	Stipendije	19.200
46			Ostali rashodi	345.000
	461		Kazne, penali i naknade štete	195.000
		4613	Naknade štete radnicima	55.000
		4614	Ugovorne kazne i ostale naknade šteta	60.000
		4615	Naknade za sudske troškove	80.000
	462		Ostali nespomenuti rashodi	150.000
		4621	Neotpisana vrijednost i drugi rashodi otuđene i rashodovane dugotrajne imovine	30.000
		4622	Otpisana potraživanja	20.000
		4623	Rashodi za ostala porezna davanja	100.000

3.1 Obrazloženje Plana rashoda Agencije za 2014. godinu

Rashodi Agencije za 2014. godinu planirani su na osnovi realno očekivanih rashoda u 2014. godini, u skladu s Godišnjim programom rada Agencije za 2014. godinu i potreba za njegovu realizaciju. Plan rashoda Agencije za 2014. godinu iznosi **72.248.016** kuna. Najveća pojedinačna rashodovna stavka, planirana na računu 4293 - Članarine, je materijalni rashod u svezi podmirenja doprinosa/članarine Europskoj organizaciji za sigurnost zračne

Croatian Civil Aviation Agency

HRVATSKA AGENCIJA ZA CIVILNO ZRAKOPLOVSTVO FINANCIJSKI PLAN ZA 2014. GODINU

plovidbe - EUROCONTROL, u iznosu od 27.722.407 kuna. Agencija podmiruje obvezu doprinosa/članarine u ime Republike Hrvatske koja je potpisom multilateralnog ugovora stupila u članstvo EUROCONTROL-a. Iznos doprinosa/članarine EUROCONTROL-u se nadoknađuje prema Konsolidiranoj bazi troškova za Republiku Hrvatsku u 100% iznosu kroz obračun troškova rutnih naknada, u skladu s EUROCONTROL-ovim Sustavom naplate rutnih naknada i Pravilnikom o utvrđivanju rutnih i terminalnih naknada («Narodne novine» broj 91/13). Ostatak od 10.000 kuna odnosi se na članarine u Republici Hrvatskoj.

Rashodi za radnike (Skupina 41) planiraju se u iznosu od 25.538.040 kuna.

U okviru rashoda za radnike, najveću pojedinačnu rashodovnu stavku predstavljaju rashodi za plaće za redovan rad radnika (odjeljak 4111) u iznosu od 20.624.026 kuna. Planirani broj zaposlenih radnika u Agenciji za 2014. godinu je 85. Obrazloženje Plana zapošljavanja novih radnika Agencije sastavni je dio Godišnjeg programa rada Agencije za 2014. godinu.

Za plaće u naravi (odjeljak 4112) planiran je iznos od 315.000 kuna, a rashodi za plaće za prekovremeni rad (odjeljak 4113) planirani su u iznosu od 194.640 kune, a njihova isplata odvijat će se sukladno obavljenim aktivnostima i realiziranom Godišnjem programu rada Agencije za 2014. godinu. Stvarne isplate plaća će se usklađivati s realnim izvorima i ostvarenim prihodima Agencije.

Sredstva za ostale rashode za radnike (odjeljak 4121) planirana su u iznosu od 1.110.265 kuna temeljem pripadajućih prava radnika utvrđenih Pravilnikom o plaćama i materijalnim pravima radnika.

Doprinosi na plaće (podskupina 413) planirani su u iznosu od 3.294.109 kuna.

Materijalni rashodi (Skupina 42) planiraju su u iznosu od 45.514.776 kuna.

Materijalni rashodi u okviru Podskupine 421 - Naknade troškova radnicima, u iznosu od 4.805.508 kuna planirani su za službena putovanja na odjeljku 4211 (2.178.456 kuna), naknade za prijevoz, za rad na terenu i odvojeni život na odjeljku 4212 (510.000 kuna), te stručno usavršavanje radnika na odjeljku 4213 (2.117.052 kune).

Sredstva za službena putovanja planirana su za obavljanje poslova iz osnovne djelatnosti Agencije i sudjelovanja radnika Agencije u radu međunarodnih organizacija i institucija, naročito iz obaveza koje proizlaze iz članstva Republike Hrvatske u Europskoj uniji. Iz ovih sredstava financirat će se dnevnice, smještaj i prijevoz radnika Agencije za realizaciju Godišnjeg programa rada za 2014. godinu (primarno nadzora različitih subjekata u zrakoplovstvu).

Stručno usavršavanje radnika Agencije stalna je obveza i prioritet, pa tako i u 2014. godini. Godišnjim programom rada Agencije za 2014. godinu, planirana su školovanja inspektora, održavanje licenci pilota, zrakoplovno-tehničkog i ostalog stručnog osoblja. Specijalistička školovanja za radnike Agencije su financijski zahtjevnija i u najvećem broju slučajeva se održavaju u inozemstvu. Stvarni rashodi za školovanje će ovisiti o prioritetima i ostvarenim prihodima Agencije. Agencija će zbog važnosti ljudskih resursa uložiti maksimalni napor s ciljem podizanja kompetentnosti na svim razinama.

Za naknade članovima u predstavničkim i izvršnim tijelima, povjerenstvima i slično (podskupina 422) planirana su sredstva u iznosu od 415.000 kuna.

Naknade ostalim osobama izvan radnog odnosa (Podskupina 424), u iznosu od 1.057.101 kunu, namijenjene su za angažiranje stalnih i povremenih vanjskih suradnika za obavljanje dijela poslova vezanih uz: otklanjanje nalaza utvrđenih nadzorima međunarodnih organizacija i institucija, provođenje ispita, izradu nedostajuće regulative, te obavljanje nadzora sigurnosti u svrhu osiguranja primjene sigurnosnih standarda i obavljanje inspekcijskih

Croatian Civil Aviation Agency

HRVATSKA AGENCIJA ZA CIVILNO ZRAKOPLOVSTVO FINANCIJSKI PLAN ZA 2014. GODINU

poslova. Agencija ostvaruje suradnju s vanjskim suradnicima u područjima gdje postoji nedostatak odgovarajućeg stručnog osoblja zaposlenog u Agenciji. Suradnja s ovim stručnjacima je neophodna, ali i troškovno manje zahtjevnja od modela njihovog stalnog zaposlenja u Agenciji.

Rashodi za usluge (Podskupina 425) planirani su u iznosu od 9.709.900 kuna. Planirani rashod za zakupnine i najamnine u svezi poslovnog prostora Agencije je najveća pojedinačna stavka u rashodima za usluge i iznosi 3.250.000 kuna. Agencija nema vlastiti poslovni prostor, te isti mora osiguravati po komercijalnim uvjetima. Odgovarajući poslovni prostor je, pored osiguranja primjerenog radnog prostora za rad radnika Agencije, vrlo važan jer se u njemu svakodnevno pruža niz usluga velikom broju korisnika. Ostali rashodi vezani za najamnine odnose se na najam opreme, *software*-a i prijevoznih sredstava.

Usluge telefona, pošte i prijevoza (odjeljak 4251) planirane su iznosu od 343.750 kuna i obuhvaćaju sredstva za fiksnu telefoniju, mobilnu telefoniju, internet, usluge pošte, te za usluge prijevoza.

Usluge tekućeg i investicijskog održavanja (odjeljak 4252) iznose 433.750 kuna i odnose se na usluge tekućeg održavanja - pokretnih stvari (informatičke opreme, web stranice, održavanje vozila, te ostalo tekuće održavanje).

Sredstva za usluge promidžbe i informiranja (odjeljak 4253) planirana su u iznosu od 308.750 kuna. Stavka obuhvaća sredstva za aktivnosti promidžbe i informiranja u tuzemstvu i sredstva za aktivnosti promidžbe i informiranja u inozemstvu. Najveći dio tih sredstava se odnosi na troškove izrade brošura (info listova) iz područja zrakoplovstva namijenjenih zrakoplovnim subjektima u Republici Hrvatskoj.

Planska stavka na odjeljku komunalnih usluga (odjeljak 4254) iznosi 186.250 kuna. Na toj stavci planirana su sredstva za potrebe opskrbe pitkom vodom, za održavanje čistoće, te za ostale komunalne usluge.

Na odjeljku zakupnina i najamnina (odjeljak 4255) planirano je 3.400.000 kuna. Pored zakupa poslovnog prostora u iznosu od 3.250.250 kuna, Agencija na ovom odjeljku planira i sredstva za najam opreme, *software*-a, te prijevoznih sredstava.

Na odjeljku zdravstvenih i veterinarskih usluga (odjeljak 4256) Agencija za sistematske preglede radnika planira 123.000 kuna, a za preglede ocjene zdravstvene sposobnosti radnika planira 5.000 kuna.

Na odjeljku intelektualnih i osobnih usluga (odjeljak 4257) Agencija planira rashode u iznosu od 2.912.900 kuna. Najveći planirani rashod na odjeljku su intelektualne usluge u iznosu od 2.842.400 kuna, od čega se iznos od 2.190.962 kune odnosi na projekt IPA 2009/Twinning (2.081.414 kune – sredstva EU / 109.548 kuna – sredstva HACZ). Ostatak u iznosu od 651.438 kuna odnosi se na usluge student servisa, usluge prevođenja i inozemne stručnjake (za provedbu nadzora i angažiranje za edukativne aktivnosti). Pored rashoda za intelektualne usluge, planirana su i sredstva za osobne usluge u iznosu od 70.500 kuna, i to usluge zaštite na radu i zaštite od požara, usluge špeditera te za ostale osobne usluge.

Za računalne usluge (odjeljak 4258) Agencija planira rashode u iznosu od 668.000 kuna, i to za održavanje računalnih programa koje Agencija koristi u svom poslovanju (ICROS/eGop, IPIS, Arhinet, Matrica, aplikacija za digitalni potpis, EMPIC, Casra CAT, LMS Lirex i ostali manji računalni programi). Od navedenog iznosa, najveći dio u iznosu od 198.000 kuna odnosi se na održavanje novog računalnog programa EMPIC – standardnog računalnog programa za civilne zrakoplovne vlasti, koji je nabavljen putem programa pretprijetne pomoći EU – IPA 2009.

Za ostale usluge (odjeljak 4259) Agencija planira rashode u iznosu od 1.328.500 kuna. Sredstva se planiraju za leasing prijevoznih sredstava i ostalih pokretnih stvari, čišćenje poslovnog prostora, grafičke usluge, fotokopiranje i drugo umnožavanje, odvjetničke, računovodstvene revizijske i druge usluge poslovnog savjetovanja, tehnički pregled i registraciju vozila, kratkotrajnu uporabu prava (softverske licence) i ostale usluge. U okviru ovog odjeljka

Croatian Civil Aviation Agency

HRVATSKA AGENCIJA ZA CIVILNO ZRAKOPLOVSTVO FINANCIJSKI PLAN ZA 2014. GODINU

najveća pojedinačna stavka je stavka za odvjetničke, računovodstvene, revizijske i druge usluge poslovnog savjetovanja u iznosu od 500.000 kuna. Ova sredstva namijenjena su prvenstveno za financiranje usluga revizije financijskog poslovanja Agencije i za usluge obavljanja nadzora financijskog poslovanja zrakoplovnih subjekata u skladu s nadležnostima Agencije (300.000 kuna). Za kvalitetno obavljanje financijskih nadzora zrakoplovnih subjekata Agencija planira ostvariti suradnju s nekom od revizorskih tvrtki, u skladu sa Zakonom o javnoj nabavi. Stavka za kratkotrajnu uporabu prava planira se u iznosu od 293.000 kuna, a odnosi se na licencije za standardne računalne programe koje Agencija koristi u svom radu.

Rashodi za materijal i energiju (podskupina 426) u iznosu od 1.222.860 kuna odnose se na nabavu potrebnog uredskog materijala (150.000 kuna), rezervnih dijelova (55.000 kuna), materijala za održavanje (40.000 kuna), materijala za promidžbu (70.000 kuna), materijala za zaštitu na radu (336.250 kuna), literature, časopisa, publikacija i glasila (86.250 kuna), ostalih materijalnih rashoda (30.000 kuna), te materijala odnosno posebnih zaštićenih obrazaca (75.000 kuna). Trošak energenata uključuje planirane troškove električne energije (100.000 kuna), kao i planirane troškove goriva službenih automobila za 2014. godinu (150.000 kuna).

Ostali nespomenuti materijalni rashodi (podskupina 429) čine najveći rashod jedne podskupine zato što obuhvaćaju rashode za podmirenje doprinosa/članarine EUROCONTROL-u u iznosu od 27.722.407 kuna koju Agencija plaća u ime Republike Hrvatske i koja joj se refundira kroz prihode od rutnih naknada. Plaćanje doprinosa/članarine obavlja se temeljem primljenih računa EUROCONTROL-a za svaki kvartal poslovne godine. Ostali planirani rashodi podskupine odnose se na premije osiguranja (297.000 kuna), reprezentaciju (250.000 kuna), kotizacije (15.000 kuna), te ostale nespomenute materijalne rashode (10.000 kuna).

Rashodi amortizacije (Skupina 43) planiraju se u iznosu od 510.000 kuna, a sastoje se od amortizacije osnovnih sredstava nabavljenih i planiranih za nabavu u 2014. godini iz prihoda Agencije, amortizacije osnovnih sredstava preuzetih Sporazumom od MMPI, te amortizacije donirane računalne opreme i računalnih programa iz sredstava projekta IPA 2009. Amortizacija računalne opreme i računalnih programa iz projekta IPA 2009 (EU sredstva), te amortizacija opreme preuzete od MMPI ujedno je i prihod Agencije za 2014. godinu.

Financijski rashodi (Skupina 44) planiraju se u iznosu od 271.000 kuna, od čega se iznos od 170.000 kuna odnosi na bankarske usluge i usluge platnog prometa, iznos od 100.000 kuna na negativne tečajne razlike i iznos od 1.000 kuna na zatezne kamate.

Donacije (Skupina 45) planiraju se u iznosu od 69.200 kuna, od čega se iznos od 50.000 kuna odnosi na tekuće donacije, a iznos od 19.200 kuna na stipendije (dijete preminulog radnika Agencije).

Ostali rashodi (Skupina 46) planiraju se u iznosu od 345.000 kuna, od čega se iznos od 195.000 kuna odnosi na kazne, penale i naknade štete temeljem sudskih sporova pokrenutih protiv Agencije. Iznos od 150.000 kuna odnosi se na ostale nespomenute rashode (neotpisana vrijednost i drugi rashodi otuđene i rashodovane dugotrajne imovine, otpisana potraživanja te rashode za ostala porezna davanja).

Croatian Civil Aviation Agency

HRVATSKA AGENCIJA ZA CIVILNO ZRAKOPLOVSTVO
FINANCIJSKI PLAN ZA 2014. GODINU

4. INVESTICIJSKI PLAN AGENCIJE ZA 2014. GODINU

R.br.	Opis	Plan za 2014.
I.	UREDSKA OPREMA I NAMJEŠTAJ	339.650
1.	Računala i računalna oprema	153.400
2.	Uredski namještaj	86.250
3.	Ostala uredska oprema	100.000
II.	KOMUNIKACIJSKA OPREMA	35.000
1.	Komunikacijski uređaji	7.000
2.	Pokretni komunikacijski uređaji	28.000
III.	UREĐAJI I OPREMA ZA OSTALE NAMJENE	39.000
IV.	ULAGANJA U RAČUNALNE PROGRAME	211.250
V.	PREINAKE POSLOVNOG PROSTORA	86.250
VI.	RAZVOJNI PROJEKTI I STUDIJE	20.258.750
1.	Predinvesticijske studije za razvojne projekte u pripremi	172.500
2.	Razvojni projekti u pripremi	20.000.000
3.	Studija digitalizacije arhive	86.250
Ukupno		20.969.900

4.1 Obrazloženje Investicijskog plana Agencije za 2014. godinu

Investicijski plan Agencije za 2014. godinu iznosi 20.969.900 kuna. Agencija će za investicije koristiti vlastita sredstva iz viška prihoda prethodnih razdoblja.

U okviru stavke I. planirana su sredstva za nabavu računala i računalne opreme (7 PC, 7 LCD monitora, 8 laptop-a, te 3 laser color printer-a - LIC/EMPIC), uredskog namještaja i ostale uredske opreme za novozaposlene radnike i ostale potrebe Agencije (dva rezača papira), sve u ukupnom iznosu od 339.650 kuna.

Croatian Civil Aviation Agency

HRVATSKA AGENCIJA ZA CIVILNO ZRAKOPLOVSTVO
FINANCIJSKI PLAN ZA 2014. GODINU

Komunikacijska oprema u okviru stavke II. obuhvaća nabavu stolnih telefona za novozaposlene radnike i mobilnih telefona izvan ugovora s operatorom mobilne telefonije te ostalu komunikacijsku opremu potrebnu za rad na terenu, u ukupnom iznosu od 35.000 kuna.

U okviru stavke III. planirana je nabava uređaja za enkripciju i digitalni potpis u iznosu od 39.000 kuna.

Stavkom IV. planira se nabava računalnih programa, i to: Microsoft Exchange za potrebe mail servera, nadogradnja računalnog programa ICROSS/eGoP za uredsko poslovanje te ostalih modula za nadogradnju novih funkcionalnosti na postojeće računalne programe.

Na stavci V. planirane su preinake poslovnog prostora u iznosu od 86.250 kuna, prije svega za prilagodbu poslovnog prostora propisanim mjerama zaštite i poboljšanje radnih uvjeta.

Na stavci VI. planirana su sredstva za razvojne projekte u pripremi sukladno Godišnjem programu rada Agencije za 2014. godinu, i s tim povezane studije. Realizacija ovih stavki ovisi o prethodnom pozitivnom mišljenju Vlade Republike Hrvatske, odnosno resornog Ministarstva. Iznos od 20.000.000 kuna planira se kao sredstva učešća za početak realizacije razvojnih projekata Agencije predviđenih Godišnjim programom rada Agencije za 2014. godinu.

S tim povezano, planirana su sredstva u iznosu od 172.500 kuna za izradu Predinvesticijskih studija za razvojne projekte u pripremi (Razvojni projekt za nabavu poslovnog prostora i Razvojni projekt za nabavu aviona) kojima bi se utvrdila preostala sredstva i ostali izvori financiranja navedenih razvojnih projekata. Također, predviđena su sredstva u iznosu od 86.250 kuna za izradu Studije digitalizacije arhive.